

~~D 588~~

Vol. 5

1571 – 1545

1700582
D 003334, Vol. 5

V5

396

Securitatea

D3334/5

STRICT SECRET

Nr. 1 (21) — 1973

STRICT
SECRET

Exemplar
nr. 1521

(21)

1973

PENTRU PATRIA NOASTRĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA!

Securitatea

General-maior CONSTANTIN STOICA
Concluzii şi învăţăminte pe marginea unei convocări 3

Colonel ION GEAGLĂ
Căpitan VASILE MIHĂILĂ
Tradiţie şi inovaţie (masă rotundă) . . . 9

* * *
O lume care nu mai aparţine doar viitorului... (Interviu cu tovarăşul **general-maior Pavel Constandache**) 16

Colonel NICOLAE UNGUREANU
Locotenent-colonel ANTON SENTEŞ
Unele căi posibile de scurgere a informaţiilor din unităţile Ministerului de Interne . . . 23

Locotenent-colonel ION SIMIONESCU
Maior ION BĂLAN
Cum circulă ideile tehnice valoroase în obiectivele economice de care răspundeţi ? . 27

Locotenent-major AL. BOCHIŞ
Să-i ferim pe tineri de influenţele nocive ale unor cetăţeni străini ! 32

Colonel A. STAMATOIU
Căpitan S. BOLDEA
Aspecte mai puţin cunoscute privind activitatea organizaţiei teroriste „Septembrie negru" 35

Maior IOAN MOLDOVAN
Ce „lovitură de teatru" se pregătea la Batoş ? 42

Maior IOSIF POP
Joc dublu 44

Locotenent-major N. CĂLUGĂRIŢA
Serviciul de informaţii britanic 48

Locotenent-colonel AURELIAN MORTOIU
Maior CONSTANTIN DUMITRU
Cercetarea unor acte suspecte de diversiune în transporturile feroviare 56

Maior CORNEL VRĂBEŢ
Cu miinile altora 60

Locotenent-colonel V. NECULICIOIU
Căpitan L. CIUPERCĂ
Confruntarea răspunderilor într-o acţiune de prevenire 65

Locotenent-colonel IOAN TĂU
Locotenent-colonel ILIE STANISLAV
Căpitan VASILE SFÎRLE
Cercetarea plicurilor şi coletelor suspecte de a conţine dispozitive explozive, cu ajutorul razelor Röentgen . 69

Locotenent-colonel VICTOR POP
În atenţia noastră : cooperarea eficientă cu miliţia . 71

Locotenent-colonel GH. LUNGU
Era, totuşi, vorba de 40 milioane !... 73

Maior IULIU FRINDT
Cum sînt aplicate în practică prevederile Legii nr. 23/1971 ? 75

• • •
Profiluri : Un om obişnuit 79

Căpitan T. NEGOIŢĂ
Aici a fost un loc viran 82
Gîndurile se adună-n metal 84

Locotenent-major GH. STELIAN
Vaslui - Bucureşti, via Iaşi (foileton) 86

• • •
Cum rezolvaţi cazul ? 88

• • •
Rezolvarea speţei publicate în numărul trecut . . 91

• • •
De peste hotare 92

• • •
Index legislativ 95

CONCLUZII ŞI ÎNVĂŢĂMINTE PE MARGINEA UNEI CONVOCĂRI

General-maior **CONSTANTIN STOICA**
adjunct al ministrului de interne

Întîlnirile secretarului general al Partidului Comunist Român cu activul Ministerului de Interne au însemnat tot atîtea momente cînd s-a atras atenţia asupra necesităţii luării tuturor măsurilor spre a stăpîni în cele mai bune condiţii situaţia operativă privind elementele ce au aparţinut fostelor organizaţii fasciste — legionare în primul rînd — pentru a zădărnici orice încercări din partea acestora de a lovi în vreun fel în orînduirea noastră socială şi de stat.

O dată în plus, cu prilejul analizei muncii de securitate pe anul 1971, s-a ordonat de către Comandantul nostru suprem, intensificarea activităţii de urmărire a legionarilor şi a celorlalte elemente fasciste, pentru a stabili dacă din rîndul acestora sînt constituite nuclee, în vederea întreprinderii unor acţiuni ostile organizate, precum şi dacă între legionarii din emigraţie şi cei din ţară există legături de natură duşmănoasă. Aşa a fost iniţiat cunoscutul program de măsuri — „Epilog", al cărui moment de lansare a devenit termen de referinţă, fiind de fapt începutul unei noi concepţii în urmărirea elementelor fostei organizaţii fasciste. Programul „Epilog" a jalonat cu claritate principalele obiective şi sarcini ce trebuiau rezolvate, în scopul asigurării unei temeinice pătrunderi în clandestinătatea legionarilor şi a urmăririi lor pas cu pas, pentru contracararea cu eficienţă a oricăror acţiuni ostile puse la cale de aceştia.

Măsurile ofensive ce urmau a fi întreprinse aveau ca scop determinarea legionarilor din ţară şi străinătate să înţeleagă că în România nu este loc pentru acţiuni potrivnice orînduirii socialiste, că în condiţiile unităţii de monolit a poporului în jurul partidului şi guvernului, al adeziunii depline faţă de ideile socialismului, orice acţiune duşmănoasă este sortită eşecului.

Convocarea de la Bran, din luna ianuarie a.c., cu ofiţerii serviciului de linie

din direcția centrală și ofițeri cu munci de răspundere din inspectoratele județene, dar cu responsabilități concrete în acțiunea „Epilog", a constituit o analiză a stadiului realizării programului de măsuri.

Ce a însemnat deci pentru organele de securitate, în mod deosebit pentru compartimentele de specialitate din ministerul nostru, perioada de timp dintre momentul aplicării programului și data convocării la care ne referim ? Ce s-a realizat în acest interval de timp ?

Dominanta ce a caracterizat activitatea aparatului de informații interne, în etapa la care ne referim, a fost intensificarea muncii pe toate planurile pentru traducerea în practică, în termenele stabilite, a sarcinilor programului „Epilog". Consecința acestei intensificări constă în impulsionarea urmăririi pas cu pas a legionarilor potențial periculoși, creîndu-se mai bune condiții de pătrundere în intimitatea și clandestinătatea activității lor.

S-a depus un volum de muncă impresionant, au fost reanalizate mii de informații, a sporit numărul elementelor lucrate prin dosare de urmărire informativă, al legionarilor din emigrație ce intră în preocupările organelor de securitate, ale celor din rețeaua informativă. S-a intensificat, de asemenea, activitatea de verificare organizată a rețelei informative pentru descoperirea persoanelor nesincere sau a acelora care, sub acoperirea legăturilor de colaborare cu organele de securitate, s-au antrenat la activități dușmănoase, alături de elementele pe lingă care sînt dirijate.

Ca urmare a acestor măsuri, s-au putut stabili în mod operativ tendințe ale unor legionari de a relua legăturile dintre ei, în speranța unor eventuale regrupări, încercări ale acestora de a intra în contact cu grupări legionare din emigrație. Replica organelor de securitate a devenit astfel mai eficientă, în cursul anului 1972, fiind destrămate 31 de asemenea anturaje.

O preocupare permanentă pentru compartimentele de linie a devenit găsirea unor soluții combinative, prin îmbinarea mai judicioasă a metodelor și mijloacelor specifice de muncă, pentru prevenirea în timp util a acțiunilor ostile ale elementelor de care ne ocupăm.

Mai mult decît anterior programului, pentru urmărirea legionarilor au fost angajate și alte compartimente de muncă din minister și din unitățile teritoriale.

Convocarea a relevat cu pregnanță însă și lipsuri ale aparatului de securitate în realizarea sarcinilor acțiunii „Epilog".

A fost astfel constatată o anumită subapreciere a pericolului pe care il reprezintă elementele legionare sau care au aparținut altor organizații fasciste. Numai așa se explică încă existența unor legionari care nu au fost cuprinși în preocupările aparatului de securitate, deși, prin poziția avută în fosta organizație, aceștia trebuie să stea permanent în atenția noastră. Numai un număr relativ mic de legionari ce activează în rîndul clerului sînt urmăriți prin dosare informative, deși se știe că natura serviciului lor oferă cele mai bune condiții desfășurării unor acțiuni ostile.

Greu de înțeles este și faptul că, la unele inspectorate, după aplicarea programului de măsuri, numărul elementelor cuprinse în supravegherea informativă generală a stagnat sau chiar a scăzut.

Unii legionari periculoși nu au fost urmăriți pînă în prezent în mod corespunzător, neputînd fi cunoscută astfel în permanență adevărata lor poziție.

Acest neajuns este și consecința unor planuri de măsuri simpliste, de multe ori formale. Înșirarea măsurilor clasice — investigații, dirijarea informatorului „X", controlul corespondenței și, uneori, mijloace speciale — urmată de consemnarea unor termene și responsabilități nu înseamnă un plan suficient pentru a clarifica un dosar de urmărire informativă deschis asupra unui legionar. Absența dintr-un astfel de plan a legendelor și combinațiilor, a jocurilor operative denotă comoditate în gîndire, dar ridică și semne de întrebare asupra competenței unor ofițeri. Adevărata poziție a legionarilor nu poate fi stabilită prin simple informații din care rezultă faptul că respectivul mai trăiește, dacă și unde muncește, cu cine se mai întîlnește, sau că apreciază politica noastră externă.

Supravegherea celor ce-și schimbă locul de muncă sau domiciliul a fost de multe ori tergiversată, defectuoasă. Cooperarea (obligatorie în situațiile cînd un legionar pleacă dintr-un județ în altul) s-a rezumat la schimbul unor adrese între inspectorate, la anunțarea noului domiciliu — de multe ori nici la atît. Cazurile cînd ofițerul care l-a urmărit pe un legionar ce și-a schimbat domiciliul, s-a întîlnit cu ofițerul care-l urmărește la noul domiciliu, pentru a stabili cele mai bune măsuri de supraveghere, au fost foarte rare. Deși s-a ordonat urmărirea pas cu pas a elementelor periculoase, prin poziția deținută în organizație, unora nu li se cunoștea încă nici măcar domiciliul.

Literatura fascistă se mai afla încă în unele biblioteci.

Nu întotdeauna s-a acționat cu fermitatea necesară și spirit de răspundere pentru descoperirea armamentului și a arhivei legionare.

Trebuie să înțelegem că acțiunea „Epilog" nu poate fi realizată atîta timp cît planurile de măsuri nu vor cuprinde sarcini concrete, privind depistarea armamentului, a muniției, a arhivei și materialelor legionaro-fasciste, atîta timp cît planurile de căutare a informațiilor nu vor reflecta și această obligație.

Aparatul de securitate — în mod deosebit compartimentele de specialitate — nu valorifică îndeajuns toate posibilitățile pentru a cunoaște intențiile legionarilor din emigrație. Pînă în anul acesta inspectoratele județene au avut în preocupare prea puțini legionari din emigrație. De asemenea, rudele acestora din țară au scăpat atenției, legăturile făcute aici nu au fost urmărite pînă la deplina clarificare a naturii anumitor relații. Cooperarea între unități în aceste situații a fost o noțiune relativă.

Eventualele canale de legătură au fost căutate într-un mod simplist, depășit. Legionarii cunoscuți cu activitate știu bine că sînt în atenția organelor de securitate, aspect de care trebuie să se țină seama în acțiunea de depistare a canalelor.

Modul de lucru cu rețeaua — de multe ori încă defectuos — s-a reflectat în ansamblul realizării sarcinilor din programul de măsuri. Așa se explică de ce există încă informatori care furnizează materiale lipsite de valoare operativă, de ce datele obținute de la ei nu sînt de natură să clarifice atitudinea prezentă a celor urmăriți.

Lipsa de operativitate în clarificarea informațiilor este un alt neajuns. Dacă pentru o informație privind intențiile unui fost comandant legionar de a crea o organizație cu caracter legionar — și am numit astfel cazul „Stejarul" — nu au fost suficiente 6 luni pentru verificare, ne întrebăm cît timp trebuie atunci pentru informații mai puțin importante, despre aspecte mai puțin grave ?

O activitate cu caracter permanent ce trebuie să stea în atenția ofițerilor din problemă este verificarea temeinică și continuă a rețelei, prin folosirea tuturor mijloacelor muncii. Faptul că, în prezent, asupra unui număr de legionari din rețeaua organelor noastre se desfășoară urmărirea informativă specială nu înseamnă că deschiderea acestor dosare a avut la bază suspiciuni în colaborarea cu securitatea, ci pentru că, prin poziția lor în organizația legionară, prin gradele și funcțiile avute, aceștia se încadrează în prevederile programului „Epilog" de a fi urmăriți „pas cu pas".

Mai sînt încă mulți informatori legionari neverificați. Știm noi exact dacă și cîți dintre acești oameni cu care ne întîlnim periodic, în case de întîlniri, mai gîndesc încă legionar ? Nu. Nu, pentru că asemănarea dintre notele a doi informatori despre același aspect, sau despre date deja cunoscute, nu mai poate echivala cu o verificare la nivelul anului 1973, al exigențelor programului „Epilog". Nu, pentru că numai pe această cale nu vom cunoaște intimele convingeri ale informatorului și nici nu vom putea pune semnul egalității între colaborare și sinceritate.

Atîta timp cît dubiul însoțește încă colaborarea, nu putem spune că sînt excluse surprizele neplăcute.

Sarcinilor sporite reieșite din programul „Epilog" trebuia să le corespundă preocupări intense pentru completarea rețelei informative. O urmărire pas cu pas nu se poate face decît cu o rețea corespunzătoare ca număr și ca eficiență.

Dacă asupra eficienței este mai greu de statuat, datele de confruntare fiind mai puțin evidente, mai la îndemînă ne este o judecare a dinamicii recrutărilor. Nu avem decît să punem față-n față două categorii de cifre — prima însemnînd numărul dosarelor de urmărire informativă deschise după declanșarea programului, cea de a doua — elementele nou incluse în rețea. Cînd fiecărui dosar de urmărire informativă, nou deschis, nu-i corespunde nici măcar un informator nou recrutat, trebuie să știm că astfel nu se poate asigura o urmărire pas cu pas a celor mai periculoase elemente. Iată de ce inspectoratele județene Buzău, Brașov, Constanța, Dîmbovița și Inspectoratul municipiului București trebuie să facă totul pentru a schimba acest raport.

Ce am făcut bine în cadrul acțiunii „Epilog" știm. Știm și ce am făcut mai puțin bine, și care sînt lipsurile, și ce nu am făcut. Deci, ce avem de făcut în viitor ?

Mai întîi cuprinderea în preocupările organelor de securitate a tuturor legionarilor, numai astfel avînd conștiința împlinirii datoriei, a executării ordinului — program „Epilog". Cum trebuie văzută această cuprindere este și ea o problemă de a cărei înțelegere depinde în bună măsură eficiența muncii noastre. În primul rînd care sînt persoanele ce trebuie să facă obiectul preocupărilor noastre : cele cu antecedente legionare, adică foști membri ai organizației, dar și persoane care, fără să fi avut aceste antecedente, au devenit legionari. Practica de securitate cunoaște asemenea situații, cînd foști condamnați pentru alte activități decît legionare, dar deținuți împreună cu legionari, sub influența acestora, au ieșit din penitenciare legionari. Și asemenea influențe nu s-au exercitat numai în locuri de detenție, ci chiar și în cea mai deplină libertate. În al doilea rînd cuprinderea acestora în raport cu gradul de periculozitate pe care-l prezintă, într-una din următoarele categorii : 1) urmăriții pas cu pas prin dosare de urmărire informativă ; 2) cei din evidența dosarului de problemă, asupra cărora se efectuează supraveghere informativă generală, adică obținerea de informații despre aceștia cel puțin o dată la trei luni ; 3) celelalte persoane din evidența generală care vor fi verificate prin toate mijloacele de muncă specifice cel puțin o dată pe an. Ceea ce înseamnă că după epuizarea contactării fiecărui element, după cunoașterea poziției fiecăruia — și am numi această etapă, cea a edificării asupra gradului de periculozitate — urmează etapa lucrării diferențiate, în una din cele trei categorii mai înainte amintite. Nu trebuie înțeles că ne vom ocupa numai de cei etichetați periculoși, așa cum s-a mai încercat să se susțină. Periculoși sînt toți legionarii. Ne vom ocupa de toți, corespunzător doar gradului de pericol. Numai așa vom putea ști cînd un potențial-periculos devine activ și numai așa vom putea preveni orice acțiune ostilă.

Asupra celor cu un grad sporit de pericol să se exercite o adevărată urmărire pas cu pas, folosind toate mijloacele muncii, acționînd mai combinativ, ofensiv și cu mai multă fermitate.

Asupra legionarilor cuprinși în planul „Aldea" să se deschidă dosare de urmărire informativă. Fiind în evidențele acestui plan, implicit le recunoaștem periculozitatea, iar acesteia din urmă trebuie să-i corespundă o urmărire pas cu pas.

Se constată în ultimul timp o intensificare a activității cultice și sectante. Cunoaștem că o conjugare a acestei activități cu cea legionară este ușor posibilă. Știm, la fel, că în rîndul clerului ortodox oficiază mulți legionari. De aceea, cît mai curînd posibil trebuie să se intensifice urmărirea calificată a acestor deservenți, dat fiind faptul că ei beneficiază — prin natura serviciului— de o acoperire ideală pentru activități clandestine.

Un deosebit obiectiv în cadrul problemei la care ne referim este încheierea în anul 1973 a acțiunii de depistare a armamentului și arhivei legionare.

La sfîrșitul acestui an aparatul de securitate trebuie să dea garanții conducerii superioare de partid și de stat că legionarii nu mai dețin armament și arhivă.

Descoperirea formelor ce materializează ajutorul legionar este în continuare o sarcină de seamă a fiecărui ofițer din problemă.

Planurile de măsuri din dosarul de urmărire informativă bine gîndite, cuprinzînd mai multe variante, legende și combinații, jocuri operative, să oglindească aceste obiective generale, comune tuturor celor urmăriți, dar și sarcinile specifice fiecărui caz în parte.

Șefii, din compartimentele de specialitate, să lucreze cele mai grele și mai importante dosare de urmărire informativă.

Direcția centrală de specialitate va lua în control dosarele de urmărire la a căror soluționare contribuie mai multe inspectorate județene, cele mai importante și mai dificile acțiuni.

O garanție în acoperirea tuturor exigențelor programului „Epilog" trebuie să devină rețeaua cu care lucrăm, corespunzătoare numeric și calitativ.

În acest scop se va intensifica activitatea de studiere și atragere la colaborare a unor persoane care, prin poziția din trecut și prezent, se bucură realmente de încrederea legionarilor aflați în atenția organelor de securitate și prezintă garanția colaborării sincere.

Instruirea și dirijarea rețelei să fie făcută spre o muncă de calitate, pentru obținerea unor informații de valoare, stabilind astfel adevăratele concepții și intenții ale celor urmăriți.

În mediul rural se cer eforturi sporite în activitatea cu rețeaua, cea din legătura șefilor de posturi trebuind „recalificată", instruită din nou pentru toate problemele ce interesează Ministerul de Interne.

Mai mult efort, dar și mai multă inițiativă, fantezie creatoare trebuie depuse în verificarea surselor noastre. Cazurile pînă acum descoperite privind informatori nesinceri, fățarnici, desconspirați sau care au trădat, invită la o și mai susținută activitate în acest sens. Cu atît mai necesară devine această verificare cu cît se cunosc unele preocupări ale legionarilor de a descoperi și de a pătrunde în rețeaua organelor de securitate. Aceste preocupări trebuie exploatate de organele noastre pentru crearea unei rețele duble, de dezinformare. După cum tot astfel trebuie procedat și cu informatori nesinceri sau care au trădat legătura cu organele de securitate.

Întreaga noastră activitate cu rețeaua, ca de altfel toată munca noastră, trebuie să tindă spre aceeași finalitate : prevenirea oricăror acțiuni ostile încercate de legionari. Criteriul aprecierii muncii nu este numărul de arestări sau condamnări, ci sfera prevenirii actelor infracționale.

Pentru contracararea acțiunilor ostile ale emigrației legionare se cere o mai bogată activitate, întreprinderea unor acțiuni îndrăznețe, în multiple direcții.

Compartimentele de specialitate au datoria să-și extindă aria urmăririi asupra cît mai multor legionari din emigrație cunoscuți cu o poziție dușmănoasă țării noastre, asupra rudelor, legăturilor și sprijinitorilor acestora din țară.

Prevenirea penetrărilor către țară trebuie realizată prin depistarea și preluarea eventualelor canale sub controlul organelor de securitate și astfel, inițierea unor jocuri operative. Disensiunile existente între grupările și căpeteniile reacționare legionare trebuie scrupulos folosite pentru compromiterea, izolarea și destrămarea acestora, pentru contracararea încercărilor de unificare și pentru anihilarea activității lor dușmănoase împotriva țării. O acțiune susținută trebuie dusă pentru împiedicarea pătrunderii în țară a publicațiilor și literaturii legionare.

Combaterea propagandei dușmănoase legionare — folosind unele publicații ale emigrației sau unele posibilități în presa autohtonă, obținerea și aducerea în țară a unor arhive în vederea demascării și compromiterii căpeteniilor și grupărilor legionare — constituie altă obligație la fel de importantă pentru organele de securitate.

Realizarea multitudinii de obiective în urmărirea legionarilor, realizare la nivelul exigențelor degajate de programul „Epilog", nu este însă posibilă numai prin efortul compartimentelor de linie. Este necesară o deplină înțelegere și cooperare, reală și efectivă, între securitate și miliție, între compartimentele de specialitate și alte unități de securitate.

Legionarii trebuie urmăriți la domiciliu, la locul de muncă și oriunde s-ar afla. Urmărirea unuia, începută acasă, nu se oprește la poarta fabricii ! Această urmărire nu trebuie să înceteze nici după ce un legionar trece limitele județului.

Problema urmăririi legionarilor este o acțiune de durată și de mare răspundere pentru întregul aparat de securitate. Firește că prezentul articol nu elucidează toate aspectele posibile ale practicii cotidiene și în acest sens considerăm oportună continuarea discuției pe această temă în paginile publicației noastre.

TRADIŢIE ŞI INOVAŢIE

● Să asigurăm aplicarea raţională a principiului muncii colective, în forme adecvate, cu păstrarea conspirativităţii, pentru găsirea celor mai corespunzătoare soluţii la problemele importante ale muncii ● Pregătirea temeinică şi diversificată a convocărilor în raport cu cerinţele muncii — cale importantă de sporire a eficienţei lor ● Să integrăm planurile de căutare a informaţiilor în cerinţele activităţii de prevenire şi lichidare a infracţiunilor

Tradiția și inovația — două laturi inseparabile ale aceluiași proces de promovare sistematică a noului. Noul nu apare spontan, pe loc gol, ci trebuie clădit pe datele veridice ale trecutului, pe experiența pozitivă acumulată, pe ceea ce viața a confirmat ca fiind durabil, valoros și care are puternice ecouri în viitor.

Dacă e adevărat că receptivitatea față de cerințele prezente și de perspectivă ale muncii și eliminarea unor forme și practici „tradiționale", anacronice, înseamnă îndepărtare de pericolul închistării în tipare imuabile și al rămînerii în urmă, nu e mai puțin adevărat că atitudinea nihilistă față de ceea ce s-a dovedit valoros, inovația concepută ca un proces de repudiere în bloc a experienței pozitive dobîndite anterior poate fi, uneori, extrem de dăunătoare.

Pe tema tradiției și inovației în munca de securitate a fost organizată, la sediul Inspectoratului județean Cluj al Ministerului de Interne, o discuție la care au participat tovarășii : colonel **PAVEL SĂLCUDEAN**, șeful Inspectoratului județean Mureș ; colonel **NECULAI DUMITRAȘCU**, șeful Inspectoratului județean Bistrița-Năsăud ; colonel **ALEXANDRU PEREȘ**, adjunct al șefului Inspectoratului județean Cluj și șef al securității ; locotenent-colonel **ANDREI MELAS**, adjunct al șefului Inspectoratului județean Sălaj și șef al securității ; maior **IULIAN ROTARIU**, adjunct al șefului Inspectoratului județean Alba și șef al securității.

Consemnăm în cele ce urmează întrebările și răspunsurile primite.

1. Cum înțelegeți raportul dintre tradiție și inovație în munca de securitate?

În mediul rural se cer eforturi sporite în activitatea cu rețeaua, cea din legătura șefilor de posturi trebuind „recalificată", instruită din nou pentru toate problemele ce interesează Ministerul de Interne.

Mai mult efort, dar și mai multă inițiativă, fantezie creatoare trebuie depuse în verificarea surselor noastre. Cazurile pînă acum descoperite privind informatori nesinceri, fățarnici, desconspirați sau care au trădat, invită la o și mai susținută activitate în acest sens. Cu atît mai necesară devine această verificare cu cît se cunosc unele preocupări ale legionarilor de a descoperi și de a pătrunde în rețeaua organelor de securitate. Aceste preocupări trebuie exploatate de organele noastre pentru crearea unei rețele duble, de dezinformare. După cum tot astfel trebuie procedat și cu informatori nesinceri sau care au trădat legătura cu organele de securitate.

Întreaga noastră activitate cu rețeaua, ca de altfel toată munca noastră, trebuie să tindă spre aceeași finalitate: prevenirea oricăror acțiuni ostile încercate de legionari. Criteriul aprecierii muncii nu este numărul de arestări sau condamnări, ci sfera prevenirii actelor infracționale.

Pentru contracararea acțiunilor ostile ale emigrației legionare se cere o mai bogată activitate, întreprinderea unor acțiuni îndrăznețe, în multiple direcții.

Compartimentele de specialitate au datoria să-și extindă aria urmăririi asupra cît mai multor legionari din emigrație cunoscuți cu o poziție dușmănoasă țării noastre, asupra rudelor, legăturilor și sprijinitorilor acestora din țară.

Prevenirea penetrărilor către țară trebuie realizată prin depistarea și preluarea eventualelor canale sub controlul organelor de securitate și astfel, inițierea unor jocuri operative. Disensiunile existente între grupările și căpeteniile reacționare legionare trebuie scrupulos folosite pentru compromiterea, izolarea și destrămarea acestora, pentru contracararea încercărilor de unificare și pentru anihilarea activității lor dușmănoase împotriva țării. O acțiune susținută trebuie dusă pentru împiedicarea pătrunderii în țară a publicațiilor și literaturii legionare.

Combaterea propagandei dușmănoase legionare — folosind unele publicații ale emigrației sau unele posibilități în presa autohtonă, obținerea și aducerea în țară a unor arhive în vederea demascării și compromiterii căpeteniilor și grupărilor legionare — constituie altă obligație la fel de importantă pentru organele de securitate.

Realizarea multitudinii de obiective în urmărirea legionarilor, realizare la nivelul exigențelor degajate de programul „Epilog", nu este însă posibilă numai prin efortul compartimentelor de linie. Este necesară o deplină înțelegere și cooperare, reală și efectivă, între securitate și miliție, între compartimentele de specialitate și alte unități de securitate.

Legionarii trebuie urmăriți la domiciliu, la locul de muncă și oriunde s-ar afla. Urmărirea unuia, începută acasă, nu se oprește la poarta fabricii! Această urmărire nu trebuie să înceteze nici după ce un legionar trece limitele județului.

Problema urmăririi legionarilor este o acțiune de durată și de mare răspundere pentru întregul aparat de securitate. Firește că prezentul articol nu elucidează toate aspectele posibile ale practicii cotidiene și în acest sens considerăm oportună continuarea discuției pe această temă în paginile publicației noastre.

TRADIŢIE ŞI INOVAŢIE

● Să asigurăm aplicarea raţională a principiului muncii colective, în forme adecvate, cu păstrarea conspirativităţii, pentru găsirea celor mai corespunzătoare soluţii la problemele importante ale muncii ● Pregătirea temeinică şi diversificată a convocărilor în raport cu cerinţele muncii — cale importantă de sporire a eficienţei lor ● Să integrăm planurile de căutare a informaţiilor în cerinţele activităţii de prevenire şi lichidare a infracţiunilor

Tradiția și inovația — două laturi inseparabile ale aceluiași proces de promovare sistematică a noului. Noul nu apare spontan, pe loc gol, ci trebuie clădit pe datele veridice ale trecutului, pe experiența pozitivă acumulată, pe ceea ce viața a confirmat ca fiind durabil, valoros și care are puternice ecouri în viitor.

Dacă e adevărat că receptivitatea față de cerințele prezente și de perspectivă ale muncii și eliminarea unor forme și practici „tradiționale", anacronice, înseamnă îndepărtare de pericolul închistării în tipare imuabile și al rămînerii în urmă, nu e mai puțin adevărat că atitudinea nihilistă față de ceea ce s-a dovedit valoros, inovația concepută ca un proces de repudiere în bloc a experienței pozitive dobîndite anterior poate fi, uneori, extrem de dăunătoare.

Pe tema tradiției și inovației în munca de securitate a fost organizată, la sediul Inspectoratului județean Cluj al Ministerului de Interne, o discuție la care au participat tovarășii: colonel **PAVEL SĂLCUDEAN**, șeful Inspectoratului județean Mureș; colonel **NECULAI DUMITRAȘCU**, șeful Inspectoratului județean Bistrița-Năsăud; colonel **ALEXANDRU PEREȘ**, adjunct al șefului Inspectoratului județean Cluj și șef al securității; locotenent-colonel **ANDREI MELAS**, adjunct al șefului Inspectoratului județean Sălaj și șef al securității; maior **IULIAN ROTARIU**, adjunct al șefului Inspectoratului județean Alba și șef al securității.

Consemnăm în cele ce urmează întrebările și răspunsurile primite.

1. Cum înțelegeți raportul dintre tradiție și inovație în munca de securitate?

Colonel Neculai Dumitrașcu : Experiența pozitivă a trecutului nu poate fi, se înțelege, înlăturată întrucît ea înseamnă, în fond, viață. De aceea, după mine, tradiția și inovația au importanță egală.

Pentru a putea aduce ceva nou în muncă, a veni cu o inovație, cu noi metode, e necesar mai întîi să studiezi cum s-a procedat în trecut, în domeniul respectiv, ce s-a făcut, care au fost rezultatele. M-aș opri la raportul dintre tradiție și inovație în aplicarea principiului muncii și conducerii colective.

După cum se știe, aplicarea acestui principiu este reglementat prin lege și prin ordinele conducerii Ministerului de Interne. În prezent, colectivele de conducere ale unităților au acumulat deja o anumită experiență în acest domeniu, care constituie temelia unor noi perfecționări pentru munca de securitate în viitor.

Colonel Pavel Sălcudean : Cînd vorbim despre munca și conducerea colectivă trebuie să avem în vedere nu numai activitatea colectivului de conducere al unității, ci aplicarea acestui principiu în toată activitatea noastră.

După fuzionarea Consiliului Securității Statului cu Ministerul Afacerilor Interne se ridică numeroase probleme în legătură cu activitatea colectivului de conducere al unității, mai ales sub aspectul volumului de sarcini ce trebuie rezolvate, al asigurării conspirativității și compartimentării muncii și, nu în ultimă instanță, al sporirii eficienței întregii activități. Cu toate acestea, să nu rezumăm aplicarea acestui principiu numai la munca colectivului de conducere, ci să fie aplicat de sus pînă jos, acolo unde interesele muncii cer, cu asigurarea conspirativității necesare.

Colonel Neculai Dumitrașcu : Eu am în vedere aplicarea principiului muncii colective în esența lui, adică găsirea celor mai adecvate soluții la problemele pe care le ridică munca noastră prin consultarea operativă, în forme organizatorice adecvate, a tuturor cadrelor care își pot aduce contribuția la rezolvarea uneia sau alteia dintre sarcini. În acest context încadrez și activitatea colectivului de conducere al unității, care este chemat să asigure îndeplinirea în termen și în bune condiții a obiectivelor fixate prin planul de muncă al inspectoratului.

Sînt de acord cu faptul că după unificare s-au ridicat și se mai ridică încă multe probleme în fața colectivului de conducere al unității. Nu trebuie să uităm însă niciodată cerința de a păstra și respecta conspirativitatea muncii, de a aduce în dezbaterea colectivului de conducere numai acele probleme care nu pot fi rezolvate la eșaloanele inferioare, ca și necesitatea de a se stabili cu grijă, în fiecare caz, colectivul de ofițeri cel mai competent, capabil să-și aducă o contribuție efectivă la rezolvare.

Principiul muncii colective trebuie să-și găsească aplicarea pe toată ierarhia organizatorică a unității, de la birou, secție, serviciu, pînă la conducerea inspectoratului, în raport cu problemele ce sînt date fiecăruia în responsabilitate. Trebuie să militām pentru a dezvolta capacitatea fiecărei subunități de a-și rezolva sarcinile, prin folosirea rațională a experienței și a resurselor intelectuale de care dispune. Firește că la soluționarea fiecărei probleme se vor antrena acei oameni care o cunosc în detaliu. Spre exemplu, mai înainte de a hotărî care dosare să fie date șefilor de posturi, noi am socotit util că consultăm un număr mare de ofițeri cu experiență în muncă, cît și pe unii dintre șefii de posturi care, prin sugestii și propuneri, ne-au ajutat să găsim soluția cea mai potrivită pentru fiecare caz.

La noi, regula este ca la fiecare compartiment șeful, adjuncții lui și alte cadre competente să analizeze și să găsească soluții la problemele ce fac obiectul muncii compartimentului.

Recentul ordin dat la convocarea de la Bran, potrivit căruia analiza dosarelor de urmărire informativă în problema „Epilog“ să se facă în cadru restrîns, de către șeful care face analiza, ofițerul care lucrează dosarul și șeful nemijlocit al ofițerului, asigură participarea oamenilor competenți, conspirativitatea și operativitatea necesare.

Sînt și situații a căror rezolvare presupune participarea conjugată a mai multor colective cu profiluri diferite. În astfel de cazuri, în raport cu specificul cauzei, selecționăm oameni din cadrul colectivului interesat, cărora li se cere să studieze situația și să propună soluții. De regulă, analizarea soluțiilor se face cu șefii compartimentelor interesate.

Referitor la munca colectivă, apreciez practica conducerii ministerului de a consulta unitățile atunci cînd se elaborează ordine de linie sau se iau alte măsuri de acest gen. Rezultatele acestor consultări ar fi, cred, cu mult mai bune dacă ni s-ar asigura mai mult timp pentru a studia materialele respective, a confrunta conținutul lor cu specificul activității noastre, a analiza, pe plan local, pe colective de muncă și la conducerea inspectoratului problemele ce fac obiectul reglementării ca apoi să putem raporta sugestii și propuneri cît mai utile.

2. V-ați referit indirect la convocarea de la Bran în problema „Epilog". Avem o experiență pozitivă în organizarea unor astfel de convocări. Ce credeți că ar trebui făcut în viitor, pentru ca eficacitatea lor să sporească?

Colonel Neculai Dumitrașcu : Convocarea de la Bran s-a soldat cu învățăminte prețioase și cu orientări precise, în ce privește activitatea în problema „Epilog". Sub anumite aspecte însă apreciez că putea fi mai bine pregătită. Am în vedere faptul că s-a comunicat cu multă întîrziere componența participanților și, practic, noi n-am mai avut timp să analizăm, la nivelul conducerii unității, activitatea desfășurată pe această linie și să stabilim măsuri. Ar fi bine ca pe viitor participarea la astfel de convocări să se facă după ce în cadrul inspectoratelor se analizează problemele ce fac obiectul convocărilor. În acest mod, după opinia mea, schimbul de păreri cu privire la munca de viitor ar fi mult mai fructuos.

Locotenent-colonel Andrei Melas : În răspunsul la această întrebare vreau să mă refer la Convocarea de la Sălaj, organizată de direcția centrală pe linie de culte și secte.

Convocarea n-a avut un profil academic. A fost de fapt o ședință de lucru. Din partea direcției centrale s-a prezentat o informare bogată în conținut, care a completat imaginea noastră cu ultimele noutăți din problemă. După aceea fiecare s-a ridicat și, păstrînd conspirativitatea, a relatat ce are în județ, ce solicită din partea celorlalte unități și ce crede că trebuie făcut în viitor. Confruntările de păreri au fost vii, la obiect și am plecat toți cu învățăminte folositoare din dezbaterile care au avut loc.

Colonel Pavel Sălcudean : Și eu apreciez convocările ca fiind foarte utile. Pentru anumite probleme însă, existente numai în cîteva județe, ar trebui extinsă practica schimbului de experiență numai între județele

interesate. De exemplu, noi sîntem foarte interesați să facem un schimb de experiență cu alte județe privind urmărirea celor care au făcut parte din fostul partid „Crucea cu săgeți" sau din alte organizații similare. Între o serie întreagă de elemente cu antecedente și manifestări ostile există, e știut, legături de care trebuie să ținem seama în procesul muncii și pe care, în mod plastic, le-aș putea defini în felul următor : „Cînd răcesc cei din Cluj, tușesc cei din Tîrgu-Mureș și strănută cei din Harghita".

Este necesar să analizăm în detaliu aceste aspecte, pentru a putea lua măsuri corespunzătoare. De aceea cred că legăturile între județele interesate, coordonate de unitatea centrală de profil, trebuie să capete o extindere mai mare, la nivelul cerințelor impuse de viață.

Colonel Alexandru Pereș : Sînt de acord că de la aceste consultări colective, de la convocări, se învață mult. Mă gîndesc însă și la anumite aspecte negative ale lor, de care se vorbește mai puțin. Am impresia că, după unele asemenea convocări și consfătuiri interjudețene se creează la unii o stare de automulțumire. Anumiți șefi de compartimente își analizează activitatea nu raportînd-o la cerințele specifice ale județului lor, ci în comparație cu vecinii. Ei gîndesc cam așa : „Dacă vecinul are 15 acțiuni, eu am 80 ; dacă el are 15 informatori, eu am 60. Deci noi stăm mai bine !" De aceea noi cerem ofițerilor noștri să raporteze activitatea lor la cerințele muncii din județ, pentru că acesta este principiul just, cerut de conducerea ministerului.

Și eu sînt de părere că în cîteva județe din Transilvania ar fi mult mai utile consultările pe „felii" decît pe anumite probleme largi. Convocările care au loc să fie bine pregătite, cu o tematică dată dinainte, pentru a avea posibilitatea să gîndim mai mult și să ne prezentăm în convocare cu ceva nou.

Maior Iulian Rotariu : Cred că ar fi bine ca de la un anumit nivel, unele cadre de conducere din aparatul județean să participe la convocări de scurtă durată, unde să fie informate asupra ultimelor noutăți pe o linie sau alta de muncă și a căror clarificare impune coordonarea unitară a activității pe raza mai multor județe sau chiar pe întreaga țară.

Apreciez ca utile și convocările pentru schimb de experiență asupra modului cum s-a acționat pentru traducerea în viață a unor ordine. Practica dovedește că unele prevederi ale ordinelor sînt înțelese și aplicate diferit de la un județ la altul : unii aplică ordinul în complexitatea lui, alții limitîndu-se la unele măsuri de rutină. Analizele la perioade scurte, în cadrul cărora să se evidențieze părțile pozitive și să se critice părțile negative, sînt de natură să impulsioneze executarea ordinelor în

lumina cerințelor conducerii ministerului. Sub acest aspect a fost cred edificatoarea convocarea recentă de la Bran.

Colonel Neculai Dumitrașcu : Pe lîngă convocările despre care s-a vorbit, apreciez că pentru orientarea în mod operativ a muncii de contraspionaj o mare importanță au informările pe care le face Direcția a III-a. Această activitate de informare pe baza sintetizării informațiilor ar putea fi mai bine organizată și la celelalte unități operative din aparatul central.

3. În orientarea muncii, un rol important îl au planurile de căutare a informațiilor. Ce credeți că ar trebui făcut ca acestea să fie mai eficiente?

Maior Iulian Rotariu : Planurile de căutare a informațiilor reprezintă un pas înainte pe linia organizării raționale a muncii, cu consecințe pozitive asupra întregii activități de securitate. Prin obiectivele stabilite, locurile și mediile în care se cere să se caute informații, asigură dirijarea organizată a rețelei informative și se imprimă un caracter sistematic întregii noastre munci de a obține acele date de care avem nevoie. De asemenea, munca de căutare a informațiilor are influență pozitivă asupra pregătirii și specializării rețelei informative, dezvoltării discernămîntului și capacității ei de a sesiza problemele care ne interesează și de a face, în ultimă instanță, o muncă de profunzime. În elaborarea planurilor de căutare a informațiilor am primit și primim un sprijin consistent din partea unităților centrale, prin orientările ce ne-au fost trimise.

Colonel Alexandru Pereș : Apreciez și eu ca foarte importante planurile de căutare a informațiilor. Ar trebui însă să integrăm mai bine aceste planuri în contextul sarcinilor ce ne revin, într-o problemă sau alta, pentru prevenirea și lichidarea activităților ostile și a altor manifestări cu caracter antisocial.

Planurile de căutare a informațiilor asigură o anumită perspectivă muncii. Dar mă întreb : în raport cu ce stabilim această perspectivă ? Raportăm noi perspectiva căutării de informații la nevoile de a întreprinde măsuri ofensive bazate pe combinații, pentru a preveni și anihila anumite activități ostile ? Cred că nu întotdeauna. Avem uneori tendința de a privi planurile de căutare a informațiilor ca un scop în sine și nu în contextul întregii munci preventive pe care trebuie să o desfășurăm. Sub aceste aspecte consider că trebuie să aducem îmbunătățiri planurilor de căutare a informațiilor.

Literatura de specialitate, tradusă și difuzată în aparat, oferă suficiente exemple de subordonare a activității de căutare a informațiilor obiectivelor stabilite într-o situație sau alta.

Sînt de asemenea cazuri cînd activitatea de căutare a informațiilor se rezumă la îndeplinirea unor sarcini imediate, fără a avea în vedere perspectiva muncii. De exemplu, acționăm de multă vreme și vom mai acționa pentru prevenirea activităților dușmănoase pe tărîmul artei și culturii. Ca să recrutezi un informator valoros din rîndul unor scriitori cu mentalități retrograde și chiar ostile este firește o sarcină anevoioasă. Ne găsim adesea în impas deoarece nu ne-am orientat spre a recruta din facultate studenți talentați, pentru care puteam să întrevedem că, în scurt timp de la absolvirea facultății, vor ajunge în anumite cercuri și vor fi în măsură să îndeplinească sarcinile ce ne interesează. La fel se pune problema cu recrutarea și pregătirea unor informatori care să fie folosiți pentru descoperirea și prevenirea unor acțiuni puse la cale de cercuri ostile din exterior.

Colonel Neculai Dumitrașcu : Cînd privim rolul planurilor de căutare a informațiilor trebuie să avem în vedere și nevoia de a specializa rețeaua informativă pe acele probleme unde fiecare dintre informatori poate da maximum de randament. Specializarea rețelei informative este tot atît de importantă ca și specializarea ofițerilor iar subaprecierea ei nu poate avea decît consecințe negative. Desigur, aceasta nu înseamnă că informatorul nu ar putea semnala și alte probleme de interes operativ, atunci cînd el află despre ele sau atunci cînd interesele cer să fie antrenat și la îndeplinirea altor sarcini. Eforturile lui principale însă trebuie concentrate în problema unde poate aduce maximum de contribuție.

Locotenent-colonel Andrei Melas : Pledez pentru o abordare multilaterală a fenomenelor, a fiecărui caz. Tradiția nu trebuie să ne împiedice să vedem ceea ce este specific în evoluția fiecărui fenomen sau caz în lucru, pentru a putea stabili calea adecvată de rezolvare. Îmbunătățirea continuă a metodelor de muncă este strîns legată de cunoașterea permanentă și în detalii a problemelor cu care sîntem confruntați de activitatea practică.

★

Toți participanții la discuții și-au exprimat dorința ca și alți ofițeri de securitate să participe la discuția pe tema promovării noului în muncă, să-și spună părerea în legătură cu problemele abordate pînă în prezent pe această temă.

Tovarășul colonel Pavel Sălcudean a vorbit pe scurt despre unele aspecte privind dezvoltarea capacității novatoare a ofițerilor din unitatea pe care o camandă. Aceasta fiind o problemă foarte importantă, care nu putea fi cuprinsă în materialul de față, va face obiectul unei dezbateri speciale, mai largi, la Inspectoratul județean Mureș al Ministerului de Interne, pentru numărul viitor.

Colonel ION GEAGLĂ
Căpitan VASILE MIHĂILĂ

O LUME CARE NU MAI APARȚINE DOAR VIITORULUI...

Fiecare dintre noi a auzit probabil spunîndu-se :

— Calculatoarele electronice?.!. A, da, viitorul este al lor...

Această afirmație e făcută uneori cu o nuanță de vagă nostalgie, pentru un viitor „tare cibernetic", pe care cei mai mulți dintre noi îl privesc cu oarecare rezervă. Cu rezerva omului care știe că se pricepe prea puțin sau deloc într-un domeniu încifrat, plin de relee și de circuite integrate (despre care, de asemenea, nu știm prea mult).

Iar viitorul este al lor !

Lumea aceasta misterioasă a calculatoarelor s-a născut relativ recent. (Ca domeniu științific de-sine-stătător a fost fundamentat de Norbert Wiener abia prin 1948). A fost un timp contestată, ca și alte îndrăzneli ale minții omenești, dar ea a răzbit, s-a impus, a început să asimileze rapid domenii întregi ale matematicii, fizicii, biologiei, logicii și lingvisticii, a devenit copilul teribil și pretențios al cercetării moderne, fără de care nu se mai poate... !

Pe glob există azi zeci de mii de calculatoare de diferite tipuri, aparținînd unor succesive generații, tot mai complexe, tot mai sensibile, care coordonează activitatea unor ramuri economice, activități militare și de altă natură, din foarte multe sectoare ale vieții contemporane.

Nu mai putem spune că viitorul le aparține lor. Le aparține prezentul ! Sîntem în viitor ! Vrem nu vrem, trebuie să ținem seama de lumea circuitelor integrate, care ne ajută să discernem, să selectăm sensuri în oceanul informațional, care crește ! În care ne-am îneca...

Din dorința de a pune la curent — în linii foarte mari — pe cititorii noștri asupra celui mai modern sector de activitate al Ministerului de Interne, am adresat cîteva întrebări tovarășului general-maior Pavel Constandache, șeful Centrului de informatică și documentare, care a avut amabilitatea să ne dea răspunsurile solicitate.

Redacția : Tovarășe general, vă rog să-mi permiteți să încep cu o întrebare foarte directă, care, din discuțiile purtate cu unii cititori, am înțeles că preocupă pe mulți dintre ofițerii noștri. Această întrebare este : În ce măsură centrul de calcul, acest complex angrenaj electronic, va ușura munca aparatului ? Sau altfel spus : Care vor fi avantajele concrete pentru munca informativă, în urma utilizării calculatorului ?

General-maior Pavel Constandache : Îmi dau seama că întrebarea aceasta și-o pune, în mod firesc, fiecare om practic. Probabil că, dacă nu aș fi aici, în funcția pe care o am acum, m-aș întreba același lucru și eu. Aceasta cu atît mai mult cu cît activitatea centrului de calcul a cerut și va mai cere încă un volum de muncă suplimentar, considerabil, din partea multor ofițeri din informativ. Mai ales acum, în prima fază a muncii, pînă vom introduce în calculator o cantitate foarte mare de informații absolut necesare. Trebuie însă precizat din capul locului că scopul folosirii aparatajului cibernetic în instituția noastră este acela de a servi practica activității, în primul rînd. Mai trebuie spus că sarcinile care se ridică în fața noastră în etapa actuală sînt sarcini care se pun în fața întregii societăți românești. Amintesc în acest sens : Hotărîrea C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea sistemului informațional în perioada 1971—1980 (publicată în ziarul „Scînteia" din 22.04.1972) și expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii societății (publicată tot în anul 1972, în luna martie).

Dacă plecăm doar de la existența acestor două documente, vedem că ne aflăm în fața unui program vast de dezvoltare a țării noastre, de modernizare a sistemului informațional, pentru ca deciziile care se iau să cuprindă o sferă cît mai largă de probleme, să se poată discerne din ele esența și direcția anumitor fenomene. Complexitatea aceasta deosebită a vieții secolului și a deceniului nostru nu mai face posibilă prelucrarea manuală a unei uriașe cantități de informații. Apare pericolul, foarte grav, ca informația să nu mai poată fi stăpînită, să nu mai poată

fi prelucrată și exploatată, să devină deci inutilă, balast, iar deciziile care se iau să sufere. Sigur că, în cadrul ministerului nostru, o asemenea situație ar putea avea consecințe cu totul nedorite. De aceea, prin grija conducerii de partid și a conducerii ministerului nostru, am fost dotați cu acest calculator. Problema destul de dificilă pentru noi — și care e bine să fie cunoscută și clarificată — e că foarte mulți ofițeri vor rezultate imediate. Or, calculatorul electronic nu este o mașină minune, care, din momentul instalării ei, să dea prompt rezolvări extraordinare, care să suplinească ingeniozitatea umană. Așa ceva încă nu s-a inventat. O mașină electronică rămîne o mașină, care ne ajută, dacă o alimentăm. Ne ajută, în măsura în care o hrănim cu date. Ea poate prelucra cu o viteză nemaipomenită, cu o viteză aproape de neimaginat, dar pentru aceasta trebuie să aibă ce prelucra.

Redacția : Și aici încep, probabil, dificultățile.

General-maior Pavel Constandache : Da. Încep dificultățile, pentru că este necesar un efort in plus, în faza aceasta, din partea mai multor oameni. Uite, să luăm un caz concret. Pentru evidența persoanelor asupra cărora s-a început urmărirea penală se folosea și se folosește încă o fișă tip, cunoscută de toți ofițerii din informativ, fișă care cuprinde un număr de rubrici. Pentru o analiză completă, pe care mașina electronică o poate face, pentru ca ea să ne extragă situații, statistici complexe, pentru a ne putea realiza diagrame clare ale fenomenului în cauză, nu mai sînt suficiente datele care figurau în fișa aceea. Trebuie să știm, de pildă, cum a fost depistat individul asupra căruia s-a început urmărirea penală, să știm care sînt cauzele favorizante. Sînt și alte rubrici care vor trebui completate, pe baza studierii dosarelor. Aceste date trebuie trecute în niște formulare tip, care se codifică apoi, pentru a putea fi implementate în memoria calculatorului.

Redacția : Și cine va face această codificare ?

General-maior Pavel Constandache : Deocamdată se face și se va mai face un timp, aici la noi. Aceasta nu poate dura însă la infinit. Nu pot pune un inginer proiectant care a fost adus aici să proiecteze programe pentru mașină să facă o muncă atît de simplă pentru el. Va fi necesar deci ca, în curînd, fiecare unitate care trebuie să beneficieze de calculator să-și specializeze cîțiva oameni, care să facă operațiuni de culegere a datelor și de codificare a acestora.

Redacția : Ce se întîmplă însă dacă, la completarea acestor date pentru fișa calculatorului, se va strecura o greșeală ?

General-maior Pavel Constandache : Este posibil și un atare lucru și pentru evitarea lui fișele completate și codificate vor trebui verificate de beneficiari. Comparate, refăcute eventual, pentru a nu se introduce în memoria mașinii date eronate. E vorba, într-adevăr, de o altă activitate foarte minuțioasă, care însă e foarte necesară.

Redacția : Dar dacă, după această verificare, mașina începe să greșească ea, sub aspect tehnic funcțional ?

Pun această întrebare, pentru că am citit undeva că francezii „arestaseră" la un moment dat un computer care le dăduse informații bune pînă într-o zi, cînd se defectase un circuit. Și mașina prezentase atunci o situație falsă, pe baza căreia se dăduseră decizii greșite, cu pierderi economice însemnate.

General-maior Pavel Constandache : Nu. Dacă în mașină au fost introduse date reale, exacte, mașina nu poate greși în felul acesta. Evident, o defecțiune tehnică se poate produce, dar ea este tot tehnic sesizabilă prin dispozitive de protecție. Iar dacă, totuși, calculatorul ar livra la un moment dat o situație falsă, ea ar fi flagrant greșită și — comparînd-o cu cea din luna trecută, cu alta similară, în general — ne putem da seama de greșeală imediat. Pînă acum însă nu s-a întîmplat niciodată așa ceva cu calculatorul nostru și, prin atenția care i se acordă în materie de întreținere, sperăm nici să nu se întîmple.

Redacția : Nu știu însă dacă mașina s-ar putea descurca în cazul în care un ofițer sau o unitate din țară ar trimite o cerere de căutare ce ar cuprinde cîteva date greșite, pe lîngă altele exacte. Ofițerul solicitant greșește, să spunem, luna nașterii și o literă a prenumelui. Un om ar sesiza că poate fi vorba de o persoană care figurează totuși în cartotecă. Dar mașina ?

General-maior Pavel Constandache : Și mașina poate sesiza acest lucru. Ea va răspunde că figurează individul Ionescu Anton, să zicem, cu datele cerute, în afară de pozițiile 2 și 4, de pildă.

Redacția : În cît timp poate da un asemenea răspuns ?

În general, cît timp îi trebuie calculatorului pentru a face verificarea unei persoane ?

General-maior Pavel Constandache : Dacă luăm ca măsură timpul necesar pentru verificarea unei persoane, răspunsul nu este concludent. Să zicem însă că avem de verificat 3 000 de persoane, pentru cazierul judiciar, cazier care va fi implementat în întregime în acest sistem informațional. În prezent, pentru a verifica 3 000 de cereri, este nevoie de mulți oameni, care au de cercetat o evidență cu fișe vechi, unele prost scrise. Ei trebuie să găsească pe cei, să spunem, 100 de indivizi care au cazier, să transcrie manual ce trebuie transcris în fișa de căutare, pentru ca, pe baza ei, să dăm răspunsul. O muncă uriașă, foarte greu de realizat,

dacă ținem seamă de faptul că se primesc zilnic foarte multe cereri. Ei bine, calculatorul poate verifica și da răspunsuri exacte, pentru 3 000 de cereri, în circa o jumătate de oră.

Redacția : Răspunsul. Dar acest răspuns trebuie decodificat și transcris în fișele de căutare.

General-maior Pavel Constandache : Nu. Este prevăzut ca fișa care va ieși din calculator — în acea jumătate de oră — să poată pleca direct la beneficiar. Este o fișă tip, dactilografiată. Acesta este, desigur, un avantaj, în sensul operativității cu care se va răspunde la toate cererile de verificare ce se vor face, nu numai la cazierul judiciar, bineînțeles.
Să luăm și alt exemplu, fondul arhivistic, de pildă. Pentru a găsi într-o arhivă cîteva pagini de care ai nevoie, este necesară o muncă foarte grea, de răscolire a unor dulapuri masive, încărcate cu dosare. În cazul calculatorului, e suficient să introduci cîteva „cuvinte cheie“, cuprinse în informația ce trebuie căutată. Calculatorul îți va indica numaidecît toate documentele unde apare chestiunea care interesează. Din ele poți sorta apoi ce îți este necesar.

Redacția : Numai că, pentru a fișa și codifica o arhivă, pentru a fișa baza operativă, cazierul judiciar, rețeaua, presupun că va fi nevoie să fie folosiți un număr de oameni mai mare decît în etapa actuală și decît în etapa precedentă.

General-maior Pavel Constandache : Fără îndoială. E, aparent, un dezavantaj, dar timpul cheltuit de acești oameni va fi pe deplin recuperat în viitor. Cererile noastre, formularele noastre, sînt convins că vor isca nedumeriri, poate chiar unele nemulțumiri. Fiecare om... e om și caută deci să-și simplifice cît mai mult munca, să evite ceea ce nu-i dă o satisfacție vizibilă, un rezultat imediat. Fiecare ofițer are o mulțime de probleme de care răspunde direct și care nu sînt ușoare. Toți trebuie să înțelegem însă, că acest efort este absolut necesar. Că fără el nu se mai poate concepe o activitate la nivelul cerințelor ministerului nostru în viitor. Aș vrea să fie limpede o chestiune. Nu operativitatea cu care se va răspunde la solicitările de verificare a unor persoane în cartoteci e problema numărul unu pe care o rezolvă calculatorul. Această problemă ar putea fi cumva rezolvată, încă un timp, prin ofițerii care lucrează la evidența manuală. Calculatorul poate răspunde însă operativ la alte întrebări, poate face raportări la alte perioade, poate stabili o dinamică a fenomenelor, poate sintetiza date complexe, copleșitoare sub aspect numeric. Poate adică asimila o cantitate uriașă de informații și extrage din ea ceea ce i se cere la un moment dat — într-un timp record — pentru a se putea lua decizia optimă. Un număr oricît de mare de oameni nu ar putea face așa ceva.

Redacția : În cazul acesta, presupun că situația se va inversa : numărul de oameni care vor lucra în sistemul manual se va micșora.

General-maior Pavel Constandache : Bineînțeles.

Redacția : Iar oamenii vor deveni un fel de anexe, care vor acționa în funcție de datele furnizate de mașină ?

General-maior Pavel Constandache : Asta niciodată. Va fi invers. Mașina va rămîne anexă, foarte prețioasă, desigur, dar să nu uităm că ea va oferi și atunci date în funcție de ce i s-a dat, de ce s-a introdus în memoria ei. Este foarte important acest aspect, al promptitudinii cu care se vor introduce în permanență datele la zi, în memoria calculatorului. Dacă nu s-ar face așa, înseamnă că ideea folosirii calculatorului ar fi moartă înainte de a se naște. S-ar putea ivi atunci situația ca cineva să ceară o informație, computerul să-i furnizeze datele de care dispune, iar ofițerul în cauză să strige cu indignare : „Uite ce mi-a dat calculatorul electronic ! Și uite care e situația în realitate !“ Repet : mașina oferă ce i s-a dat să prelucreze. Ea știe perfect să păstreze, să calculeze, să sintetizeze, să evalueze. Nu știe să ghicească însă dacă a murit o persoană, să spunem.

Redacția : Dar să prognozeze ?

General-maior Pavel Constandache : Toate datele de prognoză ale viitorului vor fi elaborate pe baza rezultatelor prezentate de calculator, în funcție de statistica, de dinamica fenomenului infracțional și al altor fenomene.

Redacția : Cum vor fi apărate însă aceste date ? Îmi permit să pun această întrebare într-un sens, poate, autocritic. Tovarășul colonel Anghel, de la unitatea dumneavoastră, era de părere, puțin mai înainte, că v-am fi făcut — indirect — un deserviciu, inserînd în numărul trecut al publicației noastre un material referitor la posibilitatea sustragerii datelor care se concentrează în calculator. Se referea la faptul că unii ofițeri vor manifesta probabil o teamă să nu-și desconspire unele probleme, informatori, baza de lucru și așa mai departe. Sigur, materialul publicat de noi nu se referea la calculatorul ministerului, dar v-aș ruga să elucidați totuși această chestiune.

General-maior Pavel Constandache : Prin concentrarea de date care vor fi implementate în calculator, acesta va intra foarte probabil în atenția serviciilor de spionaj. Natural că s-au luat însă măsurile necesare și că aceste măsuri se vor accentua pe viitor. Sînt și vor fi unele

coduri de lucru care stau și vor sta sub două chei, păstrate la ofițeri diferiți. Trebuie să mai știm că nu e chiar atît de ușor ca cineva să se strecoare în centrul de calcul și să șteargă sau să fure informații. Aceste informații sînt codificate, trebuie să știi unde și cum să le cauți. Accesul la informații nu-l va avea apoi decît beneficiarul stabilit, în sectorul în care el a introdus datele. Atît. În sfîrșit, să reținem că de implementarea efectivă și de programare răspund ofițeri cu multă experiență informativă.

Redacția : Beneficiarii de care ați amintit există și în prezent ?

General-maior Pavel Constandache : Da, sigur că da. Există deja unități care au început să profite de avantajul de a avea un calculator al nostru. În treacăt fie spus, dacă am fi apelat la calculatoarele altor instituții din țară, operativitatea ar fi lăsat foarte mult de dorit. Noi am încercat ca, anumite operații nesecrete, să le rezolvăm cu colaboratori din afara ministerului. Ne-au spus că le trebuie doi ani și jumătate pentru un proiect pus de noi în discuție. Nu ne-a convenit soluția aceasta, era mult prea lentă. Să nu uităm apoi că sînt o mulțime de date pe care nu le-am putea scoate în afara ministerului și că, cu cît va trece timpul, cu atît numărul celor ce vor solicita ajutorul calculatoarelor va crește. De aceea, cred că putem fi foarte mulțumiți de faptul că dispunem de acest centru de calcul al nostru, dacă ne gîndim la anii care vin, la sarcinile de mare răspundere pe care le avem, la programele pe termen lung ale partidului și statului nostru. Știu că ofițerii din informativ așteaptă mult de la noi, poate că pe unii, mai grăbiți, o să-i și dezamăgim, dar curînd vom putea să oferim mai mult. Pentru cei ce au furnizat date calculatorului, bineînțeles.

Redacția : În încheiere, vă rog să-mi iertați insistența, numărul cam mare de întrebări. Dar, fiind o problemă nouă în munca de securitate, presupun că nu am pus totuși toate întrebările dorite de toți cititorii.

General-maior Pavel Constandache : Ar fi bine ca cei interesați să ne trimită sau să trimită la redacție acele întrebări, la care vom răspunde cu plăcere. De altfel, ne-am propus ca, în cursul acestui an, să elaborăm pentru aparatul nostru o lucrare separată, în care să elucidăm o parte din aspectele acestui domeniu de activitate. Spun o parte, pentru că — în materie de cibernetică și de sisteme informaționale, știință de dată relativ recentă — nimeni nu poate avea pretenția că știe „tot"...

T. N.

Din nou despre :

UNELE CĂI POSIBILE DE SCURGERE A INFORMAȚIILOR DIN UNITĂȚILE MINISTERULUI DE INTERNE

Măsurile luate în fiecare unitate a Ministerului de Interne în vederea realizării vastului program ideologic al partidului, a prevederilor Legii nr. 23/1971, a Hotărîrii Consiliului de Miniștri nr. 18/1972, au dus la intensificarea muncii comandanților și șefilor de toate treptele, a organelor și organizațiilor de partid pentru educarea personalului în spiritul vigilenței revoluționare, a cunoașterii și respectării legilor țării noastre, a principiilor eticii și echității socialiste.

În toate unitățile ministerului nostru a crescut spiritul de vigilență al întregului personal, se cunosc mai bine legile țării, a sporit grija și preocuparea pentru apărarea secretului de stat, pentru descoperirea și închiderea căilor posibile de scurgere a informațiilor.

La această situație au contribuit în bună măsură și activitățile desfășurate cu membrii familiilor de militari și salariați civili, cu cadrele de rezervă, precum și cu alte categorii de persoane din mediul și anturajul cadrelor ministerului nostru.

Cu toate rezultatele bune obținute în acest sens, se mai întîlnesc și fapte — tot mai puține la număr, dar care totuși există — de nesocotire și chiar de încălcare a unor prevederi ale legilor statului nostru, a regulamentelor militare, a principiilor eticii și echității socialiste.

O cale sigură și eficientă, prin care serviciile de spionaj străine pot penetra în unele sectoare ale aparatului de securitate sau pot obține documente și date secrete din unitățile Ministerului de Interne, o constituie legăturile realizate între anumiți cetățeni străini și cadrele noastre, direct sau prin intermediul membrilor de familie.

S-au stabilit astfel de relații, din care unele s-au soldat chiar cu căsătorii ale străinilor cu fiice, surori și alte rude ale personalului ministerului nostru. Unele dintre aceste persoane pleacă chiar definitiv din țară, de acolo menținînd apoi o legătură

strînsă și continuă cu părinții, rudele și cunoștințele pe care le au în Ministerul de Interne.

Aceste contacte și relații — permanentizate în mod oficial — constituie un pretext excelent pentru străini să vină frecvent în țară, să mențină legături cu cadrele noastre și să încerce să acționeze asupra lor, ajungînd la corupere și șantaj.

Alteori, aceste „rude“ folosesc vizitele în România, pentru a culege informații prin metodele clasice. Și trebuie să spunem că uneori au reușit să-și pună în practică planurile.

Din relatările unor comandanți de unități și din lectura materialelor ce ne-au fost puse la dispoziție, rezultă că există astfel de situații, că au existat ofițeri ai ministerului nostru care s-au lăsat corupți, ademeniți.

Să analizăm în acest sens cazul „Anișoara“. Aceasta era o femeie din Timișoara, cunoscută pentru activitatea și comportarea sa nedemnă. Soțul ei a fost condamnat pentru activitate legionară și pentru manifestări dușmănoase, fiul ei de asemenea. Fiica „Anișoarei“ este căsătorită cu un cetățean vest-german, s-a stabilit în R.F. a Germaniei, întreține legături suspecte cu elemente din rîndul fugarilor români și cu poliția din München. Ginerele „Anișoarei“ este și el fost condamnat de justiția R.S.R. pentru afaceri ilicite, în prezent este urmărit de organele noastre pentru activitatea de scoatere ilegală din țară a unor cetățeni români. Dosarul „Anișoara“ ne apare deci deosebit de încărcat. Cu toate acestea, „Anișoara“ a reușit să-l corupă pe fostul maior Tudor Ion, care, prin funcția ce o îndeplinea, cunoștea foarte bine cine este acea femeie.

Cum s-au petrecut faptele ?

În anul 1971, „Anișoara“ a intrat în relații cu ofițerul, asupra căruia a acționat cu abilitate, i-a exploatat anumite trăsături negative de caracter, oferindu-i obiecte de proveniență străină și articole de valoare. A obținut astfel pașaportul în vederea plecării sale în R.F. a Germaniei, de unde nu s-a mai întors, avînd în prezent cetățenia germană.

Gravitatea acestor fapte nu se oprește însă aici.

La intervenția fugarei, astfel de pașapoarte au fost obținute și de către alte persoane, tot prin intermediul fostului maior Tudor Ion care, la rîndul său, îndemna alți salariați ai ministerului nostru să comită ilegalități.

În virtutea atribuțiunilor de serviciu, ofițerul îl avea în atenție pe soțul fugarei, cunoștea bine situația ei, a fiicei și a soțului acesteia din R.F. a Germaniei, deținea materiale asupra lor. Cu toate acestea, cînd a primit ordin să verifice această familie și să prezinte dosarul cu propuneri pentru a se da aviz pozitiv ori negativ cererii „Anișoarei“ de a pleca temporar în străinătate, fostul maior Tudor Ion a raportat șefilor săi că a executat verificările și că nu rezultă nimic deosebit. „Anișoara“ a plecat astfel în R.F. a Germaniei ca turistă, a rămas acolo, iar maiorul Tudor Ion continua să mențină legătura cu ea și să-i facă anumite servicii.

Fiind sesizată asupra situației în care ajunsese ofițerul, conducerea inspectoratului a verificat semnalarea și a luat măsuri pentru a preveni continuarea acțiunilor elementelor dușmănoase din țară și străinătate asupra acestuia. În prezent, pentru faptele sale, maiorul Tudor Ion a fost exclus din rîndurile membrilor de partid și trecut în rezervă.

Semnificativ este modul în care au procedat, de asemenea, un grup de elemente format din cetățeni greci și vest-germani care se ocupau, pe lîngă alte activități ce contravin legilor statului nostru, și cu afaceri ilicite pe teritoriul R.S. România. Pentru a nu fi stingheriți și a înlătura pericolul unei eventuale descoperiri și condamnări, aceștia au atras în anturajul lor pe maiorul Ciocan B. și pe căpitanul Tudor Șt. de la Inspectoratul municipiului București, pe care i-au corupt cu prilejul unor chefuri comune, oferindu-le bani și diferite articole de proveniență străină.

Intrați astfel sub protecția ofițerilor de miliție, străinii își desfășurau nestingheriți activitatea : contrabandă cu aur și valută. În această perioadă, ofițerii de miliție au desconspirat față de străini o serie de date, care, de fapt, nu aparțin doar organelor de miliție, ci și celor de securitate.

În momentul cînd străinii au fost descoperiți și reținuți de către organele care-i urmăreau pentru activitatea lor potrivnică intereselor statului nostru, ofițerii în cauză au intervenit, încercînd să-i scape. Pretextau că ar avea cu ei „afaceri judiciare și legături operative“. Pentru faptele săvîrșite ofițerii au fost nu numai trecuți în rezervă, ci și deferiți justiției.

Ce altă cale mai sigură de scurgere a informațiilor din Ministerul de Interne poate fi decît intrarea în contact direct de către străini cu angajații acestui minister și determinarea lor să plece definitiv din țară ? Obținerea ulterioară a datelor secrete pe care cei în cauză le posedă nu mai este atunci decît o chestiune de procedură, care poate să difere de la caz la caz.

Iată cum a fost determinată să se stabilească în străinătate Teodora H., care fusese ofițer într-o unitate conspirată a Ministerului de Interne. Cu cițiva ani în urmă, soțul acesteia, inginer, element aventurier, nemulțumit, a plecat ca turist în Austria, unde i-au fost sesizate imediat trăsăturile negative de caracter de către elementele unui serviciu de spionaj străin, care au acționat asupra lui, determinindu-l să rămînă acolo.

Fugarul a fost ajutat apoi să ajungă în Canada și să-și determine soția să ceară aprobarea pentru a pleca definitiv acolo. Pe baza indicațiilor primite, legăturile prin corespondență cu soția au fost intensificate, aceasta a primit lunar cîte 100 de dolari, împreună cu instigări abile pentru a pleca din țară. Tot în acest scop, fugarul a făcut presiuni, prin memorii adresate unor reprezentanțe ale țării noastre din străinătate și din țară, memorii prin care ne discredita și calomnia.

La indemnul acestui element (instruit la rîndul său de alții), Teodora H. a intrat în contact neoficial cu o ambasadă capitalistă la București și cu o serie de străini ce erau trimiși de soț. A fost învățată ca, în prealabil, să solicite trecerea în rezervă. Imediat după ce a fost trecută în rezervă, profitînd și de anumite lipsuri în munca de evidență a unor organe, în 1972, Teodora H. a reușit să plece împreună cu copiii și să se stabilească definitiv în Canada.

Încercări și acțiuni asemănătoare s-au desfășurat și asupra salariatei civile „Georgeta“, care a fost atrasă în anturajul unui străin ce cunoștea că este salariată la un inspectorat județean al Ministerului de Interne. Acesta căuta în orice chip s-o determine și s-o ajute să plece în R.F. a Germaniei. Acțiunea nu a reușit datorită vigilenței colectivului de muncă, a măsurilor ferme și la timp luate de conducerea unității.

Nu întotdeauna se iau însă asemenea măsuri. De pildă, asupra soției maiorului P. A. (de la un inspectorat al Ministerului de Interne), plecată ca turistă în R.F. a Germaniei, au acționat anumite persoane în exterior și au determinat-o să refuze înapoierea în țară. Sînt date certe din care

rezultă că acolo se află în anturajul unor legionari ce desfășoară activitate dușmănoasă împotriva țării noastre. Fugara încearcă să mențină legături cu fostul soț — ofițerul nostru — căruia îi trimite corespondență și pachete.

Asemenea încercări și acțiuni se desfășoară în prezent și asupra soției maiorului B. Șt. din cadrul unui alt inspectorat. Aceasta, influențată și instigată de anumite persoane din R.F. a Germaniei, cu care este în legătură, se pregătește să părăsească ilegal țara, în care scop, de mai multe ori, a trimis fotografii cunoștințelor sale în acea țară, în vederea întocmirii pașaportului fals cu care să poată părăsi România. În același timp, unei cunoștințe care a reușit să treacă fraudulos frontiera și să se stabilească în R.F. a Germaniei, îi solicită schița porțiunii de graniță pe unde a reușit să fugă, pentru a proceda și ea la fel.

Faptele acestea sînt aproape incredibile prin gravitatea lor, dacă ne gîndim că au fost săvîrșite de ofițeri sau de membri ai familiilor unor ofițeri din Ministerul de Interne. Totuși ele există, dovedind lacune în activitatea de pregătire moral-politică din unele unități.

O altă formă, prin care anumite cercuri străine își creează legături în rîndul angajaților ministerului nostru, o constituie efectuarea de căsătorii între anumiți străini și fiice ale cadrelor Ministerului de Interne — după care acestea părăsesc țara și se stabilesc în străinătate.

Fără a intra în amănunte, considerăm că este util să menționăm că astfel de căsătorii au fost încheiate cu cetățeni aparținînd R.F. a Germaniei, Israelului, Libanului, Italiei, Greciei, Siriei, Franței, Turciei și altor țări unde cercurile reacționare, cu ajutorul serviciilor de spionaj respective, desfășoară o intensă activitate împotriva țării noastre.

Consecințele și gravitatea acestor fenomene ne apar cu atît mai clare, dacă avem în vedere că, dintr-un însemnat număr de unități centrale și teritoriale, fiice de cadre, în unele cazuri cu funcții de conducere, au părăsit țara în astfel de împrejurări. Printre acestea putem enumera: I.M.B., I.J. Brăila, I.J. Teleorman, C.T.S., unități de pompieri și de penitenciare, deci din foarte diferite sectoare de activitate ale Ministerului de Interne.

Să reținem că fiecare asemenea căsătorie constituie o reușită pentru serviciile de spionaj, o cale de acces spre problemele și spre cadrele Ministerului de Interne, un canal prin care se pot scurge informații de valoare — dacă nu sînt luate măsuri severe de prevenire.

O altă concluzie care se desprinde este aceea că munca de cunoaștere a oamenilor de către comandanți și șefi, activitățile de educare și de îndrumare a personalului și a membrilor de familie încă lasă de dorit în unele unități și compartimente.

Se impune o mult mai mare grijă pe viitor din partea comandanților și a șefilor, pentru a cunoaște cadrele, îndeosebi în viața particulară, precum și pe membrii lor de familie, o intensificare a muncii educative, în spiritul vigilenței, al respectării principiilor eticii și echității socialiste, a cunoașterii metodelor și formelor de acțiune a spionajului, a măsurilor ce trebuie luate de către fiecare militar și salariat civil, pe linia participării mai hotărîte la prevenirea, descoperirea și lichidarea oricăror încercări străine de penetrare în Ministerul de Interne.

Colonel NICOLAE UNGUREANU
Locotenent-colonel ANTON SENTEȘ

CUM CIRCULĂ IDEILE TEHNICE VALOROASE ÎN OBIECTIVELE ECONOMICE DE CARE RĂSPUNDEȚI

Există, din păcate, în mintea unor conducători de unități economice, de cercetare etc., părerea potrivit căreia instalînd gratii și lacăte la ferestrele și la ușile încăperilor unde sînt depozitate și păstrate documente secrete de stat, totul este în ordine și obligațiile privind păstrarea secretului de stat sînt îndeplinite.

Unii dintre acești oameni se amăgesc crezînd în invulnerabilitatea totală a unor mijloace tehnice de alarmare instalate în aceste locuri. Desigur, nu negăm importanța unor asemenea dispozitive, sîntem chiar convinși de utilitatea lor.

Întrebarea care se pune este însă alta : în ce măsură factorii arătați mai sus cunosc modul în care circulă oral ideile tehnice valoroase *), informațiile secrete și ce măsuri iau ca asemenea date să nu se scurgă pe această cale ?

În urma unui studiu mai îndelungat și pe baza unor „evenimente" care au avut loc, putem afirma cu certitudine că în acest domeniu se știe și se face încă puțin.

Asigurînd partea materială a documentelor secrete, integritatea lor (care, desigur, nu trebuie neglijată sub nici o formă), foarte mulți cred — așa cum am mai spus — că au făcut totul pe linia apărării secretului de stat.

Ideile și informațiile secrete au însă o mare fluiditate, chiar și atunci cînd sînt zăvorîte cu gratii și lacăte ! Pentru că de cele mai multe ori singura „cheie" spre aceste secrete este omul, purtătorul ideilor și informațiilor secrete — salariat, cercetător, inven-

*) Prin idei tehnice valoroase înțelegem tehnologii originale, rezultate ale unor cercetări (colective sau individuale) care au caracter de noutate în domeniul respectiv — deci de invenție sau inovație — și nu sînt încă brevetate.

tator, specialist — omul, cu firea lui, atît de vulnerabilă uneori.

De obicei — fenomen în parte explicabil — cercetătorii, inventatorii sînt stăpîniți de un soi de spirit de proprietate asupra ideilor lor atunci cînd li se cere să respecte prevederile legale care apără secretul de stat. Adeseori ei se consideră șicanați și tracasați și ca atare manifestă frecvent tendința de a ieși de sub control, ignorînd regulile de păstrare a secretului, impuse tuturor cetățenilor și care îi privesc în primul rînd.

Un inventator sau inovator este un om preocupat, obsedat de creația lui, pe care vrea să o vadă materializată un om care simte nevoia să discute să se informeze, să facă schimb de păreri. Dar cîți dintre noi, cei care sîntem chemați să apărăm secrete de stat — ca să nu mai vorbim de conducătorii unităților economice — ne-am pus întrebarea : cu cine fac ei acest schimb de idei ? Unde și cum îl fac și cît de oportun este acel schimb?

Schimbul acesta de idei făcut la întîmplare, necontrolat, creează uneori o stare de confuzie. Ideea devine subiect de discuție, depășește baza de cercetare, institutul, atelierul, sau perimetrul uzinei, ajungînd în familie, la prieteni... Se dezlănțuie astfel o dispută în care **argumente devin tocmai ideile valoroase care ar fi trebuit să fie apărate cu grijă !**

Dar se întîlnesc și situații cînd tocmai cei investiți cu atribuții de valorificare a ideilor valoroase nu le acordă atenție.

Un inventator de la uzina „P" — ne-a mărturisit cu cîtva timp în urmă, pe bună dreptate indignat :

— La noi în uzină, ideea, oricît de bună ar fi ea, este o monedă fără valoare. Pe nimeni nu interesează dacă e avantajoasă, dacă și cum poate fi materializată. Pe directorul tehnic cu producția îl interesează „dacă poate mîine să dea plan". Altfel, ideea nu-l interesează oricît de valoroasă ar fi.

Într-un anumit fel atitudinea directorului poate să pară justificată. Ne interesează realizarea în timp — și înainte de timp — a planului. Bine. Dar ideile ? Ce se întîmplă cu o idee valoroasă de perspectivă ? Cine o... culege ? Unde ajunge ?

Cel care n-o poate materializa, valorifica, începe, în mod justificat, să se plîngă, folosind din nou, ca argument, ideea, „ideea sa", vorbind despre ea șefilor, colegilor, prietenilor în familie și — în cele din urmă — cui vrea să-l asculte... În aceste condiții, persoanele interesate pot culege ideile, fără eforturi și riscuri !

Din cele relatate reiese un aspect deosebit de grav, care poate aduce prejudicii incalculabile statului nostru, anume că **unii creatori și purtători de idei ca și factorii lor de conducere nu au conștiința valorii ideii, nu au conștiința datoriei pentru protejarea valorilor spirituale.**

— În prezent, în baza noastră de cercetări (ne spunea un cercetător din cadrul uzinei „P") **se vîntură** cîteva idei remarcabile.

La observația noastră că ideile n-ar trebui să „se vînture" s-a argumentat

— Sistemul actual de valorificare a ideilor favorizează acest lucru.

Și, într-adevăr, realitățile pledau pentru el : cei peste zece salariați cu funcții de conducere din uzină au — prin decizie — drept de control asupra activității curente a bazei de cercetare. De aici concluzia : va trebui să se găsească cît mai repede o reglementare împotriva regulei anacronice că, **în toate unitățile, funcția deschide cale liberă către toate ideile valoroase și către toate secretele de stat.**

Un alt cercetător dintr-o mare uzină ne-a afirmat :

— Cel puțin zece la sută din salariații uzinei știu, mai mult sau mai puțin, despre cercetările de bază pe care le facem în prezent.

Rețineți : uzina în discuție are circa 7 000 de salariați !

Exemplul următor susține, din nefericire, în mare parte cele afirmate mai sus. În decembrie 1970, cînd mai mulți cercetători au reușit să pună în funcțiune, în mod experimental, o invenție, au fost felicitați, spre surprinderea lor, de un grup de salariați din alte sectoare de activitate ale uzinei, care aflaseră despre ea — deși ideea respectivă a fost brevetată abia în cursul anului următor.

Fluiditatea ideilor poate avea și alt făgaș nedorit, acela creat de contactele cu străinii ale specialiștilor noștri, care mai întotdeauna au tendința de „a se confrunta" cu interlocutorii, lăudîndu-se cu rezultatele lor sau ale altora.

Iată și un exemplu :

A.S., un cunoscut inventator din Brăila, a intrat oficial în contact cu doi reprezentanți ai unei firme engleze, care lucrau în departamentul „marketing". A avut cu ei un schimb de păreri referitor la un agregat ce urma să fie probabil realizat în cooperare. După terminarea discuției, A.S. a afirmat cu emfază :

— Englezi proști ! Greu au mai priceput unele lucruri ! Dar le-am demonstrat că nu sînt „omul din colonii" care habar nu are de tehnică!

Desigur, A.S. nu și-a dat seama în fața cui a făcut demonstrația sa de cunoștințe, în focul controversei ce fusese creată abil de cei doi străini.

Cu ocazia unui alt contact cu reprezentanții unei firme străine, un alt specialist brăilean, care a participat la discuțiile finale, a rămas surprins cînd interlocutorii au spus că nu se pot pronunța pînă nu verifică la firma lor dacă IDEEA (materializată într-un sistem) este brevetată. Abia după această discuție, creatorii sistemului au depus documentația pentru brevetare !

— Uneori nu există convingerea — spunea un alt cercetător din uzina amintită — că lucrul de care te ocupi sau pe care îl realizezi valorează ceva. Această neîncredere ne joacă de foarte multe ori feste.

Într-adevăr, deseori poate exista o anumită incertitudine asupra valorii unei idei. Dar această incertitudine nu presupune confruntarea oricum și cu oricine, numai pentru „a ne convinge".

Într-o altă împrejurare, un specialist din conducerea uzinei „P", primind în vizită oficială pe reprezentanții unei firme din R.F. a Germaniei (interesată într-o eventuală co-

operare), a răspuns cu multă amabilitate la toate întrebările interlocutorilor, acordîndu-le de fapt un amplu interviu despre uzină : capacităţi de producţie, cifre de producţie, clienţi, numărul specialiştilor ş.a.m.d. Şi pentru că se apropia ziua de 1 Mai, a considerat că este bine să le comunice şi angajamentele colectivelor de oameni ai muncii luate în cinstea acestei zile !

Un alt specialist a fost de acord ca documentaţia pentru un utilaj original (un nou tip de macara pivotantă, neomologat) să fie prezentată unei delegaţii străine — care venise în uzină cu alte scopuri — în speranţa că „va putea obţine, cumva, în viitor, un aranjament comercial". Numai intervenţia hotărîtă a ofiţerului care răspunde de obiectiv — prin intermediul şefului B.D.S. — a oprit actul nesăbuit.

La Combinatul pentru fibre artificiale, în sectorul cercetare, respectiv la cele două staţii pilot, avea acces cam cine voia. După intrarea în vigoare a Legii nr. 23/1971 i s-a cerut directorului tehnic, care răspunde de acest sector, să introducă urgent ordine, aplicînd prevederile legii. Am avut neplăcuta surpriză de a primi următorul răspuns morocănos :

— Ne facem singuri probleme. Ceea ce experimentăm noi acum, alţii au obţinut de mult...

Directorul tehnic uitase probabil că, în ceea ce experimentăm, investim milioane de lei şi inteligenţă, o avuţie de mare preţ, că foarte rar două invenţii, două experimente dau exact acelaşi rezultat.

Acestea sînt exemple de neglijenţă, de nesocotinţă. În cazul „Intimul" însă, tendinţa de căpătuială, dorinţa de a voiaja în străinătate etc. l-au dus pe obiectiv la acţiuni prin care încerca favorizarea unei firme străine ce întreţine relaţii comerciale cu uzina „P". Practic, „Intimul" a furnizat „amical", oficial şi neoficial, unele date cu caracter secret, ori nedestinate publicităţii. Existenţa acestor oameni trebuie să ne facă şi mai mult atenţi la modul cum îşi procură ei informaţiile pe care apoi le vînd.

Circulaţia haotică şi o fluiditate pe făgaşe nedorite a ideilor valoroase şi a informaţiilor secrete de stat este favorizată nu o dată de presă : presa de uzină şi presa locală.

Specialiştii firmei „Maner" din Elveţia, care au acordat asistenţă tehnică la Combinatul pentru fibre artificiale Brăila, au ţinut la zi o colecţie a ziarului intern „Celuloza" — exploatînd cu ocazia tratativelor, datele (a se citi informaţiile) critice publicate cu privire la stadiul şi calitatea unor lucrări realizate de salariaţii combinatului. Au folosit de fapt aceste „argumente scrise" pentru a dovedi că partea română se află în culpă şi pentru a-şi crea avantaje.

Ei au strîns astfel cu grijă datele din ziarul uzinal care relata, uneori cu lux de amănunte, despre ireproşabila funcţionare a utilajelor livrate de firma respectivă, despre depăşirile de plan etc. pe care, de asemenea, le-au folosit la tratative.

De aceea, în marile obiective economice care au ziar propriu şi mai ales în cele care cooperează cu parteneri străini, trebuie acordată o atenţie deosebită datelor care se publică pentru că aceste date pot fi oricînd utile străinilor clienţi, furnizori, celor care acordă asistenţă tehnică etc.

Pentru a preveni asemenea situaţii, sînt necesare, desigur, măsuri complexe, dar este nevoie în primul rînd de o reţea bine instruită, capabilă să sesizeze imediat pericolul, să ne informeze exact şi operativ, iar — în anumite împrejurări — să acţioneze cu promptitudine.

De pildă, dintr-o amabilitate prost înţeleasă, unul dintre inginerii şefi ai aceleiaşi uzine „P" a dispus să se pună la dispoziţia unui grup de străini, specialişti în forjă, documentaţia unei instalaţii originale româneşti. Salariatul însărcinat cu explicaţiile era însă o sursă a noastră. Bine instruit, acesta a sesizat imediat greşeala făcută de şeful său şi, prin explicaţiile date, a prevenit la timp prejudiciile care puteau fi aduse uzinei şi totodată ţării noastre.

Un alt exemplu : La C.C.H. Brăila sosiseră doi reprezentanţi ai firmei italiene „HALLCO", pentru a face unele oferte. În timpul discuţiilor, o sursă a noastră a reţinut insistenţa străinilor de a cunoaşte ce anume cercetări se fac într-un anumit domeniu şi ce rezultate s-au obţinut. Observînd că cei care participau la întîlnire din partea combinatului — deşi fuseseră instruiţi anterior — sînt dispuşi să angajeze discuţii din ce în ce mai amănunţite despre cercetări şi rezultate, sursa a propus o pauză, invitînd oaspeţii să ia o gustare la bufet. Acţiunea lui, altfel foarte simplă, a prevenit divulgarea unor rezultate importante. Fireşte că în timpul pauzei s-a stabilit — încă o dată — ce se putea discuta şi ce nu.

Întrucît cei doi comercianţi italieni urmau să viziteze şi alte obiective economice din ţară, am raportat imediat direcţiei centrale de linie, pentru a-i pune în cunoştinţă de cauză pe ofiţerii interesaţi.

Am prezentat doar cîteva căi posibile prin care ideile valoroase, datele şi informaţiile secrete pot... curge în afara obiectivelor economice, a institutelor de cercetare.

Ideile, informaţiile secrete nu pot fi oprite la poarta uzinei, a institutului de cercetare, nici cu pază, nici cu detectoare sau alte mijloace, oricît de moderne ar fi ele, ci numai printr-o muncă de educare, printr-o diversificată şi susţinută muncă de propagandă şi de pregătire contrainformativă a salariaţilor, a tuturor cetăţenilor. Este un mare adevăr pentru toţi că omul, salariatul neavizat, nu poate şti că **o IDEE tehnică valoroasă poate crea o industrie nouă, cu toate implicaţiile sale social-politice, că o IDEE poate sluji munca şi aspiraţiile unui popor.**

Important este nu numai cîte persoane instruim, ci şi cum. „Ordinea — spunea Liviu Rebreanu, deşi nu era un specialist în contrainformaţii — nu depinde de mulţimea paznicilor, ci de vigilenţa lor". Noi am adăuga că depinde şi de educaţia lor, de pregătirea lor contrainformativă, înţelegînd prin „paznic" pe oricare salariat, cetăţean.

Locot.-colonel ION SIMIONESCU
Maior ION BĂLAN

Să-i ferim pe tineri de influenţele nocive ale unor cetăţeni străini!

În prezentul articol, ne propunem să atragem atenția cititorilor asupra cîtorva aspecte care ni se par interesante, legate de contactele tot mai dese care se stabilesc între cetățenii români și cetățenii străini veniți în țară ca turiști, specialiști, comercianți etc.

Din practica Inspectoratului județean Arad, pe această linie de muncă, a rezultat necesitatea unei munci preventive intense, care trebuie executată cu operativitate și tact, sub îndrumarea directă a organelor de partid și cu concursul altor instituții și organizații din țara noastră.

Informațiile obținute de noi, în ultimii doi ani, în procesul supravegherii informative a străinilor, ne-au condus la concluzia că anumiți cetățeni străini — în special italieni — se preocupă de prelucrarea dușmănoasă a unor tineri, instigîndu-i, direct sau indirect, la acțiuni anarhice, ostile societății noastre. Modalitățile, metodele folosite sînt diverse : discuții purtate cu tineri, relații prin corespondență, introducerea în țară a unor publicații în care sînt prezentate în mod denigrator aspecte ale vieții sociale din România ș.a.

De pildă, în contactele cu unii tineri, cetățenii italieni Pizzutti Piero, Pogi Lino, Anastasi Roberto le „destăinuiau" acestora „preocupările" lor: participarea la acțiunile de protest împotriva guvernului, interesul pe care îl manifestă pentru religie, droguri, pornografie etc. Se continua apoi făcîndu-se apologia modului de existență capitalist, se vorbea despre „libertatea totală" de care se bucură ei în Italia, de „situația materială solidă" pe care o au, de accesul nelimitat la problemele și aspirațiile ce preocupă tineretul din Occident de preferințele acestora pentru o vestimentație extravagantă, de nonconformismul comportamentului, de libertatea de deplasare în diferite țări ale lumii, participarea la diferite concerte muzicale ale celor mai cunoscute formații de muzică „pop" din Occident, se relatau „cancanuri" din lumea artistică, se vorbea despre prostituția organizată, de droguri și crime etc.

Uneori însă, aceste „simple relatări", aparent fără un scop precis, sînt urmate de instigări directe. De pildă, Pogi Lino, în luna noiembrie 1971, discutînd cu un grup de șapte tineri, la barul „Astoria", despre măsurile politico-educative preconizate de conducerea superioară de partid și de stat, le-a „explicat" celor prezenți modul în care tineretul din Italia organizează demonstrații de protest împotriva guvernului, sugerînd că astfel de forme ar trebui folosite și în România, că cei șapte ar putea să „coopteze fiecare alți tineri, să iasă în stradă, să strige lozinci antiguvernamentale, să protesteze împotriva măsurilor preconizate de guvern".

Există deci pericolul coruperii treptate, al șantajului, al degradării sociale, al antrenării unor tineri la acțiuni ostile.

Dar anumiți cetățeni străini acționează concomitent și în direcția obținerii de informații social-politice. Ei încearcă să-i antreneze pe unii tineri la acțiuni de trădare, ascunzînd caracterul deosebit de grav al unei asemenea activități, sub aparența unor nevinovate schimburi de păreri. Se pun totuși și întrebări directe.

Astfel, cetățeanul italian Pizzutti Piero dorea să afle, de exemplu : „Dacă tineretul român îl simpatizează sau nu pe șeful statului ? Dacă religia se profesează liber ? Care sînt relațiile între elevi și profesori ? Relațiile între familie și școală ? Ce face tineretul român pentru a dobîndi libertăți depline, care sînt mijloacele lui de protest ?"

Este vădit interesul cetățeanului străin de a obține informații din activitatea social-politică a tineretului. Și poate acesta nu era decît începutul...

Informațiile anterioare obținute de noi, explicau scopul urmărit și destinația pe care o au astfel de date culese din România. Ele sînt „vîndute" unor redacții ostile societății noastre socialiste, sînt prelucrate și exploatate în mod dușmănos.

Organele de securitate, obținînd informații despre intențiile ostile ale unor cetățeni străini, cu privire la astfel de fapte (precum și a altor acțiuni de natură să influențeze negativ pe unii tineri, ori să-i antreneze la activități dușmănoase), au întreprins măsuri eficiente de prevenire.

Mijloacele folosite au fost diversificate, ținîndu-se cont de fiecare caz în parte și reușindu-se astfel eliminarea influenței nocive care ar fi putut genera acțiuni cu consecințe absolut nedorite.

Nu ne-am limitat însă atenția la aceste cazuri. S-au folosit toate mijloacele muncii de securitate, pentru

identificarea tinerilor care întreţin relaţii cu cetăţeni străini cunoscuţi că desfăşoară o activitate contrară intereselor statului român, pentru cunoaşterea şi a altor cetăţeni străini, a poziţiei lor în contact cu tineri români.

În urma celor constatate, am informat organele locale de partid, de U.T.C., conducerile administrative ale unor instituţii locale, care, prin metode specifice, au întreprins măsuri educative, de integrare socială. S-a conlucrat cu Inspectoratul şcolar judeţean, astfel că, în planul anual, pentru „Îmbunătăţirea activităţii educative în rîndul tineretului", au fost prevăzute sarcini privind cunoaşterea şi respectarea legilor. Comisiilor de diriginţi li s-a indicat abordarea unor teme privind relaţiile dintre cetăţenii străini şi tineri. În cadrul unor adunări cu părinţii au fost prezentate aspecte negative din activitatea unor tineri, aspecte generate de influenţa unor cetăţeni străini etc.

Pe baza unei tematici ample, întocmite de noi, se desfăşoară, în prezent, acţiunea de prelucrare contrainformativă a tineretului din instituţiile de învăţămînt. Tematica cuprinde prevederi legale, ce vizează aspecte ale vieţii sociale din rîndul tineretului. Textele legislative sînt prezentate alternativ cu unele fapte concrete petrecute în zona noastră de responsabilitate.

Prezentările făcute de ofiţeri de securitate sînt urmate de întrebări şi răspunsuri, ajungîndu-se la un dialog cu auditoriul.

Utilizarea acestei acţiuni a devenit evidentă.

O serie de tineri se adresează, în prezent, ofiţerilor de securitate cu întrebări diverse, sesizîndu-ne totodată asupra unor aspecte interesante. Elevul D.L. din clasa a XII-a a Liceului nr. 4 Arad, de exemplu, ne-a relatat intenţia unui cetăţean francez, tehnician la o firmă americană din Franţa, de a constitui la Arad o organizaţie „în probleme tehnice, arheologice, ştiinţifice". Scopul real al acestei organizaţii nu era precis bine definit, existînd şi posibilitatea ca cetăţeanul străin să o folosească în culegerea de informaţii din ţara noastră.

În acţiunile de prevenire au fost antrenate persoane din instituţiile de învăţămînt : psihologi, activişti ai U.T.C., profesori, pedagogi, cărora le-au fost predaţi, spre supraveghere directă, unii elevi sau grupuri restrînse de elevi, pretabili a fi influenţaţi negativ de către anumiţi străini. S-au luat măsuri de studiere a comportamentului psiho-pedagogic al unor tineri şi se acţionează în consecinţă.

Unii tineri sînt în contact permanent cu ofiţeri de securitate, pentru a fi determinaţi să renunţe la intenţiile lor contrare vieţii sociale şi a-i feri de influenţa negativă exercitată de străini. De la caz la caz, sînt folosite şi alte metode : influenţarea prin organele de miliţie, reţeaua informativă, familie, cercuri de prieteni etc.

Concluziile desprinse pledează în favoarea continuării şi diversificării metodelor şi mijloacelor de prevenire a influenţării negative exercitate de cetăţenii străini în rîndul tineretului.

Locotenent-major AL. BOCHIŞ

primarul din Saksenheim, însă regizoarea ne-a dat relaţii care ne-au confirmat indirect ipotezele.

Verificîndu-i pe membrii echipei de teatru din Batoş în evidenţele compartimentului de paşapoarte, s-a stabilit că mai mult de jumătate dintre ei aveau depuse cereri de plecare definitivă în Austria sau R.F. a Germaniei.

Din investigaţiile ulterioare a rezultat că şi ceilalţi actori amatori se pregătiseră să facă cereri de plecare definitivă în aceste ţări. Nu înaintaseră asemenea cereri doar pentru că aşteptau să vadă cum se vor rezolva solicitările celor din prima categorie. S-a mai constatat că unii dintre membrii echipei teatrale erau urmăriţi de organele de miliţie pentru infracţiuni de drept comun, iar alţii erau elemente cu un profil moral necorespunzător.

Încă de la primirea invitaţiei, grupul fusese încadrat informativ. Datele obţinute ilustrau faptul că o parte dintre cei ce urmau să facă deplasarea începuseră deja pregătirile pentru rămînerea definitivă în Austria.

Devenise clar ce „lovitură de teatru" se pregătea la Batoş !

Se punea acum problema modalităţii de împiedicare a plecării grupului în Austria. Avizarea negativă de către organele noastre ar fi creat o stare de spirit nefavorabilă, ar fi favorizat o propagandă ostilă ţării noastre, făcută de către unele elemente din Austria.

De aceea, conducerea inspectoratului a hotărît ca, pentru împiedicarea plecării grupului, să se acţioneze acoperit, prin alte organe.

În acest scop am apelat la persoane de încredere din cadrul Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste şi din Centrul judeţean de îndrumare a creaţiei populare şi a mişcării artistice de masă, care erau însărcinate cu pregătirea programului artistic al acestui grup.

Cei în cauză au asistat de mai multe ori la repetiţiile piesei de teatru şi au scos în evidenţă de fiecare dată neajunsuri serioase — altminteri reale — în ceea ce priveşte nivelul de interpretare. Pe parcurs, la indicaţia noastră, ei au şi precizat că, în cazul în care piesa nu va fi pregătită corespunzător, este problematică plecarea grupului în străinătate. Actorilor amatori li s-a explicat că prezentarea piesei la un nivel artistic scăzut ar da prilejul să se facă aprecieri nefavorabile la adresa ţării noastre.

În final, cu cîteva zile înainte de data plecării, tot la sugestia noastră, Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste a constituit o comisie care să aprecieze dacă piesa corespunde exigenţelor necesare pentru a fi prezentată în străinătate. Avizul acestei comisii a fost negativ şi astfel plecarea a fost anulată.

Aceasta fiind situaţia, li s-a comunicat celor din Austria că, întrucît au trimis invitaţia prea tîrziu, nu a existat timpul necesar pentru pregătirea spectacolului şi ca atare, cu regret, artiştii amatori din Batoş nu pot participa la sărbătorirea celei de-a zecea aniversări a Căminului cultural din Saksenheim.

Maior IOAN MOLDOVAN

JOC DUBLU

Pătrunderea în rețea

Pină in luna mai 1971, numitul „Florescu“ își desfășura activitatea profesională intr-un obiectiv economic din orașul Satu-Mare, indeplinind funcția de șef serviciu export. Era un element foarte intreprinzător și descurcăreț, care se bucura de o deplină incredere din partea conducerii fabricii respective și a unor persoane de la „Romåno-Export“ București.

Pentru a ciștiga și increderea ofițerului de securitate care deservea obiectivul, „Florescu“ a inceput să intocmească — din proprie inițiativă — „note de convorbiri“ cu cetățenii străini ce veneau in fabrică. Se străduia să pară cit mai conștiincios și vigilent, dădea impresia că respectă cu strictețe H.C.M. nr. 957 (pe atunci in vigoare) și ulterior Legea nr. 23/1971.

„Conștiinciozitatea“ lui era deosebită. La un moment dat, de pildă, negăsindu-l pe ofițer la telefon și trebuind să se deplaseze intr-o altă localitate, pentru a se intilni cu un comerciant străin, „Florescu“ i-a lăsat ofițerului o scrisoare cu următorul conținut :

„Tovarăşe Căpitan,

După ce ați plecat dumneavoastră de la fabrică, am primit un telefon de la «Willy», un comerciant străin. M-a rugat să merg pină la Baia Mare cu mașina soției sale, pentru a-l aduce la Satu-Mare. Deci, plec miine dimineață, la ora 6.30 și revin in aceeași zi. Vă voi aduce la cunoștință tot ce se va intimpla. Regret că nu v-am mai găsit la serviciu pentru a discuta cu dumneavoastră... În ziua de 2 aprilie voi intocmi nota. Rog a-mi da un telefon in cursul zilei menționate mai sus“.

O asemenea atitudine, care părea să dovedească interes pentru munca de securitate, l-a convins pe ofițer de atașamentul și sinceritatea lui „Florescu“ și, in consecință — fără a mai face verificările care se impuneau —, l-a recrutat in calitate de colaborator, in scopul supravegherii informative generale a străinilor care vin in obiectiv.

Primele verificări...

La un moment dat — nu mult după recrutare —, Serviciul III al Inspectoratului județean Satu-Mare obținea o notă informativă din care rezulta că „Florescu“ urmează să primească un autoturism din străinătate, de la un unchi al său. Autoturismul urma să fie adus in țară de către comerciantul străin „Willy“, care de mai mult timp reprezenta firma „Kloch“ la fabrica respectivă.

La prima vedere, lucrurile nu păreau foarte complicate. S-a trecut totuși la verificarea și adincirea informației, prevăzindu-se a se clarifica natura relațiilor dintre „Florescu“ și „Willy“, ce materiale a furnizat colaboratorul despre străin, dacă „Florescu“ are intr-adevăr un unchi in Occident.

Rezultatul verificărilor a dus la obținerea unor noi indicii, de natură să ne facă mai atenți in privința colaboratorului.

S-a confirmat faptul că „Florescu“ are un unchi in străinătate, care urma chiar să vină in țară peste citeva luni. Rezulta insă că intilnirea dintre unchi și nepot nu va avea loc la Satu-Mare, ci la Iași. De ce la Iași ? Și mai ales de ce nu-i aducea unchiul mașina cu acea ocazie ?

Din informațiile pe care „Florescu“ le furnizase despre „Willy“, reieșea străduința colaboratorului de a-l prezenta pe comerciant ca pe un element corect in indeplinirea atribuțiilor sale de serviciu și in relațiile cu cetățenii români. Mai reieșea că „Willy“ are convingeri politice progresiste, că apreciază politica internă și externă a statului nostru, iar că afacerile cu firma reprezentată de străin sint cit se poate de avantajoase pentru țara noastră.

Prin măsurile care s-au luat, rezulta că natura relațiilor dintre colaborator și „Willy“ sint foarte apropiate, că respectivul primea de la străin anumite cadouri (țigări, stofe, un costum de haine etc.), că se intilneau uneori in mod discret, după orele de program, in afara fabricii. Despre aceste aspecte nu il informase insă niciodată pe ofițerul cu care ținea legătura.

Bazindu-se pe aceste date, ofițerul din Serviciul III a cerut deschiderea dosarului de urmărire informativă asupra lui „Florescu“ și a prevăzut o serie de măsuri combinative, menite să ducă la soluționarea cazului. S-a stabilit astfel ca „Florescu“ să fie preluat in legătură de către ofițerul care avea in lucru cazul, pentru a-l avea tot timpul in control și a se putea iniția unele jocuri operative, prin care „Florescu“ să contribuie chiar el la demascarea sa și a complicelui său.

S-a prevăzut, de asemenea, folosirea mijloacelor speciale in locurile unde colaboratorul urma să se intilnească cu „Willy“. Lui „Florescu“ nu i-au fost date, desigur, sarcini concrete in legătură cu „Willy“, tocmai pentru ca cei doi să nu fie puși in gardă.

La scurt timp după preluare, „Florescu“ ne-a informat — așa cum făcea de regulă — că „Willy“ urmează să plece din țară, pentru a se intilni cu patronul său, cu care trebuia să stabilească modalitățile de incheiere a unor noi contracte cu fabrica din Satu-Mare. Fiind insă rechemat pe neașteptate și neavind suficienți bani, cetățeanul străin l-ar fi rugat pe colaboratorul nostru să-i acorde „un imprumut“, motivind că dorește să cumpere citeva cadouri pentru cei de acasă. „Florescu“ ne-a cerut părerea dacă poate să facă acest lucru. A primit un răspuns pozitiv, cu mențiunea ca „imprumutul“ să fie corect. Colaboratorul ne-a dat asigurări in acest sens.

Prin măsurile speciale organizate la locul unde cei doi s-au intilnit, ne-am dat seama de adevăratul scop al „imprumutului". Spre edificare, redăm o parte din discuția lor :

— „Am făcut rost de bani. Zece mii, puteți să-i numărați...

— Nu-i cazul, cunosc corectitudinea dumneavoastră. Puteți avea toată increderea, șeful meu cunoaște sprijinul pe care ni l-ați dat și va completa suma cu cit trebuie.

— Și mașina cind credeți că aș putea-o avea ?

— Nu vă pot spune exact. Știți că nu depinde numai de mine. Sint și formalitățile... Am să vă dau un răspuns mai precis cind mă intorc in România".

„Sprijinul pe care ni l-ați dat"

In ce putea consta acest sprijin ?

Ipoteza cea mai plauzibilă era că „Florescu" ii furnizase străinului anumite date, care să-l ajute in obținerea unor clauze avantajoase in contractele pe care „Willy" urma să le incheie cu fabrica din Satu-Mare.

In această situație, s-au luat măsuri pentru prevenirea incheierii unor contracte păgubitoare pentru partea română și s-a pus in aplicare o combinație, prin care să verificăm ipoteza elaborată.

Folosind momentul cind o delegație a fabricii trebuia să meargă la centrala industrială de care aparține (Iași) pentru a discuta — printre altele — și problema prețurilor cu diferite firme străine, l-am inclus in delegație, cu ajutorul unei persoane oficiale, și pe „Florescu". Imediat ce „Florescu" a aflat că va pleca la Iași ne-a informat despre acest lucru, dar i-a telefonat la Iași și lui „Hary", un prieten comun al lui și al lui „Willy". Despre acest „Hary" aveam informații că ar ști multe chestiuni referitoare la legăturile neoficiale dintre cele două elemente aflate in atenția noastră.

Ofițerul i-a adus deci la cunoștință lui „Florescu" că și el va trebui să plece la Iași in zilele următoare (pentru rezolvarea unei probleme personale) și că va incerca să-l caute pentru a se intoarce impreună la Satu-Mare. Colaboratorul a acceptat cu plăcere propunerea, comunicindu-i ofițerului și hotelul la care va fi cazat.

Cunoscind data la care „Florescu" urma să se intilnească cu „Hary" la restaurantul hotelului din Iași și bazindu-se pe „amabilitatea" colaboratorului, ofițerul a trecut „intimplător" pe la restaurant. A fost invitat imediat la masă și prezentat lui „Hary" ca fiind un „fost coleg de facultate".

Nu s-au purtat cu acel prilej discuții deosebite, dar ofițerul a reușit să se apropie de „Hary" și să-l cunoască.

A doua zi dimineața, ofițerul — a cărui calitate nu era, desigur, cunoscută — a trecut pe la locul de muncă al lui „Hary", a discutat cu acesta și a aflat că „Florescu" il pusese și pe el in legătură cu „Willy". „Hary" avea acum „un aranjament" cu comerciantul străin, pentru un pașaport fals, pe care urma să-l folosească in vederea plecării ilegale din țară. Mai știa că „Florescu" l-a ajutat mult pe „Willy" in incheierea contractelor, motiv pentru care străinul urma să-l re-

compenseze, trimițindu-i o mașină din străinătate. (De reținut că „Florescu" avea o mașină dar nu-i mai plăcea, intenționa să o vindă.)

Din Iași ofițerul și colaboratorul au plecat impreună spre Satu-Mare, dar discuțiile purtate pe drum au fost absolut banale. Totul era ca și cind nu s-ar fi petrecut nimic.

O zi mai tirziu, „Florescu" urma să se intilnească cu „Willy". A fost pus in filaj. Am stabilit astfel că intilnirea a avut loc la un camping, in afara orașului, și că a fost de scurtă durată. Cei doi s-au despărțit curind, „Willy" a mers la hotel, iar „Florescu" la serviciu.

In seara aceleiași zile, printr-o sursă a noastră, „Willy" a fost invitat la o petrecere, care a durat mai multe ore, timp in care, in camera lui de la hotel, s-a făcut o percheziție secretă. A fost găsit un tabel dactilografiat, cuprinzind prețurile — pe sortimente — ale acelor produse de care se ocupa comerciantul străin, prețuri majorate ce urmau să se pună in aplicare in trimestrul următor, denumirea altor firme străine care solicitau aceste mărfuri și prețuri pe care firmele in competiție le ofereau. Totodată, in cameră s-au găsit cantități destul de mari de stofe, confirmindu-se astfel informațiile pe care le aveam anterior despre faptul că „Willy" ar comercializa mostrele de materiale aparținind firmei pe care o reprezenta.

Epilog

In dimineața zilei următoare, „organele de miliție" s-au prezentat in camera lui „Willy". I-au spus că dețin informații din care rezultă că el ar fi sustras din fabrică anumite stofe pe care le comercializează. In baza ordonanței de percheziție, s-a efectuat un control oficial al camerei și a fost găsit astfel tabelul mai sus menționat, pe care, desigur, l-au ridicat cu intocmirea formelor legale. „Willy" a recunoscut că vinduse din stofa care se găsea in cameră, menționind insă că aceasta nu este furată din fabrică, ci că este proprietatea firmei pe care o reprezintă.

Concomitent, s-a făcut percheziție și la domiciliul lui „Florescu". (Din măsurile speciale rezultase că in seara in care se intorsese de la Iași, „colaboratorul" nostru dactilografiase la mașina sa de scris timp de aproape o oră.) Cu această ocazie, s-au găsit ciornele tabelului descoperit la hotel, in camera lui „Willy", unele documente de uz intern ale fabricii precum și o cantitate de stofă pe care „Willy" o depozitase la „Florescu", cu scopul de a o valorifica mai tirziu.

Desigur, s-a trecut la anchetarea celor doi, dar și a lui „Hary" și a amantei lui „Florescu", care stabilisem că ar cunoaște aspecte din activitatea urmăriților.

După probarea intregii activități și recunoașterea faptelor de către invinuiți, s-au luat asupra lor măsurile legale ce se impuneau, confiscindu-se totodată și o cantitate de stofă in valoare de 70 000 lei, care a intrat in proprietatea statului.

Făcindu-se o evaluare aproximativă, s-a stabilit că economia noastră națională ar fi putut pierde, datorită activității dușmănoase a lui „Florescu", o sumă echivalentă cu aproximativ 500 000 lei valută.

Prin măsurile luate, această pierdere a fost evitată.

Maior IOSIF POP

SERVICIUL DE INFORMAȚII BRITANIC

CÎTEVA CARACTERISTICI, MIJLOACE ȘI PROCEDEE DE ACȚIUNE

Nu intenționăm să facem o analiză amplă și detaliată a structurii și activității acestui complicat organism de informații, ci doar să încercăm a desprinde din multitudinea de fapte și date — parte din ele destul de contradictorii și incomplete — anumite concluzii și să circumscriem unele caracteristici proprii acestui serviciu de spionaj.

Chiar dacă devine un organism permanent și stabil abia în secolul XVI, originile Serviciului de spionaj britanic trebuie căutate în acel „Serviciu de informații al Coroanei", apărut imediat după anul 1300; el este, astfel, unul din cele mai vechi servicii de informații ale statelor europene.

Ca toate serviciile de informații, și cel britanic a cunoscut de-a lungul istoriei sale un proces complex de diversificare a activității, a suferit modificări de orientare sau restructurări. Și totuși, mai mult decît în cazul altor servicii de informații, rolul tradiției în acest caz a fost mai mare. Nu trebuie să vedem însă în acest lucru o anchilozare a sistemului informativ britanic, pentru că faimosul tradiționalism englez este de multe ori expresia respectării, dusă uneori la absurd, a formei (și în majoritatea cazurilor, numai a formei); el dispune de elasticitatea și mobilitatea la care a fost obligat de evoluția istorică și de condițiile în care a trebuit să acționeze, devenind unul din cele mai periculoase servicii de informații din lume. Vechile practici și metode sînt îmbinate cu procedeele cele mai moderne, a căror penetrare în munca de informații nu a fost împiedicată în nici un fel de „exigențele" tradiționalismului.

a. **Adaptabilitatea la condiții extrem de variate.** Cu respectarea ușoarei „tente" tradiționaliste de care am vorbit mai sus, Serviciul de informații britanic și-a dovedit, de-a lungul existenței sale, capacitatea de a-și adapta formele și metodele de activitate la cele mai variate condiții. Serviciul de informații al uneia din cele mai mari puteri coloniale din cîte a cunoscut istoria nici nu putea fi altfel. Pregătind sau, cel puțin, însoțind și sprijinind acțiunile de cucerire a noi teritorii, Serviciul de informații britanic se vedea confruntat cu situații din cele mai deosebite, cu sisteme de cultură și civilizație aproape necunoscute europenilor, cu mentalități și moduri de viață greu de înțeles de către ei.

Un serviciu de informații care a reușit să-și organizeze activitatea în astfel de condiții se simte în Europa mult „mai acasă". De exemplu, în perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial, printre principalele obiective ale Serviciului de informații britanic în România era reducerea influenței Germaniei și Uniunii Sovietice și crearea de linii informative spre aceste state (n.n. — aprecierea aparține organelor S.S.I.). Pentru atingerea acestui obiectiv, spionajul englez concentrase forțe uriașe. Legația engleză își alcătuiește astfel un organ propriu de informații. M. H. Lowell, corespondentul agenției Reuter în Balcani și J. W. Brown, corespondentul lui „Daily Herald" în România își creează rețele. Însuși Arhibald Gibson, pe atunci unul dintre subdirectorii Secției orientale a Intelligence Service-ului își consacră eforturile pentru organizarea de acțiuni de spionaj în țara noastră. În afară de reprezentanții oficiali britanici, care desfășurau activitate de spionaj, mai funcționau, distinct și independent, și alte rețele de informații.

Dar, odată cu declanșarea conflagrației și mai ales după ce Anglia declară război Germaniei, condițiile în care urma să acționeze spionajul britanic în țările din sfera de influență a Germaniei — în acest caz în România — deveneau mult mai grele. A. Gibson este nevoit să plece, atașații militari și de presă, la fel. Membrii coloniei engleze sau alți cetățeni britanici părăsesc, de asemenea, România sau sînt expulzați, iar celor rămași li se impun restricții.

Serviciul de informații britanic însă se adaptează la noile condiții. La 15.XI.1940 are loc o consfătuire între reprezentanții serviciilor de informații englez și american din legațiile celor două state la București. Participă și Desmond Dorrand, cadru de conducere din Intelligence Service. Obiectul discuțiilor : preluarea unei părți a agenturii britanice de către americani. Lucrurile sînt perfectate pînă la nivelul detaliului. La dispoziția legației S.U.A. sînt puse circa 5 000 fișe ale diverselor persoane, alte informații precum și instalații de emisie.

Prevăzători, englezii nu se limitează însă doar la atît. Ei intensifică colaborarea și cu alte servicii de informații care acționau în România și trec la folosirea unor cetățeni străini — mai ales a celor ce nu erau supuși rigorilor pe care le suportau supușii britanici — ca : turci, italieni, evrei, armeni, egipteni, cehi, suedezi, germani, portughezi, greci, refugiați polonezi etc. Bineînțeles că nu au fost ignorați românii. În acțiunile de recrutare și folosire a acestora erau exploatate sentimentele filobritanice ale unora.

15 februarie 1941 — data ruperii relațiilor româno-britanice, nu-i surprinde deci nepregătiți pe englezi. Ei plecau, continuînd totuși să rămînă, prin mijlocirea altora. Evident că nu toate cadrele Serviciului de spionaj britanic părăsesc România. Printre cei ce au rămas, chiar și după plecarea diplomaților englezi, era și adjunctul atașatului comercial, P. Buhagiar, care, deși deținea această funcție la legația Angliei, venise în România sub protecția unui pașaport american.

În februarie 1942 se rup relațiile diplomatice și cu S.U.A., dar acest lucru nu pare să afecteze prea mult continuarea în România a muncii informative desfășurate de Intelligence Service care se adaptează și la noua situație. Interesele britanice (ca și cele americane, de altfel) în România sînt girate acum de legația Elveției, prin „Divizia specială", în cadrul căreia funcționează biroul anglo-american condus de Walter Dick, fost secretar de legație britanic, unul dintre puținii diplomați englezi rămași în România; el avea în subordine o agentă a Intelligence Service-ului și doi foști funcționari ai legației americane.

În aceeași perioadă apare la București, în mod ciudat, un atașat militar suedez. Datele ce se dețin asupra activității sale duc la concluzia că lucra în Balcani pentru englezi și americani.

Tot în acest timp, englezii — în colaborare cu americanii, puși acum și ei într-o situație similară — intensifică folosirea unor cetățeni ai statelor sud-americane.

Paralel, continuă să fie trimiși cu misiuni de spionaj cetățeni britanici, dotați cu acte false; vin, mai ales, ca „irlandezi", cunoscuți cu sentimente antibritanice, dar s-au înregistrat și cazuri cînd au venit cu pașapoarte germane.

Dirijată de la centrele de spionaj din Istambul, Cairo, sau de la Londra, activitatea Serviciului de spionaj britanic în România nu a cunoscut întreruperi sau stagnări și, chiar în situațiile cele mai vitrege, necesitățile de informații ale acestuia din țara noastră au fost satisfăcute.

Societatea a evoluat, metodele și procedeele muncii de informații, de asemenea, iar Serviciul de spionaj britanic înregistrează cu finețe modificarea condițiilor în care acționează, adaptîndu-se continuu acestora. Se observă destul de ușor acest lucru dacă luăm ca exemplu activitatea de culegere de informații desfășurată în prezent de spionajul englez prin intermediul comercianților.

Instructajul de la Londra este completat la București de către adjunctul atașatului comercial, care îi pune la curent cu realitățile de la fața locului și le cere ca, pe lîngă culegerea de informații economice și comerciale, să strîngă și date de studiu despre specialiștii și reprezentanții români cu care intră în contact (sînt preferați cei ce „acceptă mai ușor o invitație la masă" sau care sînt „mai lejeri" în discuții). Astfel, în posesia Serviciului de informații britanic intră, treptat, treptat, valoroase fișe personale (cu date biografice, studii, valoare științifică, date de caracter, nemulțumiri, cetățeni străini care-i cunosc etc.) ale unor cercetători, specialiști etc. din România.

Și mai impresionante sînt rezultatele muncii de culegere de informații economice. Cum arată un raport informativ în asemenea probleme? Ca un veritabil studiu conjunctural al pieții românești (pentru unul sau mai multe produse) ,cu elemente de prognoză și calcul economic. Pe întinderi de sute de pagini, un asemenea studiu se desfășoară în capitole ca: „Climatul politic", „Situații și tendințe economice", „Structura investițiilor", „Caracteristicile pieții", „România și CAER", „Efectul probabil al schimbărilor prezente și iminente", „Tendințele consumului în viitorul previzibil", „Evaluarea eficienței activității unor firme" etc.

b. **Utilizarea masivă a metodelor muncii de dezinformare.** Anglia are în prezent unul dintre cele mai complexe organisme de dezinformare din Europa.

În afara unor organe de dezinformare departamentale, aparținînd diferitelor servicii de informații sau de contraspionaj, la nivelul Comitetului informativ unificat — organ conducător al activității întregului sistem informativ al Marii Britanii — funcționează un Subcomitet de dezinformare. El controlează sau are legături cu principalele organe de presă, radio și televiziune britanice, Institutul de studii strategice, Ministerul de Externe, Ministerul Tehnologiei, Camera Comunelor, diverse organisme militare, alte instituții guvernamentale și, bineînțeles, cu serviciile de spionaj și de contrainformații

Un asemenea mod de a concepe activitatea de dezinformare, ca parte integrantă a cvasi-totalității muncii de informații și contraspionaj, oferă posibilitatea creării unor acțiuni de mare finețe și eficacitate, este indiciul unui înalt grad de profesionalitate. Procedeele sînt multiple. Dintre ele, cele mai caracteristice ar fi:

— **folosirea agenților dubli** (fie că e vorba de agenți străini descoperiți și determinați să lucreze pentru englezi, fie de agenți ai lor, care au trădat și pe care-i alimentează cu informații false ori îi determină să continue „colaborarea" cu spionajul advers). Procedeul este demn de relevat, nu atît prin esența sa — el nefiind o creație a Serviciului de informații britanic și nici nu e folosit exclusiv de acesta — ci pentru că asemenea situații au „rezistat" mai mulți ani, fără ca serviciul de spionaj advers să sesizeze că „lucrează" de fapt cu un agent al englezilor; pentru că, în ciuda verificărilor pe care orice serviciu de informații le face asupra agenților săi, agenții britanici nu trezeau suspiciuni, deoarece spionajul britanic — cunoscător al regulilor jocului — a avut grijă să furnizeze adversarului și date liniștitoare, să-l convingă de „loialitatea" agenților în cauză, ba uneori chiar să le întărească poziția;

— **pătrunderea în rețeaua serviciilor adverse de informații.** S-a observat deja în suficiente cazuri că agenți britanici s-au oferit să furnizeze informații. În ultimii ani. englezii au făcut asemenea încercări și cu noi, trimițîndu-ne agenți care s-au oferit să ne dea informații. Pentru a deveni mai interesanți, aceștia relatau unele întîlniri cu ofițeri britanici de informații sau de contraspionaj. Verificarea agenților a dus la concluzia că pistele indicate de ei se închideau: informațiile erau fără importanță, false ori imposibil de verificat;

— **lăsarea în libertate a agenților adverși descoperiți, controlarea activității acestora și furnizarea de date false pe care ei le transmit cu conștiinciozitate și bună credință centralei lor.** Iar unele informații se și „confirmă" reciproc! Procedeul conține — pe lîngă riscul că un astfel de agent poate culege și informații exacte — și avantajul că serviciul advers de spionaj, care are „asigurate" informațiile ce îl interesează, face mai puține eforturi de a-și crea alte surse decît în situația în care agentura i-ar fi lichidată, cînd ar fi nevoit poate să-și creeze alta, necunoscută și deci de necontrolat.

Nici acest procedeu nu e nou, dar și aici impresionează răbdarea cu care britanicii l-au folosit în diverse situații, pe lungi intervale de timp. Faptul că atunci cînd agentura Germaniei fasciste începuse a deveni un pericol iminent a fost practic și rapid desființată, prin arestări masive, dovedește că activitatea și componența ei erau cunoscute încă de mult — știut fiind că depistarea unor rețele atît de numeroase nu e o chestiune de cîteva luni. Iar faptul că istoria s-a repetat în urmă cu cîțiva ani, la un alt nivel și privind un alt stat, demonstrează că procedeul e încă uzitat;

— **crearea de suspiciuni că ar colabora cu Serviciul de informaţii britanic asupra unor persoane care nu au nici o legătură cu acesta sau alimentarea unor astfel de suspiciuni asupra unor foşti agenţi ai lor, deja desconspiraţi şi abandonaţi, deschizînd astfel o pistă falsă pe care contraspionajul advers, dacă se angajează, îşi risipeşte forţele şi nu ajunge la nimic.** Uneori astfel de informaţii sînt destul de „precise" şi se „confirmă" suspect de uşor, dacă ţinem cont că ele fac parte din categoriile de date relativ greu de obţinut. O astfel de acţiune o încearcă spionajul britanic în prezent şi împotriva noastră ;

— **lansarea a două sau mai multe legende pentru acoperirea unor acţiuni, cadre sau sedii, greu ori imposibil de verificat, ori crearea unei atmosfere de „mister" în jurul acestora, întreţinută prin literatură, programe de televiziune etc. ;**

— **inscenări, farse ori substituiri de persoane.** (Aşa s-a procedat în timpul celui de-al doilea război mondial cu generalul Montgomery, ale cărui mişcări erau urmărite de spionii germani, pentru a putea trage concluzii asupra viitoarelor operaţii militare britanice ; cunoscînd acest lucru, spionajul englez a căutat şi a găsit un actor care semăna surprinzător cu învingătorul lui Rommel şi, în timp ce falsul general primea onoruri şi „inspecta" o unitate din Gibraltar, adevăratul Montgomery era la sute de mile depărtare.)

Este semnificativ şi faimosul bluf al „mării aprinse" — lansarea unei versiuni potrivit căreia englezii ar fi deţinut o substanţă cu care puteau incendia marea. Această mistificare incredibilă, şi aparent absurdă, a avut un succes nesperat. Structurată sub semnul celui mai strict-secret şi servită de cîteva coincidenţe (ca : lansarea unor bombe incendiare asupra unor vase germane în Canalul Mînecii şi capturarea de către patrioţii francezi a supravieţuitorilor) şi de comentariile abile ale B.B.C., povestea aceasta a ajuns să fie crezută de mult mai multă lume decît se sconta. Erau persoane în stare să jure că au asistat la acţiunea misterioasei substanţe. Evident, e greu de crezut că în alte condiţii o asemenea farsă ar fi reuşit, dar în condiţiile războiului, cînd imaginaţia oamenilor e atît de zguduită şi impresionabilă, cînd asupra psihologiei umane acţionează atîţia factori contradictorii — elemente luate, probabil, în calcul de iniţiatorii acestei acţiuni — lucrul a fost posibil. Desigur că un organism de informaţii adaptabil nu va mai folosi în zilele noastre astfel de procedee, dar aceasta nu înseamnă că a fost abandonată o idee care s-a dovedit atît de eficientă.

Există şi un efect secundar al dezinformării, care se prelungeşte în afara acţiunilor propriu-zise. Cînd despre un serviciu de spionaj se cunoaşte că foloseşte frecvent astfel de metode, toate informaţiile referitoare la el pot fi puse la îndoială, inclusiv cele exacte. S-a întîmplat ca informaţii vitale scurse de la englezi — din neglijenţa lor ori prin meritul adversarilor — să fie ignorate ori suspectate de a fi false, tocmai din cauza aspectului lor prea verosimil (de această dată, real).

c. **Răbdare şi meticulozitate în construirea unor acţiuni.** Anumite acţiuni ale Serviciului de informaţii britanic — prezentate şi reluate în literatura de spionaj ca perle de ingeniozitate, migală şi inteligenţă — merită într-adevăr atenţie. Astăzi, după trei decenii, operaţiunea cu numele de cod „Carne tocată" (prin care s-a reuşit inducerea în eroare a hitleriştilor cu privire la debarcarea aliaţilor pe continent), suscită încă un interes justificat. Dacă alegerea unui mort pentru „transmiterea" către adversar nu era o idee nouă, impresionează totuşi formidabila meticulozitate cu care a fost pusă la punct, extrema atenţie acordată fiecărui amănunt, pentru a susţine impresia de

autenticitate. Orice detaliu are pentru locot. Ewen Montagu importanţa sa şi face obiectul a numeroase întrebări pe care şi le pune ofiţerul britanic. Numele falsului ofiţer de marină e unul din cele mai comune — Martin — chiar şi printre presupuşii foşti colegi ai acestuia. Lenjeria este cumpărată de la magazinul preferat al marinarilor, iar legitimaţia falsului Martin este un „duplicat" cu o dată recentă, al originalului „pierdut" (pentru a servi ca explicaţie în cazul cînd fotografia — relativ nouă — ar fi supusă analizei chimice în vederea stabilirii vechimii). Datele care urmau a fi puse la dispoziţia hitleriştilor nu se găseau într-un document oficial, ci în „corespondenţa" dintre doi generali britanici, cunoscuţi de germani ca avînd acces la acest gen de informaţii. Aluzia era suficient de clară pentru a fi înţeleasă exact, dar nu prea directă, pentru a nu trezi suspiciuni. Scrisoarea mai conţinea unele elemente reale, cunoscute de germani, pentru a întări impresia de autenticitate, iar referirea la un insucces al aliaţilor era menită să fiateze orgoliul nazist şi să determine, astfel, transmiterea documentului pînă la cele mai înalte foruri ale ierarhiei hitleriste. Tonul familiar al scrisorii îşi are şi el rolul său.

În buzunarele falsului comandor mai era prezentă o „logodnică", cu o fotografie, două scrisori (scrise pe hîrtie din categoria celei folosite la „locul de muncă" al acesteia şi chitanţa unui pretins inel de logodnă (de la un magazin real), precum şi fotografia unui „tată" uşor demodat şi conservator, oarecum nemulţumit de perspectivele mariajului.

Alte acte false, dar cu ştampile şi semnături perfect autentice, completau imaginea unui om, dacă nu real, cel puţin posibil.

Cadavrul trebuia aruncat în mare lîngă litoralul spaniol, dar nu oriunde, pentru a evita ca acesta să fie cules de vreun pescar cu sentimente antifasciste şi ascuns ori predat britanicilor în Gibraltar. Odată aleasă localitatea unde se ştia că un agent al Abwehr-ului era în bune relaţii cu autorităţile locale (Huelva), Montagu se interesează la serviciile hidrografice şi află că mareele în zona respectivă sînt aproape paralele cu ţărmul, aşa că el alege pentru lansarea cadavrului un moment cînd un vînt dinspre sud-vest îl va duce la ţărm.

Cadavrul ajunge la serviciile de informaţii naziste, precum se scontase, şi e remis, după cîteva zile, de spanioli, britanicilor — **servieta** cu documente este dată mai tîrziu, confirmînd astfel atenţia de care se bucurase — dar ofiţerul englez continuă să alimenteze ficţiunea comandorului Martin : în ziarul Times (care ajungea cu regularitate în mîinile naziştilor) apare un necrolog despre defunct, iar „logodnica" trimite viceconsulului britanic din Huelva o sumă din care acesta cumpără o coroană de flori din partea ei.

Complicata ţesătură de minciuni şi adevăruri, adevărată bijuterie a genului, dă rezultate. Autenticitatea documentelor este, potrivit aprecierilor serviciilor secrete naziste, „mai presus de orice suspiciune", iar ipoteza unei acţiuni de dezinformare, luată în considerare iniţial, este în cele din urmă exclusă. „Informaţiile" sînt transmise, conform aşteptărilor, pînă în cele mai înalte cercuri naziste. Urmările sînt cunoscute.

d. **Înaltul grad de conspirativitate şi compartimentare.** Nu întîmplător despre metodele, cadrele şi sediile acestor organe există, în general, cunoştinţe mai puţine şi uneori eronate, iar faptul că, în aceeaşi zonă sau obiectiv advers, acţionează uneori cadre ori agenţi a două sau mai multe organisme de informaţii britanice, fără să ştie unul de altul, pare a fi o regulă cu puţine excepţii.

e. **Folosirea femeilor în munca de informaţii.** Nici un serviciu de spionaj nu se

poate dispensa de acest element, dar englezii le încredinţează femeilor, mai mult decît alţii, misiuni mai grele şi mai complicate, tipice activităţii unui ofiţer de informaţii.

În urmă cu cîţiva ani, un contact în vederea recrutării, început cu o cetăţeană română de un ofiţer britanic, a fost preluat de o femeie, care a continuat studiul şi verificarea candidatei, i-a făcut instructaj şi i-a cerut informaţii etc.

De asemenea, în cursul anului 1971, doi diplomaţi britanici şi-au antrenat şi soţiile în activitatea de culegere de informaţii militare, iar numita „Fany", care manifestă o deosebită „dragoste" pentru limba română, vine în România pe linia Consiliului britanic, la care depune ulterior rapoarte informative detaliate.

f. **Luarea în considerare a modului de acţiune a celorlalte servicii de informaţii.** Preocuparea englezilor merge mai departe decît simpla experienţă pe care o acumulează fiecare organ sau ofiţer care lucrează pe un anumit spaţiu ; în cadrul uneia din direcţiile operative ale Intelligence Service-ului există aşa-numita „Secţie pentru studierea şi generalizarea experienţei serviciilor secrete".

Rolul pe care îl are cunoaşterea concepţiei de lucru a serviciilor de informaţii adverse, mergînd pînă la transpunerea în situaţia ofiţerului străin — pe care, deşi nu-l cunoşti, încerci să înţelegi cum gîndeşte — este una din condiţiile succesului. Lucrînd la perfectarea acţiunii „Carne tocată", Montagu se întreba permanent : „Cum va privi inamicul acest document ? Ce îndoieli îi va provoca ? Ce confirmări va căuta ? Ce rezultate îl vor satisface ?" etc.

Desigur, cunoaşterea metodelor spionajului advers are şi altă valoare decît aceea de a indica cele mai bune căi de a organiza acţiuni împotriva lui ; e vorba de măsurile de apărare. Englezii ştiu acest lucru şi nu accidental măsurile contrainformative în rîndul şi pentru apărarea cetăţenilor britanici aflaţi în străinătate sînt atît de puse la punct.

g. **Planificarea unor acţiuni pe termen lung.** Uneori, între acţiune şi rezultatul ei se scurg ani sau chiar decenii. Cel mai vizibil este acest lucru în recrutarea unor agenţi care sînt lăsaţi „în conservare" un lung interval de timp, apelîndu-se la ei cînd ajung să deţină posturi importante ori să aibă, într-un alt fel, posibilităţi informative mai mari.

De asemenea, englezii valorifică informaţii obţinute cu decenii în urmă. Un episod recent a atras din nou atenţia asupra acestui lucru. În timp ce o firmă britanică executa unele lucrări în România, s-a cerut de la sediul firmei din Londra ca partea română să trimită unele măsurători topografice. Conform contractului, s-au trimis, dar de la Londra s-a răspuns că măsurătorile au fost făcute greşit, lucru de altfel real. Cum s-a putut şti de la Londra că în România s-au efectuat măsurători greşite ? Englezii au explicat că deţin multe hărţi topografice ale unor regiuni din România luate din timpul războiului, de la armata germană şi... s-au oferit să pună la dispoziţie şi părţii române astfel de hărţi. Ceea ce au şi făcut.

Cît de importante sînt informaţiile geografice în timpul organizării unei eventuale operaţii militare (debarcări, desantări etc.) nu mai trebuie demonstrat. Avînd o bază, hărţile respective pot fi relativ uşor ţinute la curent cu modificările apărute între timp, iar faptul că, în anul 1972, un ziarist şi un profesor (englezi) culegeau informaţii geografice atestă preocupări continue în această direcţie.

h. **Folosirea reprezentanţilor clerului în munca de informaţii.** Practica este veche, fiind confirmată şi de datele recente obţinute asupra lui „Shaw" care şi-a creat multe relaţii în România (în special, în rîndul tineretului) de la care obţine informaţii sociale, ca şi datele obţinute asupra lui „Whige", suspect de a fi agent de legătură.

i. **Organizarea unor acţiuni de pe teritoriul altor state.** Şi acesta este un obicei englezesc mai vechi şi, cu toate că în prezent Anglia nu mai este o putere de prim rang, spionajul britanic încearcă să-şi păstreze ceva din „vocaţia mondială" anterioară.

Împotriva României se acţionează, în majoritatea situaţiilor, de la Londra sau din centrele şi filialele spionajului britanic aflate pe teritoriul altor state europene ori în Orientul Mijlociu.

O acţiune foarte recentă confirmă acest lucru. Astfel, un fost cetăţean român, emigrat din ţara noastră în urmă cu circa 30 de ani şi stabilit în Europa de Vest, revine periodic în Romînia şi culege informaţii militare. Nu are rude în Anglia, nu fusese semnalat, nici el nici alte rude, cu legături în Marea Britanie şi nu s-a stabilit în acest stat. Englezii au scontat probabil că, chiar dacă acesta va fi suspectat de spionaj, se va crede că lucrează pentru statul al cărui cetăţean este în prezent (cunoscîndu-se obiceiul lor de a încerca să „scoată castanele din foc cu mîna altora", acest procedeu nu mai miră), dar verificările efectuate asupra emigrantului respectiv au relevat cine îi dirijează activitatea.

★

Aceste caracteristici nu trebuie înţelese ca absolute. Ca orice serviciu de informaţii, şi cel britanic are scăderi şi limite şi e normal să fie aşa. Pe lîngă acţiuni de mare fineţe, el a iniţiat şi altele, socotite eşecuri prin caracterul simplist sau lipsa lor de realism. Alteori, un lucru ce era considerat o virtute a spionajului britanic s-a întors împotriva lui, jucîndu-i feste neaşteptate (de exemplu : cînd un inginer german se oferise să pună la dispoziţia englezilor informaţii deosebit de valoroase, s-a deplasat pentru a lua contact cu el chiar fostul şef al M.I. 5, V. Kell, dar s-a prezentat la întîlnire purtînd o mască de vraci african. La vederea sa, inginerul german a avut un atac de cord şi a murit pe loc. Însă Kell, avea cel puţin „satisfacţia" de a fi respectat un regulament vechi încă din 1909, care interzice deţinătorilor de funcţii superioare să poarte discuţii cu cetăţenii unui stat străin „sub propria identitate"). Au mai fost şi alte situaţii în care englezii au ignorat că tradiţia poate însemna uneori şi prejudecăţi, formalism, anchilozare.

Eşecurile suferite de spionajul britanic în confruntarea cu alte servicii de informaţii aduce confirmarea că acesta, cu toate virtuţile sale, este departe de a fi infailibil ; el are — ca orice serviciu de informaţii, de altfel, — „puncte tari" şi scăderi.

Locotenent-major N. CĂLUGĂRIŢA

CERCETAREA UNOR ACTE SUSPECTE DE DIVERSIUNE ÎN TRANSPORTURILE FEROVIARE

Importanța multilaterală a transporturilor pentru economia națională, cît și vulnerabilitatea deosebită a sectorului feroviar explică de ce obiectivele din acest sector sînt vizate de către elementele ostile, care încearcă a lovi în orînduirea noastră socială și de stat.

Rezultatele cercetărilor efectuate în cele aproape 30 de evenimente de cale ferată produse în ultimii doi ani sînt ilustrative, atît prin modul în care s-a acționat în comiterea infracțiunilor de către autori, cît și în privința măsurilor întreprinse de organele de securitate pentru descoperirea acestora.

Iată, de exemplu, cazul petrecut la 12 decembrie 1971, pe secția de circulație Ciceu-Deda.

Autori necunoscuți au ales drept loc de punere a unor obstacole pe calea ferată tunelul Valea Curții. Astfel, înaintea trecerii trenului de persoane nr. 4012, au fost așezate, în interiorul tunelului, transversal pe linie, două cupoane de șină, creîndu-se în acest fel un pericol iminent de producere a unei catastrofe feroviare.

Faptul că așezarea acestor obstacole nu s-a soldat cu o catastrofă de cale ferată, se datorește numai vigilenței mecanicului care, observîndu-le, a frînat și oprit la timp trenul, evitînd producerea unor importante pagube materiale și umane.

La fața locului s-au deplasat imediat ofițeri ai direcției centrale și ai Inspectoratului județean Harghita, care au întreprins măsuri de cercetare la fața locului și măsuri informativ-operative.

Dispunîndu-se de o rețea cu largi posibilități de informare, în cadrul obiectivului și în localitățile din împrejurimi, s-a reușit stabilirea cercului de suspecți. Organele de securitate au intrat în posesia unei informații din care rezulta că, în zona tunelului Valea Curții — noaptea, cu puțin timp înaintea trecerii trenului de persoane nr. 4012 — fusese văzută o persoană.

Adîncindu-se verificările, s-a ajuns la identificarea numitului Iacob Valentin, lucrător pe un șantier de construcții din apropierea tunelului, fost condamnat pentru o infracțiune de drept comun. Acesta, cu o seară înainte de a avea loc evenimentul de cale ferată, fusese în perimetrul tunelului. Din informațiile obținute mai rezulta că Iacob Valentin, în diferite împrejurări, își exprimase în mod tendențios anumite nemulțumiri, în legătură cu regimul de muncă și de salarizare.

Punîndu-i-se întrebări adecvate în cursul primelor cercetări, sus-numitul nu a reușit să aducă argumente verosimile care să justifice prezența sa în zona unde s-a produs evenimentul. I s-a lăsat totuși impresia că a fost crezut și s-a procedat la dirijarea cu sarcini precise pe lîngă acesta a unui informator din anturajul său apropiat.

În cursul discuțiilor, Iacob Valentin a relatat informatorului că el consideră fapta comisă drept o urmare firească a nemulțumirilor unor salariați din șantier și în cele din urmă i-a confiat informatorului că de fapt el a așezat obstacolele pe calea ferată în tunel. A furnizat totodată și date în legătură cu felul cum a acționat.

Coroborînd aceste date cu cele rezultate din folosirea mijloacelor speciale, precum și cu declarațiile unor martori, a fost posibilă obținerea probelor necesare dovedirii vinovăției numitului Iacob Valentin. Fiind pus în cursul audierii în fața probelor, respectivul și-a recunoscut fapta, iar cu ocazia reconstituirii a furnizat detalii suplimentare cu privire la modul cum și-a pregătit și pus în aplicare acțiunea.

Documentîndu-se infracțiunea săvîrșită, Iacob Valentin a fost trimis în justiție și condamnat.

Un caz asemănător s-a produs la 30 august 1972 — în linie curentă —, în apropierea stației de cale ferată Pogoanele, de pe secția de circulație Galați-București, unde trenul rapid nr. 76 a lovit două traverse, ce fuseseră așezate pe linie de către autori necunoscuți.

Evenimentul, care se putea solda cu victime omenești și pagube materiale considerabile, nu s-a produs tot datorită atenției personalului de locomotivă, care, observînd obstacolele, a luat măsuri de reducere a vitezei trenului.

Și în acest caz s-au deplasat operativ la fața locului, pentru cercetări, ofițeri de securitate ai Inspectoratului județean Buzău, din cadrul direcției centrale de linie și șeful postului de miliție din comuna Pogoanele, pentru a întreprinde, în cooperare, măsuri corespunzătoare, în scopul identificării autorului.

În acest sens, paralel cu cercetarea locului faptei, în cursul căreia s-au ridicat și conservat urme plantare și obiecte (un baston și un nasture), presupuse a fi ale autorului, atît organele de securitate cît și cele de miliție au contactat și instruit rețeaua informativă din stație și din comuna Pogoanele. S-au obținut astfel semnalări, potrivit cărora, înaintea trecerii trenului, în apropiere de locul faptei, a fost văzut numitul Tăciuleti Iulian, domiciliat în comuna Pogoanele.

Pe baza primelor sesizări, prin investigații și prin rețeaua informativă, s-au luat măsuri de identificare și a altor persoane ce ar putea avea cunoștință despre prezența la locul respectiv a sus-numitului sau a altora, rezultînd că respectivul a mai fost

văzut de încă cinci persoane în zona așezării obstacolelor — aspect confirmat de altfel prin declarațiile lor ulterioare.

În cursul audierii, fiind pus în fața probelor rezultate atît din corpurile delicte ridicate de la locul faptei, cît și din declarațiile obținute, Tăciuleti Iulian a recunoscut că este autorul comiterii infracțiunii.

Cele două cazuri prezentate arată că descoperirea autorilor de evenimente de cale ferată este posibilă atunci cînd se acționează operativ și cînd măsurile informative sînt conjugate cu activitatea de cercetare la fața locului.

Au fost însă și situații cînd, din lipsă de operativitate în cercetarea actelor suspecte de diversiune și datorită inexistenței unei rețele informative bine instruite și plasate corespunzător, clarificarea cazurilor a fost îngreunată considerabil din cauza dificultăților apărute pe parcurs.

Edificator, în acest sens, este cazul petrecut în stația C.F.R. Valul lui Traian, de pe secția de circulație București-Constanța. Evenimentul produs în această stație, în luna aprilie 1970, a constat în deraierea trenului de persoane nr. 8002, ca urmare a tăierii sîrmelor de siguranță, a scoaterii bolțului și a deplasării uneia din limbile macazului de intrare în stație de către autori necunoscuți.

Deși s-a depus un volum mare de muncă, în scopul descoperirii autorilor și stabilirii mobilului acțiunii, rezultatele nu au fost cele scontate, deoarece deplasarea la fața locului s-a făcut cu întîrziere, nu s-au luat măsurile ce se impuneau de conservare a urmelor și pentru delimitarea cercului de suspecți, rețeaua informativă nu a fost instruită și dirijată ofensiv și cu sarcini diferențiate, nu au fost folosite operativ și alte mijloace ale muncii de securitate.

La toate acestea se adaugă și faptul că, prin luarea în lucru a unui număr foarte mare de elemente, parte dintre ele străine de producerea evenimentului, eforturile s-au dispersat, pierzîndu-se din vedere anumite detalii esențiale referitoare la împrejurările și locul ales pentru comiterea infracțiunii, la persoanele pretabile, ținînd seama de faptul că, după modul în care a acționat, autorul trebuia să posede anumite cunoștințe tehnice de specialitate.

Este de reliefat, în acest sens, aspectul că nu s-a făcut o legătură logică, cum era firesc, între acest caz și cel petrecut la 30 ianuarie 1970, în stația vecină Murfatlar, unde atît modul în care se acționase cît și locul ales erau aproape identice și unde se obținuseră unele indicii despre persoana autorului ca fiind din rîndul personalului C.F.R.

Prin eforturile depuse ulterior de un colectiv de ofițeri din direcția centrală de linie și de ofițerii de la Inspectoratul județean Constanța, s-a reușit ca, în cursul lunii august 1972, în urma selectării din rîndul suspecților a persoanelor pretabile, pe baza extinderii și adîncirii verificărilor asupra acestora prin rețeaua informativă și prin celelalte mijloace ale muncii de securitate, să se obțină noi probe. Aceste probe, completate prin reevaluarea celor existente (corpuri delicte, urme plantare), au contribuit la identificarea autorului ce a provocat accidentul de cale ferată din stația Valul lui Traian, în persoana electromecanicului Constantin Lupașcu. Din administrarea acelorași probe, s-a stabilit că sus-numitul provocase și defectarea macazului din stația Murfatlar, la data menționată, între cele două acțiuni ale sale existînd o legătură directă, în sensul că cea de a doua infracțiune a săvîrșit-o într-un sector ce intra în răspunderea altor salariați, pentru a abate asupra acestora suspiciunile.

Dosarul cauzei cu materialul probatoriu, după ce a fost analizat de către Direcția de cercetări penale, a fost trimis spre soluționare organelor de procuratură.

Din analiza cazurilor cercetate a rezultat că producerea anumitor evenimente de cale ferată a fost posibilă și datorită inexistenței unei rețele informative suficiente și cu posibilități de a cunoaște din timp intențiile unor elemente suspecte, pretabile la acțiuni dușmănoase, a desfășurării unei munci de prevenire superficiale.

În acest sens, este ilustrativ accidentul de cale ferată produs în luna august 1972, la intrarea în stația Cunța, unde, din cauza deplasării încărcăturii neasigurate, un vagon cu tablă (expediat de la Combinatul siderurgic Galați) a deraiat, ceea ce a determinat deraierea a încă 22 vagoane.

S-a constatat că producerea acestui eveniment, soldat cu pagube de peste 1,5 milioane lei, s-a datorat faptului că ofițerii ce au deservit informativ combinatul și stația Mălina, unde se formează trenurile, nu au dispus de o rețea cu posibilități de informare și nici nu au luat măsuri de verificare a unor sesizări cu privire la îndrumarea în parcurs, în condiții neinstrucționale, a vagoanelor încărcate cu tablă. Astfel de cazuri fuseseră depistate în stațiile Inotești, Grindu, Arad și Brăila, anterior producerii accidentului de la Cunța. Stațiile respective sesizaseră chiar combinatul asupra modului defectuos de încărcare a vagoanelor.

În cazul acestui accident, organele de securitate au început urmărirea informativă, pentru a stabili dacă producerea evenimentului nu este urmarea activității de sabotaj din partea unor elemente dușmănoase.

Cazuistica de care dispunem mai reliefează că actele suspecte de diversiune și sabotaj în transporturile feroviare pot îmbrăca forme foarte variate, concretizate în introduceri de corpuri străine în cutiile de ungere ale osiilor, în provocări de defecțiuni la instalațiile de semnalizare sau la cele de frînă, în închideri de robineți de aer sau înfundări de conducte. De asemenea, ele pot căpăta aspectul unor fenomene deosebit de periculoase pentru siguranța circulației trenurilor, cum ar fi : îndrumări sau primiri de trenuri pe linii ocupate, aprinderi de fuse de osie, scăpări de vagoane la manevre sau îndrumări ale acestora cu încărcătura neasigurată contra deplasării, revizii superficiale la cale și la materialul rulant.

Cu toate că și aceste fenomene pot fi uneori urmarea unor acțiuni premeditate, din partea unor elemente rău intenționate, mascate sub paravanul neglijenței sau nepriceperii, deseori ofițerii de securitate se rezumă la verificări de suprafață, ajungîndu-se la concluzia că ele se datoresc unor neglijențe și cauze tehnice sau că sînt comise de minori, neexistînd elementul intențional.

Iată de ce se impune ca toți ofițerii însărcinați cu elucidarea unor asemenea cazuri să-și sporească vigilența, clarificîndu-le prin prisma muncii de securitate.

Totodată, atît în cazul cînd s-a acționat preventiv pentru înlăturarea pericolului producerii vreunei infracțiuni în sectorul feroviar, dar mai ales în situații cînd asemenea infracțiuni s-au săvîrșit, este necesar să fie luate măsuri de lucrare activă a vinovaților, pentru a stabili cu certitudine dacă faptele autorilor nu au avut un substrat dușmănos.

Lt.-colonel AURELIAN MORTOIU
Maior CONSTANTIN DUMITRU

CU MÎNILE altora

Un profesor de istoria artei dintr-o țară apuseană afirma nu de mult, la un simpozion, că dacă nu se vor lua de urgență cele mai severe măsuri, în curind, iubitorii de artă, admiratorii capodoperelor marilor maeștri nu vor mai avea ce admira. Pentru că încet, încet, chiar muzeele celebre și bine apărate vor fi prădate de ceea ce au mai valoros.

Se cunosc într-adevăr cazuri de colecționari particulari, mai ales printre multi-milionarii nord-americani, care nici măcar nu se sfiesc să declare că tablourile din colecția lor au o proveniență destul de dubioasă. Există părerea că și unele muzee ale lumii, în goana după achiziționarea de picturi și sculpturi celebre, recurg uneori la mijloace mai puțin oneste.

Una din țările cele mai devastate de hoții de obiecte de artă este Italia, căreia în ultimii zece ani, i s-au furat aproximativ 2 000—3 000 opere de artă pe an, atît datorită lipsei unei paze eficiente a acestora cît și datorită inexistenței unei evidențe exacte a tablourilor și a statuilor de valoare.)*

În cursul anului 1971, cît și în anul următor, s-au organizat cîteva furturi „celebre", care au îngrijorat atît pe directorii de muzee, cît și polițiile din mai multe țări. Astfel, la 15 decembrie 1971 au fost furate din colecția „Museo civico" din Veneția, 17 tablouri, iar la 22 decembrie 1971, hoții reușesc să fure din muzeul din Tours două picturi, dintre care una era „Fuga din Egipt" a lui Rembrandt.

Cel mai interesant și controversat este cazul tabloului lui Leonardo da Vinci, Mona Lisa del'Gioconda, furat de mai multe ori din muzeul Luvru (prima dată în 1911). În prezent, această monumentală operă a geniului omenesc există în cîteva sute de exemplare, dintre care opt proprietari susțin fiecare în parte că ar fi posesorul tabloului autentic.

În paginile care urmează vom prezenta desfășurarea unei acțiuni organizate de ofițeri ai Inspectoratului județean Timiș pentru păstrarea în țară a unor tablouri valoroase dintr-o colecție particulară.

*) Abia în ultima vreme Italia a luat măsura catalogării electronice a operelor de artă, ceea ce va permite în viitor stabilirea cu exactitate a provenienței operelor furate.

★

De mai multe luni se desfășura activitate informativă intensă asupra numitului Petrescu, posesorul unei colecții de tablouri valoroase, procurate în decursul mai multor decenii. Nu se cunoștea exact modalitatea procurării acestora. O parte din ele, posesorul afirma că le-ar fi moștenit, iar o altă parte că le-a cumpărat, la prețuri derizorii, între anii 1948 și 1954. Au fost infiltrați pe lîngă colecționar mai mulți informatori. „Vasilescu", de pildă, era și el un mare amator de pictură. Într-o perioadă de timp, îl vizita pe Petrescu sub diferite pretexte, prilej cu care a reușit să identifice cea mai mare parte dintre tablourile colecționarului. De asemenea, fusese infiltrat în acțiune „Faruc", alt informator, care avea cunoștințe în domeniul artelor.

Nu apăruse însă nimic suspect. Nimic suspect pînă într-o zi, cînd informatorul „Jean", care locuia în apropierea domiciliului lui Petrescu, ne-a sesizat că în seara zilei precedente, în fața casei obiectivului s-a oprit o mașină cu număr străin. Era un Fiat 1300, cu numărul Su 22576 Yu. Străinul care coborîse din Fiat a stat la Petrescu foarte puțin. În nici un caz durata vizitei nu a depășit 15 minute. Musafirul nu fusese însoțit de nimeni și nici nu a fost condus de nimeni la plecare. Asupra lui nu avea nimic, nici servietă, nici pachet, nici geantă. A intrat cu mîinile în buzunare și tot așa a ieșit.

În seara următoarei zile, căpitanul Bucur, care primise informația, a raportat cazul maiorului Mugur.

— Nu-mi prea place povestea asta — spusese Mugur. Am o informație mai veche cu privire la Petrescu ăsta și...

— Ce informație ?

— Că e încurcat cu o stewardesă, care lucrează pe ruta București-München. O cheamă Sanda Ornea. Vine în Timișoara periodic, la rude.

— Vă gîndiți la... ?

— Da, la tablouri. Aveai o femeie care făcea curățenie la Petrescu în casă.

— „Olga" ? Am vorbit azi cu ea. Nu lipsește nici un tablou din colecția lui Petrescu.

— Nu-mi place totuși povestea — repetă maiorul. Ia ocupă-te

puțin de domnul care se plimbă cu Fiatul acela! Să știm și noi ce-i cu el.

— Am înțeles.

. . . .

Fiatul Su 22576 Yu aparținea cetățeanului canadian Sam Fischoff, în vîrstă de 28 ani, reprezentantul unei firme străine, venit să încheie niște contracte cu Fabrica de mobilă din Pîncota. Se pare că Sam recursese la un șiretlic. Pentru a nu trezi suspiciuni, își lăsase mașina în Subotița, de unde închiriase Fiatul, cu care a venit în România. La intrarea în țară, nu se găsise nimic suspect în mașină. Toate documentele domnului Sam Fischoff erau în regulă.

Căpitanul Bucur îl verifică și la dispeceratul central. Află astfel că cetățeanul canadian mai fusese în țară de trei ori, că se afla în relații apropiate cu Sanda Ornea din București. În două din cele trei vizite făcute în România, Sam Fischoff venise însoțit de un oarecare Ralf Klement, reporter la ziarul „Times" din Ottawa.

Lucrurile începeau să fie mai limpezi.

Se luară imediat o serie de măsuri asupra lui Sam Fischoff. S-a stabilit astfel că Ralf Klement se află și el în țară, că urmau să plece în curînd.

— Nu ne scapă! — spunea cu entuziasm Bucur ori de cîte ori aducea vreo nouă informație.

— Nici nu trebuie — completa Mugur.

Numai că, în dimineața unei zile de septembrie, Bucur a intrat ca o furtună în biroul maiorului părînd acum complet dezumflat.

— Trebuie s-o lăsăm baltă — făcu el.

— Cum așa? — întrebă maiorul. — Nu mai pleacă?

— Ba da. Și-au făcut bagajele amîndoi și au plecat. Spre punctul de frontieră, cred. Numai că...

— Ce?!

— Adineauri am vorbit cu „Olga". Am trimis-o cu o legendă la Petrescu acasă și... tablourile sînt la locul lor!... Toate! Absolut toate! Nu lipsește unul. Petrescu este acasă și citește „Eros la mănăstire".

— Ce citește?!... făcu Mugur.

— „Eros la mănăstire"! Al lui Damian Stănoiu.

Mugur strivi între dinți o înjurătură și apucă furios receptorul.

— N-o să lăsăm baltă nimic — mormăi el, în timp ce forma un număr.

. . . .

Vameșul îl pofti politicos pe Sam Fischoff să mai aștepte puțin, pentru că cei care urmează să-i facă controlul sînt ocupați. Pînă atunci poate vizita barul foarte bine aprovizionat. Cam îmbufnat, Fischoff se îndreptă spre interiorul clădirii. Nu consumă nimic la bar. Fuma doar. Se vedea cît de colo că nu era în apele lui.

Afară se auzi motorul unui automobil. Fischoff se repezi la geam. Din automobil coborîră însă doi necunoscuți. Erau de fapt maiorul Mugur și căpitanul Bucur. Puțin mai tîrziu, vameșul îl anunță pe Fischoff că se poate prezenta la controlul vamal.

Canadianul deschise larg portiera mașinii, port-bagajul și un mic geamantan, cu un aer de om care nu are nimic de ascuns.

Vameșul începu metodic să controleze fiecare lucru ce-l găsea prin mașină. La sfîrșit, îl rugă să deschidă capota. Se uită îndelung la motor, ba chiar încercă și cureaua de la ventilator, dînd impresia că l-ar interesa mai mult motorul automobilului, decît dacă are ceva ascuns acolo. Fischoff începu să se enerveze, dar vameșul nu părea deloc dispus să renunțe la control.

La aproximativ o oră de la venirea canadianului, la punctul de frontieră se opri un nou automobil, un Citroën, cu numărul D.HX 214.

— Vă salut domnule! îl întîmpină amabil vameșul. Vă rog pașaportul dumneavoastră!

Noul sosit nu era altul decît Ralf Klement. Acesta răspunse mormăind la salut, cu un vădit sentiment de nemulțumire, și scoase din portvizitul cam plin, pașaportul.

Vameșul prezentă pașaportul șefului punctului, care îl duse în biroul său, unde, împreună cu maiorul Mugur și cu căpitanul Bucur, îl examinară atent.

— Nu-i fals — spuse parcă cu regret șeful punctului de frontieră.

— Da, e un pașaport autentic — se strîmbă Bucur.

— Numai că ia veniți la geam și priviți, — îi chemă Mugur. Fischoff nici nu se uită la Klement. Asta-mi place! Au mai fost de cîteva ori în România împreună, sînt prieteni foarte vechi, iar acum parcă nu s-au văzut niciodată. Zău că-mi place!

În acest timp, începuse și controlul Citroënului. Nu se grăbeau vameșii nici de data aceasta.

— Hai să mergem și noi — zise maiorul Mugur și ieși din cameră urmat de ceilalți.

Ralf Klement arbora un aer teribil de plictisit.

— Puteți să căutați, domnilor — spuse el cu un zîmbet — nu am nimic de ascuns...

— Nici domnul Fischoff? — aruncă Mugur scurt.

— Fischoff?! Nu cunosc pe nimeni cu acest nume!

— Cum? Nu-l cunoașteți pe domnul de colo, care se uită foarte îngrijorat spre noi? El mi-a spus că vă cunoaște — minți Mugur cu seninătate.

— *Nu-l cunosc — făcu Ralf cu un ton foarte sigur, dar pălind.*

Controlorii vamali au scotocit peste tot în mașină, dar nu au găsit nimic.

— *Luați-o de la cap! — spuse calm Mugur. — Da, de la cap!*

La un moment dat vameșii observară că pe capotă, sub dispozitivul pentru bagaje, este lipită o folie din material plastic de culoarea mașinii. Era foarte bine lipită, aproape imposibil de remarcat. Cu un cuțit foarte ascuțit au desprins colțurile foliei, iar de sub ea, învelit într-un săculeț de nylon, a apărut un tablou ce reprezenta un vas cu anemone și margarete. Controlorii vamali îl ridicară cu multă grijă.

— *N-aveți idee cum a ajuns aici? se interesă Mugur.*

Ralf nu mai zîmbea. Aruncă o privire piezișă peste umăr și preciză repede:

— *Nu este al meu. Domnul Fischoff mi l-a dat, să-l scot din România. Eu nu am nici un amestec... adăugă el.*

Și părea foarte convins de ce spune.

. . . .

— *Bine, dar „Olga" mi-a spus... — începu întărîtat Bucur, a doua zi, în biroul șefului său.*

— *„Olga" nu ne-a mințit — i-o tăie maiorul. — Numai că într-un joc cu domni de tipul lui Sam Fischoff, „Olga" nu ne poate ajuta prea mult. La asta e bine să meditãm puțin.*

— *Făcuse o copie?!*

— *Exact. Cînd a mers la Petrescu în vizită, Fischoff avea la el un tablou, adică o pînză. Era, de fapt, copia vazei cu anemone și margarete, pe care i-o făcuse un pictor bătrîn, un oarecare Dörner. De altfel, Fischoff îi mai comandase lui Dörner patru-cinci copii ale altor tablouri. Ideea nu e rea deloc. Petrescu a așezat în ramă o copie și i-a dat originalul lui Fischoff, care urma să-l scoată în străinătate, prin intermediul lui Ralf. Cu mîinile altora! Vulpe bătrînă, ce vrei! În felul acesta nici soția lui Petrescu nu bănuia nimic, iar bătrînul colecționar, dacă i se făceau vizite, putea să arate liniștit tablourile. Foarte puțini oameni pot deosebi un original de o copie bine lucrată.*

— *E un tablou de valoare, nu?*

— *De mare valoare. L-am consultat aseară pe un specialist de la muzeul regional. Căzuse în extaz. Mi-a vorbit două ore aproape de școala flamandă, argumentîndu-mi totul cu coloritul pînzei găsite sub port-bagajul mașinii lui Ralf... Nu mai scăpam de el. Părea fascinat.*

— *Și Petrescu?*

— *Am vorbit și cu Petrescu, azi dimineață — oftă Mugur. Era convins că, după scoaterea din țară a tablourilor, Sanda îl va aștepta la München, cu brațele deschise... să ducă împreună „o viață formidabilă"..*

Maior CORNEL VRĂBEȚ

Confruntarea răspunderilor într-o acțiune de prevenire

Printre obiectivele cu un grad ridicat de vulnerabilitate din municipiul Brașov, se numără și Rafinăria nr. 9, în cadrul căreia se produc lubrefianți pentru economia națională și pentru export.

În vara anului 1972, am fost informați de rezidentul „Horațiu", că instalațiile rafinăriei au intrat în revizie generală, conform planificării, dar că directorul rafinăriei intenționa să sustragă reviziei schimbătoarele de căldură de la secția dezbenzinare, coloana K-5 de la Solvent II și altele care aveau un grad înaintat de uzură. Apărea astfel ca foarte real pericolul unei explozii, datorită uzurii fizice, corodării accentuate a unor dispozitive a căror înlocuire se impunea. Rezidentul preciza că atunci cînd un inginer, inspector specialist în cadrul rafinăriei, încercase să atragă atenția asupra acestei situații, fusese admonestat de către director.

Se impunea deci verificarea imediată a materialului informativ și, în caz de confirmare, luarea măsurilor urgente de prevenire.

În acest scop s-a efectuat o întîlnire cu informatorul „Alexandru", inginer cu vechime apreciabilă în cadrul rafinăriei. Acesta a confirmat informațiile furnizate de „Horațiu" și ne-a precizat că directorul rafinăriei indicase — atît comisiei de control din partea I.S.C.I.R. cît și comisiei de revizie — numai anumite instalații, unde situația se prezenta mai bine și unde intervențiile pentru reparații erau minime. De fapt, arăta informatorul, din dispoziția directorului, instalațiile sus-menționate urmau să fie repuse iminent în funcțiune, cu toate că, în realitate, se efectuase un control și o revizie, ambele superficiale, subapreciindu-se pericolul de explozie care exista.

Situația creată impunea măsuri hotărîte. În consecință, după ce a infor-

mat organele de partid, conducerea inspectoratului a discutat cu directorul rafinăriei, căruia i-a pus în vedere să nu dispună darea în funcțiune a instalațiilor (schimbătoarele de căldură de la secția dezbenzinare și coloana K-5 de la Solvent II) pînă nu vor fi efectuate reparațiile care să elimine pericolul.

Concomitent, prin organele de securitate ale Inspectoratului județean Prahova, am intervenit pe lîngă conducerea Centralei industriale de prelucrare a țițeiului cu sediul în Ploiești, informînd-o asupra modului necorespunzător în care se desfășoară lucrările la rafinăria din Brașov și cerîndu-i totodată să trimită un specialist care să efectueze revizia.

Paralel cu aceste măsuri, sursele noastre au fost instruite să urmărească și să ne informeze în continuare asupra modului în care se desfășura repararea instalațiilor și utilajelor, să stabilească dacă mai erau și altele într-o situație asemănătoare.

La scurt timp, ne-au parvenit însă unele date din care rezulta că directorul rafinăriei era preocupat de... identificarea persoanei care a făcut sesizarea și nu de luarea unor măsuri practice, care să înlăture pericolul de explozie.

Ne-am întrebat atunci ce resorturi ascunse îl făceau pe acest om, numit în fruntea unei unități socialiste, să gîndească astfel ? De ce oare îl considera „nemernic“ — după cum se exprimase — pe cel care sesizase pericolul ? De ce și-a manifestat satisfacția, față de o sursă de-a noastră, că „i-a dus pe cei de la securitate“ ?

În urma intervenției făcute de noi la C.I.P.T.-Ploiești, la Rafinăria nr. 9 a fost trimis inginerul Găuran Andrei, pentru a face o nouă revizie. Rețeaua ne-a sesizat însă că și acesta, procedînd cu multă superficialitate, se limitează doar la controlul cîtorva instalații, fără a extinde revizia asupra altora, care, la fel, necesitau intervenții.

„Eficiența“ controlului său s-a materializat, de altfel, în „minuta“ încheiată în care scrie : „Coloana K-5 de la instalația de solventare II s-a găsit la control cu peretele subțiat pe o porțiune de circa 4 dm² în zona de alimentare cu apă-furfurol ; la schimbătoarele de căldură nr. 4394, 4395, 4396 și 4550, aflate la instalația de dezbenzinare, se constată coroziuni avansate, grosimea peretelui exterior fiind între 1,5 și 2 mm (cea normală 10—15 mm)“. Nu se făcea însă nici o mențiune despre verificarea altor instalații sau despre pericolul de explozie care exista. Un control mai responsabil al inginerului Găuran ar fi demonstrat prezența unor defecțiuni grave la instalația de Solvent I, unde rezervorul de furfurol era străpuns pe anumite porțiuni, datorită coroziunii, faptul că orificiile erau astupate cu dopuri de lemn, că la această instalație (dar și la Solvent II) supapele de siguranță erau vechi și nu rezistau la presiunea necesară, de 8,5 atmosfere.

De altfel, înseși organele I.S.C.I.R. consemnaseră anterior într-un proces-verbal că la o serie de recipienți coroziunea este atît de mare, încît „grosimea pereților variază între 10,2 și 1,5 mm, iar în unele locuri ajunge chiar pînă la străpungere“.

Din această formulare rezulta clar un pericol de explozie, deoarece prin unele conducte circulă vapori de benzină care condensează la temperatura de 200°. Exista astfel oricînd posibilitatea unei autoaprinderi.

Fiind sesizați asupra modului defectuos în care continua să decurgă revizia generală și îndeosebi despre activitatea superficială și ineficiența „minutei“ încheiate de inginerul Găuran Andrei, am raportat situația la Direcția a II-a, care a informat conducerea ministerului de resort. S-a dispus astfel o nouă revizie a instalațiilor și utilajelor, sub conducerea inginerilor Stănescu și Crețeanu de la C.I.P.T.-Ploiești.

Ca într-un veritabil lanț al slăbiciunilor, și de data aceasta lucrările de revizie se desfășurau într-un mod necorespunzător, cu tot atîta lipsă de răspundere. Ni s-a semnalat astfel că cei doi ingineri, care „sînt dotați cu aparatură modernă“, nu pretind lucrătorilor care efectuează operațiunile de măsurători să curețe zona afectată pînă la luciul metalic și, datorită acestui lucru, defectoscopul nu indică în mod real grosimea mantalei corodate. Am aflat, de asemenea, că la revizia făcută pe întreaga suprafață a unui cazan al schimbătorului de căldură, s-au efectuat doar 5—6 măsurători, în loc de 70—80 cîte erau necesare. Mai mult, pentru a nu-și asuma vreo răspundere asupra „constatărilor“ efectuate, cei doi ingineri nu au completat fișele (cărțile tehnice) de revizie a fiecărei instalații în parte și nici nu au încheiat vreun act, în care să descrie concluziile la care au ajuns.

Atitudinea lor stranie ne-a fost însă explicată de informatorul „Alexandru“, care ne-a semnalat că directorul rafinăriei „îi instruise“ pe cei doi delegați ai C.I.P.T.-ului să efectueze controlul în așa fel încît „să nu facă greutăți nici rafinăriei și nici colegului lor, inginerul Găuran Andrei, care efectuase anterior revizia“.

Graba și superficialitatea cu care s-a făcut această așa-zisă revizie au fost demonstrate și prin faptul că numai în două zile au fost „controlate“ nu mai puțin decît 53 de instalații, deși, conform normelor tehnice, într-o zi nu se puteau verifica mai mult de trei-patru.

Ne aflam, așadar, într-o fază nouă. De o parte se situau acum directorul rafinăriei cu „delegații“ pe care îi aliniase la poziția sa, de alta, ofițerii de securitate cu argumentele care demonstrau pericolul și cu un întreg „arsenal“ de probe : constatări personale, înregistrări pe bandă de magnetofon, fotografii, înscrisuri oficiale etc.

S-a hotărît să se poarte o nouă discuție cu directorul Rafinăriei nr. 9, la nivelul conducerii inspectoratului. Această discuție a adus un element relativ favorabil cauzei pentru care acționam : directorul a confirmat, parțial, pericolul de explozie, dar socotea că „nu e iminent, nici deosebit de grav“. El s-a grăbit să invoce, în acest sens, concluziile reviziilor efectuate...

I s-a cerut totuși, în mod ferm, să procedeze cu atenție și să nu repună în funcțiune instalațiile, pînă cînd nu vor fi revizuite, conform normelor tehnice.

Acționînd în continuare în spiritul indicației conducerii ministerului nostru, de a nu avea liniște pînă nu sîntem siguri că am luat toate măsurile de înlăturare a oricărui pericol, am raportat din nou situația pe linie ierarhică, informînd totodată și organele locale de partid. Am comunicat, de asemenea, la Inspectoratul județean Prahova, poziția și comportarea inginerilor Găuran, Stănescu și Crețeanu și am organizat, totodată, măsuri de supraveghere strictă, prin rețea și prin alte mijloace, a modului cum se

desfăşoară lucrările în continuare. Concomitent, ofiţerul care deserveşte obiectivul a întreprins măsuri de control, atît pe timp de zi, cît şi pe timp de noapte, asupra instalaţiilor şi a personalului ce lucra la ele.

S-a constatat cu acest prilej că directorul rafinăriei nu adusese la cunoştinţa factorilor de răspundere recomandările făcute de organele noastre şi că personalul destinat pentru lucru şi pentru supravegherea instalaţiilor — puncte vulnerabile — era folosit în alte scopuri, contrar legislaţiei muncii. Se menţinea deci, în continuare, pericolul care se putea solda cu pagube materiale însemnate şi cu victime omeneşti, atît în cadrul rafinăriei, cît şi în împrejurimi, obiectivul fiind situat în oraş, într-o zonă cu populaţie densă.

Aceasta fiind situaţia, pe lîngă alte măsuri, conducerea inspectoratului a hotărît ca directorului Rafinăriei nr. 9 să i se atragă atenţia în scris şi, în cazul producerii unor evenimente deosebite, să fie făcut direct răspunzător, pentru neluarea măsurilor ce se impuneau.

Hîrtia aceasta a avut un efect imediat.

La puţin timp după expediere, o scrisoare semnată de directorul Rafinăriei nr. 9 dovedea că, în sfîrşit, el se hotărîse să dea curs recomandărilor făcute.

Noua lui atitudine era exprimată în scrisoarea de răspuns, în care se menţiona că :

„... s-au luat măsurile corespunzătoare la instalaţia de dezbenzinare, înlocuindu-se complet panourile de ţevi cu altele noi, care nu mai prezintă scurgeri de produs petrolier, asigurînd în acelaşi timp deplină siguranţă în funcţionarea cuptorului. De asemenea, este în curs de execuţie lucrarea privind înlocuirea schimbătoarelor şi răcitoarelor de la dezbenzinare..., se lucrează la construcţia metalică pe care se vor monta răcitoarele, ce vor înlocui pe cele vechi cu un grad avansat de uzură... Recomandările făcute cu privire la disciplina de producţie, privind utilizarea personalului din instalaţii, sînt respectate... Vă mulţumim pentru recomandările făcute şi vă asigurăm că şi în viitor vom ţine seama de toate propunerile dumneavoastră cu privire la securitatea instalaţiilor".

Măsurile luate între timp, dar şi constatările ulterioare ne-au dat garanţia că, de astă dată, mulţumirile directorului erau sincere, că el acţionase într-adevăr, în sensul îndeplinirii angajamentelor luate în scrisoarea de răspuns.

Analizînd în final conţinutul tuturor informaţiilor obţinute, s-a ajuns la concluzia că directorul Rafinăriei nr. 9 a ignorat un anumit timp pericolul exploziei şi a adoptat poziţia respectivă, din dorinţa de a nu stagna producţia, de a nu se ajunge astfel la o neîndeplinire a planului.

Pentru prevenirea oricăror evenimente menite să afecteze buna desfăşurare a activităţii obiectivului, reţeaua a fost instruită în mod detaliat şi dirijată pentru a ne semnala cu promptitudine, orice aspect de natură să ne intereseze.

Locotenent-colonel V. NECULICIOIU
Căpitan L. CIUPERCĂ

N.R. Îi rugăm pe cititorii noştri să-şi expună punctul de vedere asupra acţiunii mai sus prezentate.

Cercetarea plicurilor şi coletelor suspecte de a conţine dispozitive explozive, cu ajutorul razelor Röentgen

Folosirea razelor Röentgen în cercetarea criminalistică înregistrează azi o deosebită răspîndire, datorită cerinţelor de prevenire-descoperire a pirateriei aeriene, dar mai ales ca urmare a reapariţiei aşa-zisului „terorism la distanţă" — constînd în expedierea prin poştă a unor plicuri şi colete conţinînd un dispozitiv exploziv.

Selecţionarea plicurilor purtătoare a unor astfel de dispozitive este facilitată pe de o parte de forma şi mai ales de grosimea lor (în general mai mare de 4 mm), iar pe de altă parte de utilizarea unui detector de metale — şi trebuie menţionat că detectorul D.T.-3 din dotarea unităţilor noastre militare s-a dovedit excelent şi în acest scop. Totuşi, aceste metode şi mijloace nu pot furniza date suficiente cu privire la natura conţinutului plicurilor sau coletelor suspecte.

Adesea, în corespondenţa cotidiană se trimit o serie de materiale relativ voluminoase, confecţionate din metal (broşe, monede, ace, lame de ras, chei etc.), fiecare din ele putînd constitui sursa unei erori de interpretare.

Singura cale de cercetare nedistructivă a conţinutului unui astfel de plic suspect şi, totodată, singura care oferă atît certitudine cît şi securitate pentru examinator o constituie folosirea radiaţiei ionizante a razelor gama şi Röentgen.

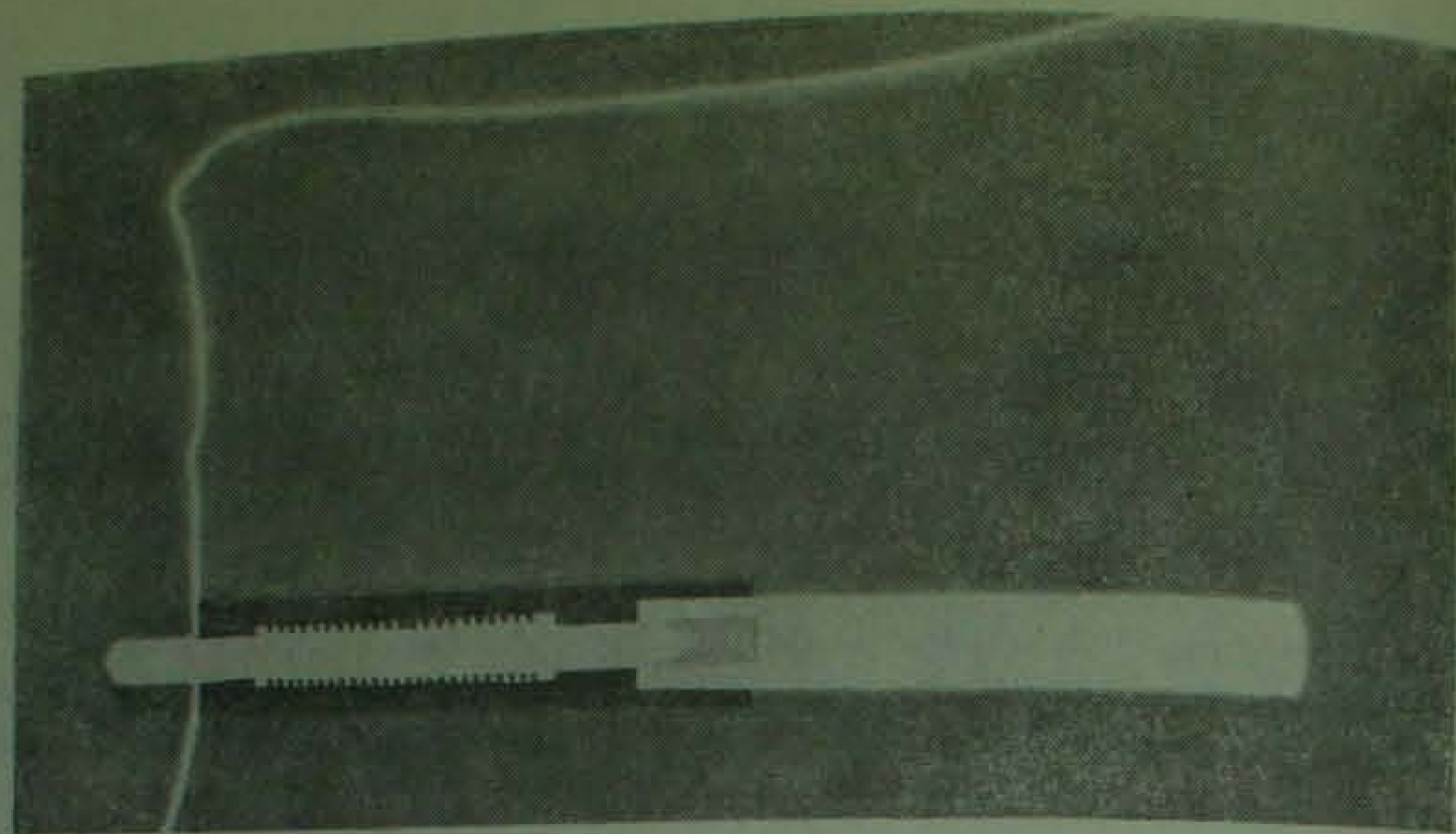
Radiaţia gama poate fi folosită numai prin obţinerea unei gamagrafii, metodă care pe lîngă costul mai ridicat este îngreunată şi de desfăşurarea relativ îndelungată a cercetării.

Razele Röentgen permit însă două căi de examinare şi anume : examenul radioscopic, constînd în vizualizarea pe un ecran a conţinutului materialului traversat de razele X şi radiografia, adică obţinerea imaginii pe film.

Radioscopia reprezintă o metodă deosebit de operativă, ieftină, examenul reducîndu-se la cîteva secunde, prin care satisfacem necesitatea stabilirii conţinutului plicurilor suspecte, excluzîndu-le pe cele care conţin materiale lipsite de importanţă.

Radiografia — aplicată ca a doua etapă a examinării — oferă prin intermediul filmului posibilitatea unei cercetări complete a conţinutului, deoarece pe film apar, mai clar decît pe ecran, contururile obiectelor necunoscute. Toate aceste elemente joacă un rol deosebit de important în operaţia de dezamorsare a dispozitivului exploziv. Nu trebuie neglijat nici faptul că radiografia poate constitui şi un mijloc de documentare a rezultatelor examenului.

Pentru cercetarea unor plicuri şi colete în general, se dovedesc utile

aparatele radiologice de tip medical de putere mică și mijlocie : de 70—120 KV. Examinarea la aceste aparate exclude fenomenul de „transparență" a unor materiale, fenomen care apare la aparatele de mare putere, de tip industrial.

În laboratorul nostru (al Școlii militare de ofițeri de securitate — n.r.) ne folosim de un aparat mic, portabil, de 70 KV, cu ajutorul căruia am reușit să obținem rezultate foarte bune în examinarea unor plicuri (care au cuprins ace de cusut, lame de ras), a unor colete, a unor geamantane și a unui bloc de ciment cu o grosime de 8 cm, în care încastrasem un pistolet.

În general, pentru examinarea radioscopică, o putere de 70 KV — 10 miliamperi se dovedește suficientă, iar la examenul grafic, 70 KV — 15 miliamperi, cu 20 secunde expunere, dau rezultate bune. Am încercat radiografii nu numai pe film radiologic, ci și pe film obișnuit de 6/6 și am obținut rezultate satisfăcătoare.

Pentru ilustrare, prezentăm radiografia pe film de 6/6 cm, a unui dispozitiv exploziv, construit demonstrativ, după modelul celor folosite în acțiunile teroriste. Spre a releva sensibilitatea metodei, menționăm că la construirea dispozitivului am întrebuințat o varietate de materiale și anume : oțel, cupru, aluminiu, masă plastică și plastilină (pentru marcarea explozivului).

Am reliefat în special aplicațiile radioscopiei și radiografiei în direcția descoperirii mașinilor infernale din plicuri și colete, ceea ce nu înseamnă însă că metoda nu poate fi aplicată și pentru alte examinări, cum sînt : cercetarea incluziunilor metalice, examinarea armelor etc.

Menționăm, în încheiere, că iradierea ce ar putea avea loc în cursul unor astfel de examinări poate fi complet exclusă cu ajutorul unui blindaj corespunzător, constituit dintr-o folie de plumb, de cîțiva milimetri (evident în raport cu puterea tubului Röentgen).

Locotenent-colonel IOAN TĂU
Locotenent-colonel ILIE STANISLAV
Căpitan VASILE SFÎRLE

NE SCRIU CORESPONDENȚII :

În atenția noastră : cooperarea eficientă cu miliția

În articolul de față, ne propunem să evidențiem cîteva dintre rezultatele care au fost obținute în cadrul Inspectoratului județean Satu-Mare, pe linia cooperării dintre miliție și securitate.

Prin măsuri dispuse de către șeful inspectoratului — după ce aceste măsuri au fost analizate în cadrul colectivului de conducere — s-a ajuns la o mai rațională și economicoasă exploatare a spațiului ocupat în comun, la concentrarea serviciului de asigurare tehnico-materială, financiară și medicală și, implicit, a punctelor de depozitare și deservire a cadrelor, a parcului auto etc. S-a trecut apoi la elaborarea unor planuri de măsuri și acțiuni comune, la constituirea unor grupe operative comune, inclusiv la efectuarea unor controale comune pe linia apărării secretului de stat, a pazei și securității obiectivelor (aproximativ 450 asemenea controale executate de către echipe mixte).

Pe linie de informații interne, în urma unei mai bune conlucrări cu serviciul miliției rurale, a unei mai bune instruiri a efectivelor posturilor de miliție de către ofițerii Serviciului I (fiecare răspunzînd de cîte o grupă de comune), a unor controale de sprijin și îndrumare efectuate de colective conduse de cîte un ofițer cu muncă de conducere, numai în ultimul semestru al anului 1972 au fost obținute aproape 1 000 materiale informative pe linia acțiunii „Epilog" și s-au aplicat peste 80 avertismente și peste 50 amenzi milițienești (în valoare de circa 26 000 lei) unor sectanți activi, care desfășurau activitate de prozelitism și răspîndeau materiale sectante.

În cooperare cu diverse compartimente milițienești, de la reședința județului, s-a procedat în 17 cazuri la confiscarea de materiale ce se încadrează în prevederile acțiunii „Antidot". În cazul „Cooperatorul", cu participarea și sub egida organelor de miliție, am reușit să confiscăm aproximativ 1 200 icoane, introduse în țară pe căi ilegale din Italia și multiplicate la Satu-Mare, spre a fi co-

mercializate clandestin. Este de apreciat mai ales modul judicios în care ofițerii Serviciului I au clarificat în cooperare cu organele de miliție dosarele de urmărire informativă „Aurelian“ și „Lupu“, deschise asupra a doi iehoviști cu activitate intensă, curmată prin arestarea și condamnarea primului pentru speculă, iar a celui de-al doilea pentru fals în înscrisuri oficiale.

Și pe linia muncii de contrasabotaj, în urma unui intens schimb de informații și traducerii în viață a unor planuri comune, se lucrează în prezent 45 cazuri de sustrageri, furturi și delapidări. Șase elemente dintre acestea au fost deja condamnate, iar asupra altor patru s-a început urmărirea penală. În același interval au fost cercetate și clarificate prin cooperare 11 cazuri suspecte de diversiune.

La analizele trimestriale comune pe linie de contrasabotaj și miliție economică a reieșit într-adevăr că începutul este bun și promițător, dar că mai sînt multe de făcut pînă la o conlucrare perfectă.

Pe linie de contraspionaj, în baza unei cooperări mai judicioase cu miliția, s-au obținut peste 80 de materiale informative cu referire la comportarea și activitatea unor cetățeni străini. Aceste materiale au facilitat, în 15 cazuri, efectuarea unor contactări reușite. La rîndul lor, ofițerii de contraspionaj au furnizat miliției date multiple în cazuri de contrabandă, trafic de aur și valută, în baza cărora 4 cazuri au și fost fructificate, prin confiscări și prin obținerea aprobării de întrerupere a șederii în țară a cetățenilor străini vizați și declararea lor ca persoane indezirabile.

Sînt și alte acțiuni, pe alte linii de muncă, unde cooperarea dintre organele de securitate și cele de miliție a dat roade bune. De pildă, în octombrie 1972, cu ocazia vizitei conducătorilor de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Satu-Mare, în timp ce se desfășura vizita și coloana de mașini se îndrepta spre Piața Libertății, de la hotelul „Aurora“, situat în aceeași piață, ne-au parvenit date verificate, că din bagajele unei persoane autorizate s-au furat două pistoale cu muniție. Rapiditatea și priceperea cu care o grupă mixtă de cadre ale inspectoratului au acționat au făcut ca armamentul respectiv să fie găsit în numai cîteva ore, împreună cu autorul furtului.

În concluzie, vorbind despre cooperare, despre aplicarea ei, credem că nici una dintre părți n-are dreptul să urmărească doar scopul de a primi de la cealaltă, ci să aibă în vedere, cu toată corectitudinea, și ceea ce-i poate da. Numai în acest fel, cooperarea își va atinge scopul, va avea un caracter obiectiv și partinic.

În urma analizei de la minister și apoi la județe a stării și practicii disciplinare din aparatul milițienesc, cît și ulterior, am luat notă, cu regret și cu totală dezaprobare, de mai multe carențe în comportarea unor milițieni, de abaterile grave, de actele de necinste și chiar infracțiunile săvîrșite prin abuzuri, tendințe de parvenitism etc. ale unora dintre ei. Ordinele pe care le avem, hotărîrile de partid și de stat, calitatea noastră de comuniști ne impun să luptăm cu toată fermitatea împotriva unor astfel de fenomene, să le demascăm fără cruțare, ele prezentînd un real pericol pentru prestigiul ministerului, pentru societatea noastră.

Trebuie să știm însă totodată că, în calitate de comuniști, de oameni care apără dreptatea, nu avem voie să confundăm marea masă cinstită și devotată din aparatul milițienesc, cu faptele nesăbuite ale unora, altfel puțini la număr.

Nu putem concepe o cooperare armonioasă fără a se porni de la premisa unei apropieri tovărășești, partinice, de la respectarea reciprocă a eforturilor și a contribuției aduse de fiecare, în domeniul în care a fost trimis de partid să lucreze, pentru apărarea patriei.

Dar, în afara domeniilor de muncă, noi trebuie să cooperăm în toate celelalte domenii ale vieții sociale, insistînd pentru activități comune cultural-politice, de destindere, pentru o mai bună cunoaștere chiar între familiile noastre.

Locotenent-colonel VICTOR POP

Era, totuși, vorba de 40 milioane !...

Angajarea plenară pentru realizarea obiectivelor cincinalului 1971-1975 în 4 ani și jumătate a stimulat și colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni ai Exploatării miniere Herja din județul Maramureș, care, în ziua de 12 noiembrie 1972, și-a îndeplinit planul anual.

Pentru a cinsti acest eveniment, organul județean de partid a inițiat o acțiune festivă. Prețuirea muncii, a hărniciei și a rezultatelor obținute de mineri avea să fie dublată de un ceremonial inedit. Pentru prima dată, celor care lucrează în adîncurile pămîntului, li se oferea prilejul de a vedea, la locul lor de muncă, strălucirea aurului transformat în lingouri.

Pe o masă mare, așezată în sala de apel din subteran, au fost așezate 25 de lingouri de aur, ce semnificau cinstirea celor 25 de ani care au trecut de la crearea Republicii.

La această sărbătoare a minerilor de la Herja au luat parte tovarăși din conducerea centralei miniere și activiști cu munci de răspundere ai organelor locale de partid. Au mai fost invitați țărani din Chiuzbaia, în prezent mineri pensionari, tineri, elevi și ucenici din unele școli de specialitate, mesageri ai minerilor din alte exploatări, precum și reprezentanți ai presei, radioului și televiziunii.

Fără îndoială, toți acești invitați știau motivele deplasării lor la Herja, însă pentru minerii care urmau să iasă din schimb, mulțimea adunată, dar mai ales cele ce au văzut în sala de apel din subteran, au constituit o puternică surpriză. La lumina reflectoarelor, fețele minerilor, acoperite de un strat evident de praf amestecat cu sudoare, păreau anume pregătite pentru a nu refracta sclipirea blitzurilor, care imortalizau pe celuloid iradierea interioară sesizată numai printr-un surîs mirat.

Cele 25 de lingouri, reprezentînd în greutate 325 kg, iar ca valoare circa 40 000 000 lei, erau trecute din mînă în mînă și date apoi altora care, cu mai multă imaginație, clădeau din ele piramide, cifre romane și alte forme, totul într-o atmosferă foarte veselă, sărbătorească.

★

Pentru organele noastre, care primiseră misiunea pazei și a securității lingourilor de aur, această acțiune ridicase însă unele probleme nemaiîntîlnite pînă atunci, iar organizarea și desfășurarea activităților au constituit un adevărat test de verificare a cunoștințelor noastre politico-profesionale. Încă de la darea misiunii, pe fețele ofițerilor de securitate și de miliție selecționați pentru îndeplinirea sarcinilor, s-a putut constata răspunderea cu care se încărca fiecare dintre ei. Toți știau că, în condițiile date, anumite persoane dușmănoase sau infractoare, cunoscînd despre scoaterea din tezaur, transportul și expunerea unei asemenea cantități de aur, ar fi putut încerca interceptarea și poate o angajare în luptă — în scopul evident al sustragerii. Era totuși vorba de 40 de milioane ! Așa se explică de ce unii dintre ofițeri și-au adus aminte de atacul asupra mașinii băncii, petrecut în 1959 la București, cît și despre alte fapte gangsterești ce au avut loc în alte țări.

În consecință, trebuiau luate o serie de măsuri, pe toată întinderea acțiunii, atît din punct de vedere al conspirării ei, cît și al practicii de luptă. În acest sens, din colectivul format n-au lipsit ofițerii de securitate din obiectivul de unde trebuia ridicat aurul, cît și cei din obiectivul sărbătorit, la care s-au adăugat și alți ofițeri cu experiență, ei înșiși foști mineri.

Alți șase ofițeri de miliție au asigurat escorta pe timpul deplasării și paza pe platoul din fața minei. De altfel, ofițerii de miliție au acționat cot la cot cu noi pe tot parcursul îndeplinirii misiunii.

Trebuie să recunoaștem că discreția cu care s-a hotărît să decurgă fazele premergătoare sărbătoririi, pe lîngă avantajele reale, a constituit și un impediment în munca informativă a organelor noastre. Nu trebuia ca, prin preocuparea noastră, să atragem atenția, să facem publicitate, să creăm interes unor anumite elemente care apoi să facă acte pregătitoare sau să treacă la acțiuni directe, de natură dușmănoasă sau antisocială.

Din acest motiv, contactarea unor surse informative s-a făcut cu mare prudență și în contextul general de instruire, mai ales de către ofițerii care deserveau informativ cele două obiective angajate direct în această acțiune. Dar și în aceste cazuri s-au vizat doar anumite compartimente, urmărindu-se dacă persoane mai puțin discrete, din pălăvrăgeală, nu au făcut referiri sau nu au divulgat ceea ce se preconiza.

Ofițerii noștri care au participat la reușita acestei acțiuni erau foarte sobri, aproape solemni. De la plecarea din unitate, în cele trei mașini cu care ne-am deplasat, aproape că nu s-a scos nici o vorbă. Încărcarea din tezaur s-a desfășurat după un adevărat ritual al discreției, iar la vederea lăditelor grele și sigilate, toți am simțit că ne aflăm într-o reală situație de luptă.

Ceva mai tîrziu, în sala de apel, la 1 500 m sub pămînt, reflectoarele reporterilor televiziunii și cinematografiei nu degajau atîta căldură ca să se explice de ce pe fețele unor ofițeri au apărut broboane de sudoare. Explicația e una singură, aceea că erau foarte concentrați, urmărind mișcarea fiecărui lingou, auzind expresii, vorbe de duh, al căror umor, pe moment, le era totuși cam greu să-l aprecieze. În general, întreaga solemnitate a solicitat și mai ales a redat calitățile moral-politice și profesionale ale grupului de ofițeri, capacitatea fiecăruia de stăpînire, atenția și puterea de concentrare, rezistența fizică și nervoasă.

Mai puțin îngrijorat, coordonatorul acestei misiuni a sesizat și analizat unele trăsături și virtuți esențiale ale subalternilor, printre care în mod special hotărîrea și curajul. Trebuie să subliniem că acestea nu erau afișate, nu constau în felul în care era purtat pistoletul, ci în răspunderea cu care fiecare dintre ei se simțea investit ca lucrător al organului de securitate.

Misiunea a fost îndeplinită în bune condițiuni, ofițerilor li s-au transmis mulțumiri pentru modul cum au acționat și s-ar putea ca, abia pe calea publicării acestui articol, aceștia să cunoască că au fost supuși unui test.

Pentru că a fost vorba de un test.

Autorul acestor rînduri știa cu certitudine că, dacă vreun element dușmănos ar fi încercat să se atingă de avutul poporului, să atace sau să izbutească să sustragă vreun lingou, ar fi avut o cruntă dezamăgire ulterioară. Lingourile erau de plumb, doar poleite cu aur și marcate aidoma celor adevărate...

Locotenent-colonel GH. LUNGU

Cum sînt aplicate în practică prevederile Legii nr. 23/1971 ?

Acționîndu-se consecvent pentru traducerea în viață a ordinelor conducerii ministerului, la Inspectoratul județean Maramureș al Ministerului de Interne au fost luate o serie de măsuri care să asigure cadrul organizatoric și să stabilească măsuri concrete pentru aplicarea Legii nr. 23/1971. Controalele făcute pe această linie ne-au convins că marea majoritate a salariaților din județul nostru cunosc și aplică în practică prevederile legii referitoare la apărarea secretului de stat. În sprijinul acestei afirmații vine și faptul că, în perioada 16 februarie 1972 — 1 februarie 1973, pe raza județului Maramureș nu a fost sesizată nici o pierdere, distrugere, alterare sau sustragere de documente cu caracter secret de stat.

Pentru anumite neglijențe sau nerespectarea repetată a unor prevederi care puteau afecta apărarea secretului de stat în organizațiile socialiste și pentru prevenirea unor aspecte mai grave, în perioada arătată au fost aplicate nouă amenzi contravenționale. Nici una nu a fost contestată de către contravenienți.

În articolul de față ne-am propus să prezentăm cîteva concluzii pe care le-am desprins din activitatea noastră și care credem că pot intra în atenția ofițerilor din alte inspectorate județene.

Am remarcat în primul rînd o notă de formalism, de superficialitate în modul cum unii paznici înțeleg să aplice în practică cele învățate teoretic. Mai exact, ei „se achită“ de obligațiile pe care le au doar în fața organelor de control. De exemplu, paznicul Bledea Mihai, de la Fabrica de tricotaje „Unitatea“ din Sighetul-Marmației, solicita legitimația de acces în întreprindere de la toți salariații cu atribuții de control, dar pe ceilalți angajați refuza chiar să-i legitimeze, spunîndu-le : „Astăzi nu este nevoie să vă legitimați !“

De-a dreptul alarmant e faptul că asemenea paznici nu se găsesc doar la poarta unor fabrici de tricotaje, ci și în locuri mai vulnerabile. Astfel, paznicii Depozitului central de explozivi din Baia-Mare — obiectiv de importanță deosebită — dau dovadă de o exigență nemaipomenită atunci cînd sînt vizitați de ofițerul de securitate, pe care — cu toate că îl cunosc prea bine — nu numai că îl legitimează, dar dau și telefoane la Centrala Minereurilor Neferoase, anunțînd : „Alo, a venit tovarășul locotenent-colonel H. I. de la securitate. Îl pot lăsa să intre ?“

Cînd însă același paznic se află în fața unei persoane străine, care poate foarte bine să fie un element dușmănos, lucrurile se schimbă. Concret : Într-una din zile, la poarta depozitului s-a prezentat un ofițer de securitate în civil, în chip de „delegat“, cu o delegație vădit falsă (fără număr, cu o ștampilă aproape complet ștearsă, fără legitimație etc. - Foto 1). Paznicul n-a observat nimic și i-a permis să intre.

DIRECŢIA GENERALA A
PAZEI CIVILE CONTRACTUALE

= DELEGATIE DE CONTROL Nr.1944 =

Tov. TRIF VIOREL este împuternicit din partea acestei direcţii de a efectua controale la toate unităţile economice de pe raza judeţului Maramureş asupra modului de organizare şi executarea serviciului de paza.

Constatările vor fi consemnate printr-un proces verbal.

...R GENERAL,

Foto 1

Din nefericire, nu numai în rîndul paznicilor se pot întîlni asemenea exemple de lipsă totală de vigilență. Cu prilejul unui test, organizat anul trecut, un ofițer din alt inspectorat județean s-a prezentat la Direcția județeană de statistică Maramureș cu un ordin de control, de asemenea, vădit fals (Foto 2). Pe baza acestei simple hîrtii, fără nici o legitimație, dar cu aprobarea și în prezența directorului acestei importante instituții de sinteză, ofițerul nostru a efectuat un control cu privire la respectarea prevederilor Legii nr. 23/1971, ocazie cu care a încheiat chiar și un proces-verbal, semnat de factorii de răspundere ai instituției. În baza art. 60 lit. e din Legea nr. 23/1971, pentru neglijența manifestată, directorul Direcției județene de statistică Maramureș a fost sancționat contravențional. Să ne punem întrebarea : ce s-ar fi întîmplat, dacă „persoana autorizată“ nu ar fi fost ofițer de securitate, ci agent al unui serviciu de spionaj străin ?

CONSILIUL DE STAT
AL
REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

= ORDIN DE CONTROL Nr.1942 =

Tov. TRIF VIOREL posesor al buletinului de identitate seria W nr. [illegible] eliberat de miliţia ZALAU, are ordin de a efectua controale asupra modului cum sînt respectate prevederile Legii 23, la compartimentele de manipulare şi păstrare a documentelor secrete din cadrul unitaţilor socialiste de pe teritoriul judeţului Cluj - Satu Mare şi Maramureş.

Prezentul ordin expira la 01.05.1972.

...AR GENERAL,

Foto 2

La data de 28 aprilie 1971, I.C.P.I.M.N.R. (Institutul de cercetări și proiectări pentru industria minereurilor neferoase și rare) din Baia-Mare a înaintat la O.S.I.M. (Oficiul de stat pentru invenții și mărci) București trei dosare de invenții. Toate constituiau noutăți tehnice pe plan mondial, aplicarea lor putînd a-

duce o economie de circa 5 milioane lei anual. Dosarele aveau caracter secret de stat. După înregistrarea lor, O.S.I.M. Bucureşti le-a restituit prin M.M.P.G. (Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei) către C.M.N. (Centrala Minereurilor Neferoase) Baia-Mare, de unde, la data de 14 august 1971 au fost predate biroului de lucrări speciale de la I.C.P.I.M.N.R., pentru cunoştinţă şi aplicare. Salariatul desemnat cu atribuţii privind evidenţa, păstrarea şi manipularea documentelor secrete de stat — Cristea Petru — avînd nişte lucrări urgente pe linie de personal, a introdus dosarele, fără să le înregistreze, în dulapul metalic şi a uitat de ele. Autorii invenţiilor au început după un timp să se intereseze, să întrebe de dosarele lor. Au întrebat şi la acest birou, dar au primit răspunsul că „Nu au sosit de la Bucureşti". După mai multe luni de aşteptare, au intervenit — prin adrese, telexuri, telefoane şi chiar personal — la O.S.I.M. şi la M.M.P.G. În felul acesta, unul dintre autori a reuşit să afle, în sfîrşit, că dosarele au fost restituite la Baia-Mare, încă din august 1971. Alte frămîntări, alte căutări, suspiciuni de pierdere a dosarelor, suspiciuni că acestea ar fi putut ajunge chiar în mîna unor organizaţii sau firme străine. Unde puteau fi dosarele ?

În cele din urmă, la data de 18 august 1972 (deci după un an şi patru zile !) cele trei dosare apar singure, înregistrate la I.C.P.I.M.N.R. şi predate cesionarului invenţiilor — C.M.N. Baia-Mare — spre aplicare.

Din verificări a rezultat că dosarele au fost păstrate — la propriu şi la figurat — în dulapul metalic al salariatului cu atribuţii de evidenţă, păstrare şi manipulare a documentelor secrete de stat de la I.C.P.I.M.N.R., Cristea Petru. Pentru a induce însă în eroare toate organele şi persoanele interesate, salariatul le-a ţinut din august 1971 pînă în august anul următor !

În rezolvarea acestui caz — ca şi pentru pregătirea ofiţerilor noştri la diferite controale privind evidenţa documentelor secrete de stat — de un real folos ne-au fost documentele întocmite de Grupa „C" — transport corespondenţă secretă — care au oglindit fără drept de apel data expedierii documentelor secrete de stat în cauză către destinatar, data restituirii lor, semnătura salariatului care a primit documentele respective, data şi chiar ora acestei primiri.

În baza art. 60 lit. f din Legea nr. 23/1971, pentru nerespectarea normelor cu privire la evidenţa documentelor cu caracter secret de stat, reglementat de art. 17 din H.C.M. nr. 19 din 14 ianuarie 1972, Cristea Petru a fost amendat contravenţional, iar cazul a fost semnalat Comitetului judeţean de partid.

Exemplele de mai sus ne demonstrează că în activitatea noastră trebuie să dovedim preocupare permanentă pentru aplicarea întocmai în practică — din partea tuturor salariaţilor şi conducătorilor organizaţiilor socialiste — a prevederilor actelor normative privind apărarea secretului de stat în R.S. România şi, în colaborare cu organele de miliţie, să veghem asupra respectării prevederilor Decretului nr. 303/1972 privind organizarea şi executarea pazei bunurilor, în vederea apărării, întăririi şi dezvoltării avuţiei naţionale.

Maior IULIU FRINDT

PROFILURI

UN OM OBIŞNUIT

Cînd a intrat în încăperea în care mă aflam, m-a cucerit zîmbetul lui prietenos. Apoi, în timpul discuţiei, sobrietatea gîndirii, firea sinceră, deschisă, pasiunea pentru orice subiect care are tangenţă cu viaţa. Locotenentul-major Velea Eugen, căci despre el este vorba, împlineşte peste cîteva luni şapte ani de cînd a devenit ofiţer activ al Ministerului de Interne. L-am întrebat ce l-a determinat să-şi aleagă profesia de ofiţer de securitate. Mi-a răspuns lapidar : Necunoscutul.

— Ce aţi fost înainte de a deveni ofiţer ?

— Pictor ceramist.

— Şi cum se împacă fosta cu actuala profesie ?

— Foarte bine. Sensibilitatea e mai greu să ţi-o pierzi. Cu ea te naşti şi o dezvolţi.

Apoi după o mică pauză :

— Să lucrezi printre oamenii de artă este dificil, pentru că artistul „are ochi" pentru tot. Dacă nu ai anumite înclinaţii şi o pregătire cores-

punzătoare este greu să-ţi apropii astfel de oameni. Deşi nu mai pictez ca înainte, caut să-mi menţin simţul pentru culoare, pentru frumos, prin vizionarea diverselor expoziţii, prin lecturi şi discuţii adecvate.

— În domeniul în care lucraţi vă sînt necesare nişte cunoştinţe teoretice şi practice. Oare se pune problema specializării ?

— Stabilitatea ofiţerului pe o linie de muncă îi creează deja o specializare. Eu lucrez de aproape şapte ani pe linie de artă şi cultură, dar nu pot să afirm că sînt un mare specialist. Pe undeva însă stăpînesc bine lucrurile. Cunosc mediile, activitatea elementelor urmărite, viaţa acestora. Or toate acestea mă ajută enorm în muncă.

— Se spune că maturizarea într-o profesie vine cu timpul.

— Da, cu unele amendamente. Experienţa în profesia noastră se poate şi trebuie să se realizeze într-un timp mai scurt, printr-o perseverare deosebită, printr-un efort susţinut, prin antrenarea în problemele muncii. Fără îndoială, există şi o experienţă a timpului. Depinde însă dacă omul care are o anumită experienţă caută să şi-o perfecţioneze. Experienţa timpului nu trebuie confundată cu rutina.

— Este posibil oare a fi la curent cu tot ceea ce se întîmplă în jur ?

— A cunoaşte pe cît posibil totul, mai ales în domeniul în care lucrez, este o necesitate. Numai astfel pot avea o imagine cît mai completă despre lume, despre viaţă. De exemplu, plecînd de la activitatea unor pictori, de la o expoziţie, de la un practician, pot relativ uşor să mă fac înţeles de oamenii din reţea. Pentru că altfel te apreciază şi te sprijină cel care vede că pe undeva eşti aproape de preocupările lui. Se remarcă imediat o anumită competenţă care cucereşte atunci cînd vorbeşti, înţelegi, îţi place, eşti interesat.

— Cum reuşiţi să discerneţi esenţialul ?

— În primul rînd ofiţerul de securitate este un om politic. Ca orice om politic, ca activist, trebuie să privească totdeauna mai departe. Să nu se oprească la suprafaţa lucrurilor. Dacă e să mă refer la sectorul artă şi cultură, consider că atunci cînd vrem să facem o separare a esenţialului de neesenţial trebuie să luăm omul ca om, cu toate plusurile şi minusurile lui. Să nu ne rupem de viaţă. Eu aşa încerc să fiu.

— Sînteţi un entuziast ?

— Entuziasmul intră în firea românului. Eu am crescut mai mult printre străini. La 13 ani mi-a murit mama. De la ea am moştenit o anume căldură sufletească. Am şi momente de melancolie, fără să-mi afecteze însă activitatea cotidiană.

Mă uit la locotenentul-major Velea Eugen şi am impresia că atunci

cînd vorbeşte ochii îi însoţesc cuvintele cu unele potriveli moldoveneşti, iar vocea îi alunecă limpede, asemenea gîndurilor. E de loc din Moldova ; în Ardeal s-a stabilit însă din 1953, cînd a venit să lucreze într-o întreprindere de ceramică.

Din discuţiile cu tovarăşii din conducerea Inspectoratului judeţean Cluj şi cu o parte dintre şefii şi colegii lui de muncă, mi-am dat seama că locotenentul-major Velea Eugen este mult apreciat, pentru calităţile moral-politice, pentru rezultatele bune şi foarte bune pe care le obţine pe linie profesională, pentru modestia şi vrednicia lui.

Folosind combinaţii originale şi unele jocuri operative, el a reuşit să aducă în ţară un cetăţean român rămas în străinătate. De asemenea, a depistat, într-un timp foarte scurt, doi elevi care plecaseră de acasă şi care urmau să se constituie, împreună cu alţii, într-o aşa-zisă grupare de rezistenţă. Aplicînd metode şi procedee simple, ingenioase, cu sprijinul colegilor de muncă, Velea a reuşit să prevină constituirea grupării, iar acţiunea să se finalizeze cu punerea în dezbatere publică a şapte persoane.

Dar locotenentul-major Velea Eugen şi-a îndeplinit sarcinile de muncă în mod exemplar şi atunci cînd s-a aflat, undeva, departe de ţară.

Priveşte succesele ca un imbold pentru activitatea viitoare ; ele îi dau forţe noi, îl antrenează ; insuccesele îi creează bătăi de cap, frămîntări, dar nu-l descurajează.

De multe ori activitatea sa profesională se prelungeşte dincolo de orele de program. L-am întrebat ce spune soţia cînd astfel de situaţii se repetă. Mi-a răspuns că are o soţie înţelegătoare. S-a convins pe deplin de lucrul acesta în cei 14 ani de căsătorie.

— Soţia — mi-a mărturisit Velea — mi-a fost şi îmi este o bună tovarăşă de viaţă. Poate şi datorită ei, dacă nu în primul rînd chiar ei, am putut termina liceul şi Facultatea de drept.

Locotenentul-major Velea Eugen este membru al biroului de partid din cadrul serviciului în care lucrează, este în anul al III-lea la Universitatea serală de partid. S-ar putea spune încă multe despre ofiţerul Velea Eugen, despre acest bărbat obişnuit — destoinic ofiţer de securitate. Punem însă punct scurtei noastre prezentări care se vrea un imbold către noi succese pentru locotenentul-major Velea Eugen. Şi nu numai pentru el.

M. V.

CARNET DE REPORTER

— *Aici a fost un loc viran ; numai bălți și noroi.*

— *Au mai trecut peste el și apele, în '71. Singura casă, aia pe care o vedeți, era complet neutilizabilă. Proprietarul a trebuit să se mute.*

Cei doi ofițeri care m-au condus la baza sportivă a Inspectoratului județean Satu-Mare îmi vorbesc cu îndreptățită mîndrie. (De altfel, toți cei care mi-au vorbit despre această bază sportivă mi-au vorbit cu neascunsă mîndrie. O falsă modestie nici nu și-ar găsi locul.)

E într-adevăr greu să-ți mai imaginezi acum un loc viran, plin de bălți și noroi. Aleile asfaltate, vila modernă, cu sală de cinematograf și camere de oaspeți, terenul de tenis și de baschet, largul bazin de înot, care va fi alimentat cu apă termală, căsuțele de vacanță, micul parc al copiilor, cu instalații pentru jocuri de vară, mesele și scaunele improvizate din bușteni, pitoresc așezate în jurul unor rezistente grătare pentru fripturi și mititei, totul vădește ochi și mînă de gospodar, dragoste pentru a făptui și talent pentru a înfrumuseța.

Zidul dinspre stradă al vilei e decorat modern, cu o împletitură elegantă de fier forjat, prins în blăni de lemn lăcuit, iar aleile care taie peluza sînt mărginite de pomi și împodobite cu două sculpturi, de asemenea, foarte moderne.

— *Să vedeți la vară și florile !*

— *Cind s-au făcut toate acestea ? — întreb nedumerit.*

Și mi se explică simplu, ca și cum ar fi vorba de un amănunt :

— *Vila cea nouă în șase luni. Bazinul de înot în două luni. Totul fără nici un leu cheltuit pentru mîna de lucru !*

— *Tot ce vedeți aici a fost făcut prin muncă patriotică.*

Au lucrat cu toții, la început doar ofițerii de securitate și familiile lor, apoi cei de miliție, apoi întregul personal al inspectoratului.

Aprecierile de care s-au bucurat din partea Comitetului județean de partid și personal ale primului secretar județean sînt firești. Încrederea acordată inspectoratului, prin cedarea terenului și sprijinul în procurarea materialelor s-a dovedit fericit inspirată.

— *La vară se vor organiza aici și concursuri pentru „micii agenți de circulație".*

— *Să vedeți ce va fi pe terenul de tenis ! E primul și singurul teren de tenis din Satu-Mare. Deocamdată...*

Da, deocamdată. Inițiativele bune prind.

Lucrarea nu e încă terminată. Se construiește un mic pavilion pentru tratament antireumatic, e proiectată o popicărie-poligon, sînt imaginate alte acțiuni de perfectare a operei începute.

Pentru ca vara, oamenii să se simtă aici ca acasă, în mijlocul familiei și naturii, pe malul acum îndiguit al Someșului, care-și duce apele domol, la cîteva sute de metri mai departe.

Iată o inițiativă care impresionează !

Iată realizarea unor oameni care știu prețul muncii, nu prețul în lei, nu doar acela, ci prețul bucuriei de a clădi, de a făuri plăcutul cu mîinile lor.

Gîndurile se adună-n metal

Pe tovarășul locotenent-colonel Victor Pop, șeful pentru securitate al Inspectoratului județean Satu-Mare, l-am găsit în concediu, acasă.

Am zărit încă din primul moment lucrările de metaloplastie despre care mi s-a spus, care decorează, fără ostentație, pereții camerelor, alături de alte lucrări de grafică ori de teracotă, făcute de un artist cunoscut. Pe unul din pereți, un grupaj etnografic original, o straiță oșănească și un clop împodobit cu artă, cu arta milenară, extraordinară a oamenilor acestor locuri. Nu întîmplător e acolo. Una din lucrările de metaloplastie din aceeași cameră închipuie două măști de certă inspirație populară, iar ramele de lemn ale pieselor expuse îmbină creator, motivele românești tradiționale cu linia modernă, stilizată.

— Cine v-a învățat să lucrați in metal și în lemn?

— Asta m-au întrebat mulți. Unii foarte mirați de preocuparea mea. Le-am spus că eu am învățat și uneori nu m-au crezut. Ramele, ce-i drept, mi-a explicat cineva cum trebuie făcute. Și am prins gust să le fac tot eu și ramele.

— De mult timp vă ocupați de metaloplastie?

— De cîțiva ani.

— Cîțiva ani?! Cum așa?

— Să lucrez, să desenez mai ales mi-a plăcut mai demult. Tata. De la el am învățat să meșteresc, bătrînul era un om priceput.

— Ce era?

— Dulgher de mină. Dar și dogar. Făcea balerci pentru minereul aurifer, lucra tot felul de obiecte din lemn, din metal. Îi plăcea. În Baia-Mare, cine avea nevoie de niște unelte mai bune, mai fine, știa că la Eremia Pop poate să găsească. M-a pus să lucrez alături de el încă de mic: Învață, că cine știe cînd îți prinde bine!...

Privesc lucrările din cele trei camere. Sînt sugestive, foarte variate, unele vădit militante, de slăvire a muncii creatoare, a partidului, altele pline de o poezie delicată, ușor nostalgică, închinată vieții, forței ei.

— Ați expus undeva?

— Da. A fost o expoziție locală, la care am participat. Lucrările au fost remarcate, s-a scris în „Geneze" și în „Forrás", două publicații județene.

— Cînd aveți timp pentru...?

— Și asta m-au întrebat mulți. În cursul săptămînii nu am timp, într-adevăr. Dar duminica, duminica după-amiază în special, nici nu știu cînd se face noapte. Există totuși timp. Cînd îți place, cînd vrei să faci un lucru și vezi că iese din mîinile tale ceva, ceva care este... sau ți se pare că este frumos... se găsește timp.

— Am aflat că aveți și niște albume cu fotografii foarte frumoase.

— Da. Să le vedem și pe ele.

Din pagini de album răsare o lume. Răsar plaiuri, răsar oameni, locuri, orașe, straie de port, întîmplări amuzante sau triste. Ori tragice. Imagini teribile.

— Albumul ăsta e cu fotografii din timpul inundațiilor.

Primele pagini sînt minunate. Montaje frumoase, poze color. Un oraș liniștit. Realizări, împliniri, oameni, viață.

Și deodată! Lumea de coșmar a sinistrului. Copii înecați, oameni plutind pe ape. Dezastrul! Și lupta cu apele! Ambarcațiuni improvizate, bărci de salvare, amfibii, tancuri! Oameni în uniformă. Oameni în uniformă sau fără uniformă, zbătîndu-se să salveze, să înfrîngă, să zăgăzuiască stihia! Aud parcă strigătele celor din vîrful acoperișurilor, care cheamă să fie salvați. Simt groaza lor, disperarea, lacrimile uscate, prea repede uscate pentru cei dispăruți...

Pe o pagină de album, mai mulți ofițeri.

— Îi credeam pierduți. O noapte întreagă ne-am zis că n-o să-i mai vedem niciodată.

— Și unde erau?

— La gară. Salvaseră toată ziua copii. Noaptea au rămas cu ei acolo, le-au cărat cu bărcile slănină de prin podurile caselor, să nu moară de foame...

Mai întoarcem o pagină de album. Alte imagini! Altă încleștare! De data aceasta pentru reconstrucție. Pentru viața care a învins! Pentru orașul care nu amintește azi, nimic din ce-a fost...

Nu mai întreb. Nu mai am ce să întreb. Am înțeles de ce, după o săptămînă de muncă, în loc să stea la televizor să vadă un meci sau un film, omul cu care vorbesc simte nevoia să prindă-n metal, gînduri și năzuințe, gînduri proprii sau ale celor pe care-i cunoaște, de ani, de mulți ani... gînduri pentru zugrăvirea cărora... cuvintele sînt, poate, insuficiente...

Căpitan T. NEGOIȚĂ

VASLUI - BUCUREȘTI, VIA IAȘI

— foileton —

Intr-una din zilele lui februarie la Biroul de informații al Ministerului de Interne.

— Bună ziua !

— Bună ziua !

— Sînt doctorul „Stoian“ de la Vaslui... Aș vrea o audiență.

Un doctor tocmai din Moldova vine aici pentru o audiență. O fi avînd omul vreun necaz. Sau poate colegii de la Vaslui, de la pașapoarte, au mai prevenit... o rămînere în străinătate. Îmi pleacă mintea cu presupunerile. Dar...

— Sînteți bun, ce fel de audiență ?

— O audiență la cineva... sus.

— De fapt de ce vă plîngeți ?

— Știți, este vorba de un tratament...

E clar. Tot la pașaport ajungem. Pentru un suferind, colegii de la Vaslui trebuiau să fie mai înțelegători.

— Un medic bolnav ? Cam paradoxal...

— Nu, nu de sănătate mă plîng, doar de un tratament...

— Nu este de competența noastră, răspund eu prompt.

— Este vorba de un tratament inegal.

— Totuși, vrînd-nevrînd faceți dumneavoastră un drum pînă la Ministerul Sănătății. E pe Lemnea, cu troleibuzul 94, prima stație de la...

— Nu, eu am venit la Ministerul de Interne să mă plîng că sînt ignorat și am un tratament diferit față de camarazii mei.

— Noi nu ne ocupăm de tratamente și oricum noi nu facem discriminări.

— Dumneavoastră poate nu, dar cei de la Vaslui, Iași și municipiul București, da !

— Tot nu pricep. Făceți-mă să înțeleg.

— Simplu ! Eu am făcut parte din vechea organizație legionară și am fost și eu cineva. Camarazii la care m-am referit și ei tot legionari.

— Bine, bine și de unde începe necazul ?

— Păi, de-acolo că nimeni nu mă bagă în seamă.

— Ei, nu se poate. Doar sînteți doctor. Doctorii sînt căutați, chemați...

— Asta e d-le, că eu nu sînt chemat...

O fi făcut medicina la fără frecvență, gîndesc eu.

— Nu sînt chemat nici la securitate. Nici în piață, în tîrg, nu se întîlnește cu mine cineva în uniformă. Că tîrgu-i tîrg. Mai umblă vorba...

Începeam să-i felicit pe cei de la Vaslui pentru o așa derută creată, prin cea mai deplină ignorare, încît l-au pus pe doctor pe drumuri.

— Că ce a depins de mine am făcut. Văzînd că cei de la Vaslui chiar mă lasă în cel mai dulce anonimat, mi-am zis atunci, următorii pași să-i fac tot eu. Și i-am făcut pînă la Iași. Dar și aici același tratament : cu indiferență. Cu o prescripție de 12 luni.

Solidaritate moldovenească... îmi zic eu.

— Am luat apoi drumul Bucureștilor. Mi-am zis : capitală, altă optică. Și aștept, aștept, doar, doar... Dar nimic.

Așa am ajuns la dumneavoastră...

*

* *

Nu, dragi cititori. Eu nu am fost la ghișeul de informații și „Stoian“ n-a venit în audiență.

Dar „Stoian“ există. Și a fost legionar, fost șef de grup F.D.C., fost condamnat. Are deschis chiar dosar de urmărire informativă. Ce dosar însă... Încadrat cu o jumătate de informator (unul folosit în altă acțiune) și cu aproape două note !

Ce m-aș fi făcut dacă într-adevăr ar fi venit ?

Să-i fi spus că îl paște un teribil ghinion ? Că nu se știe cînd și unde pleacă din Vaslui ? Că atunci cînd se știe e prea tîrziu, expiră specializarea și noile drumuri nu-i sînt interceptate ?

M-ar întreba dacă ajung doi ani, atît cît îi durează... cura bucureșteană, pentru a fi băgat în seamă.

Și nu cunoaște că doi ofițeri, de la Vaslui și Inspectoratul municipiului București, s-au întîlnit și au făcut chiar un plan de măsuri. Că dacă ar cunoaște mi-ar spune că ofițerii au plecat apoi în concediu de studii și m-ar mai întreba : „Cum vine aia urmărire pas cu pas ? !“

Locotenent-major GH. STELIAN

CUM REZOLVAȚI CAZUL

Din anul 1965, cînd a absolvit liceul și pînă în februarie 1968, cînd a fost încorporat, S.G., din Arad, a fost respins de două ori la examenele de admitere la Institutul de artă Teatrală și Cinematografică. În loc să-și explice eșecurile prin lipsa de aptitudini și insuficienta sa pregătire, S.G. s-a considerat nedreptățit și, în consecință, a luat hotărîrea de a părăsi țara.

Socotind că pentru furnizarea unor informații ce constituie secrete de stat va obține în străinătate importante beneficii sau i se va facilita ieșirea din țară de către vreun străin, atît în timpul satisfacerii serviciului militar (februarie 1968—iunie 1969) cît și după aceea, S.G. a cules, în scop de transmitere, numeroase date și informații cu caracter militar. În perioada 1968—1971, S.G. a confiat mai multor persoane hotărîrea sa de a pleca din țară și de a realiza beneficii din furnizarea secretelor militare pe care le deține.

Considerînd că pe litoral există mai multe posibilități de ieșire din țară, S.G. s-a deplasat la Constanța și Mamaia, unde, din vara anului 1969 și pînă în toamna anului 1970, a lucrat inițial ca muncitor in port, apoi ca angajat la I.S.C.E. „Exportlemn“ și la Intreprinderea de hoteluri și restaurante Mamaia.

Cît a stat pe litoral, S.G. a intrat în legătură cu mai mulți turiști italieni, germani și englezi, pe care i-a rugat să-i faciliteze plecarea din țară.

La îndemnul și cu sprijinul unui turist italian, S.G. a redactat o „Scrisoare deschisă tuturor apartenenților anticomuniști din Europa“, care a rămas asupra sa, deoarece i-a fost teamă că ar putea fi găsită la

turistul care-l asigurase că o va publica în presa de orientare fascistă din Italia.

Tot în această perioadă, S.G. a redactat o „Scrisoare deschisă tuturor conducătorilor și colaboratorilor posturilor de radio“, pe care a dactilografiat-o în trei exemplare, dintre care două au fost trimise posturilor de radio „Europa liberă“ și „Libertatea“ prin intermediul unor turiști străini, iar un exemplar a fost găsit asupra sa de către organele securității cu ocazia efectuării cercetărilor.

În cele două scrisori al căror conținut este asemănător, S.G. solicita cu insistență ajutor pentru scoaterea sa din țară, oferind în schimb date cu caracter militar strict-secret, rod al „muncii mele din timpul stagiului militar“.

După ce s-a convins că, de pe litoral nu poate părăsi țara, S.G. a revenit la Arad, unde s-a angajat vînzător la o stație „PECO“. În noua calitate a încercat de mai multe ori să-și creeze printre turiștii străini relații de natură să-i faciliteze plecarea din țară. În acest context, la 26 septembrie 1971 a intrat în discuție cu turistul vest-german B.A., care, impresionat de faptul că S.G. cunoștea bine limba germană, i-a relatat printre altele că este scriitor și că pentru definitivarea unei cărți la care lucrează ar fi interesat în cunoașterea portului și tradițiilor populației de naționalitate germană din împrejurimile Aradului. Întrucît S.G. s-a oferit să-i furnizeze datele solicitate, au stabilit o întîlnire în seara aceleiași zile la Campingul de la „Răscruce“. În timpul discuțiilor, S.G. bănuind că pe B.A. l-ar putea interesa și altfel de informații i-a spus că este dispus să-i furnizeze secrete militare dacă îl ajută să plece în R. F. a Germaniei. Inițial B.A. a ezitat, dar în cele din urmă a acceptat și i-a spus ca pînă la viitoarea întîlnire stabilită în jurul datei de 5—6 octombrie 1971, S.G. să consemneze secretele pe care le deține și să pregătească livretul militar cu două fotografii necesare pentru obținerea pașaportului. Totodată, B.A. și-a notat numărul de telefon al lui S.G. de la domiciliu pentru a-l putea anunța să vină la următoarea întîlnire.

Cea de-a doua întîlnire a avut loc la 13 octombrie 1971, la hotelul „Astoria“ din Arad. Cu această ocazie, S.G. a remis lui B.A. înscrisul în care erau consemnate informațiile, livretul militar și două fotografii. La despărțire B.A. a promis lui S.G. că în a doua jumătate a lunii noiembrie 1971 îi va aduce pașaportul și vor pleca împreună în R.F. a Germaniei.

Înscrisul sus-menționat se prezintă sub forma a trei fîșii de hîrtie albă, de mărimea 5/30 cm pe care sînt scrise de mînă, cu cerneală, date și informații ce se referă, în principal, la unitatea militară în care

S.G. și-a îndeplinit serviciul ca militar în termen. Aceste date și informații privesc profilul, organizarea și amplasarea unității respective, efectivele și dotarea ei cu armament, raionul de concentrare în caz de alarmă și în stare de război etc. Deosebit de acestea, sînt indicate unele localități unde se află uzine pentru înzestrarea armatei, unele poligoane și aerodromuri, precum și amplasarea unor unități de rachete și depozitele acestora. Din adresa U.M. 02515/R București, rezultă că informațiile menționate constituie „secrete de stat", fiind prevăzute ca atare în Foaia administrativă a Armatei nr. 2/1970 poziția 95, întocmită în baza H.C.M. nr. 1009/1969.

O parte din secretele de stat consemnate de S.G. în înscrisul menționat erau cunoscute de către el din timpul satisfacerii serviciului militar, iar altele au fost culese prin observare directă cu ocazia deplasărilor prin țară.

Pentru a-și reaminti unele date, în ziua de 28 septembrie 1971, S.G. s-a deplasat la Craiova și a făcut observații în jurul unității în care și-a îndeplinit serviciul ca militar în termen.

Alte informații au fost culese de S.G., în același scop, de la vărul său S.M., din Ineu, care, la rîndul său, le cunoștea de la M.D., militar în termen la o unitate de aviație.

Întors la Köln, A.B. a încredințat informațiile, livretul militar și cele două fotografii lui S.W., cu rugămintea ca acesta să intervină pe lîngă vărul său de la poliție în vederea obținerii unui pașaport pentru S.G. Totodată, i-a propus să împartă banii pe care îi vor primi pentru informațiile transmise.

Primind cele arătate, S.W. le-a pus într-un plic și le-a expediat împreună cu o scrisoare pe adresa lui A.C., din București, pe care l-a rugat să încunoștințeze autoritățile despre „treaba murdară a cetățeanului român S.G."

Față de mai multe persoane, S.G. și-a exprimat nemulțumirea că veniturile pe care le realizează sînt mici în raport cu gradul său de pregătire. Față de aceleași persoane a făcut unele comparații tendențioase între nivelul de trai de la noi și din unele țări occidentale mai dezvoltate, concluzionînd că el, care este absolvent de liceu, ar avea un salariu mai mic decît un șomer dintr-o țară capitalistă și de aceea este decis să plece, chiar dacă acolo ar trebui să lucreze ca măturător de stradă. De asemenea, a mai spus că în țara noastră tineretului i se cere să muncească „din greu dar fără folos" deoarece nu are condiții de afirmare potrivit posibilităților sale și de a se distra după bunul plac (nu poate purta păr lung, nu sînt case de toleranță, cluburi cu program de striptease etc.).

Faptele arătate au fost dovedite cu recunoașterile lui S.G., înscrisurile emanate de la el și declarațiile martorilor față de care a avut manifestările arătate.

Avînd îndoială asupra stării psihice a inculpatului S.G., organele de urmărire au dispus efectuarea unei expertize psihiatrice. În concluziile raportului de expertiză se arată că S.G. „prezintă tulburări de comportament în cadrul unei dezvoltări dezarmonice a personalității de tipul psihopatiei instabile. Aceste tulburări nu-i alterează conștiința și discernămîntul, cel în cauză putînd să aprecieze conținutul și consecințele faptelor de care este învinuit, însă îi limitează capacitatea de adaptare și integrare în normele relațiilor sociale, ceea ce explică săvîrșirea faptelor pentru care a fost trimis în judecată".

Care sînt temeiurile juridice ale soluției ce se impune a fi dată în această speță ?

REZOLVAREA SPEȚEI PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

1. În situația dată, ca de altfel în toate situațiile de acest gen, se ridică în primul rînd problema de a ști dacă organul de urmărire informativă trebuie să sesizeze imediat organul de cercetare penală competent sau dacă poate să aștepte pînă la data cînd este posibilă surprinderea în flagrant.

În astfel de cazuri, organul de cercetare penală al securității va fi sesizat imediat numai dacă celelalte date ale urmăririi informative duc la formarea convingerii că pînă la surprinderea în flagrant ar fi posibilă survenirea unor împrejurări de natură să compromită întreaga acțiune.

2. Dacă se poate aștepta pînă la data cînd e posibilă surprinderea în flagrant, se naște întrebarea : cine trebuie să constate infracțiunea flagrantă, organul de urmărire informativă, sau organul de cercetare penală al securității ?

Potrivit prevederilor art. 467 C. pr. pen. constatarea infracțiunii flagrante se face numai de către organul de urmărire penală prin proces-verbal care, pe lîngă condițiile de fond și de formă enumerate în art. 91 C. pr. pen., trebuie să conțină și pe cele expres prevăzute pentru această materie.

Întrucît Codul de procedură penală nu conține dispoziții pe baza cărora să poată fi considerate mijloace de probă procesele-verbale de constatare a infracțiunilor flagrante încheiate de către alte organe decît cele de urmărire penală, însemnează că în cazurile de natura celui publicat în numărul anterior al revistei trebuie sesizat organul de cercetare penală al securității.

Dacă organul de urmărire informativă nu va ține seama de prevederile enunțate, procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante pe care îl va încheia nu va constitui mijloc de probă (a se vedea disp. art. 90 alin. 2 C. pr. pen.).

AMESTEC DE INTELECTUAL ŞI MANAGER

Odată cu vasta reorganizare politică şi de personal care însoţeşte trecerea de la prima la cea de a doua etapă a administraţiei Nixon, la Washington se operează o schimbare şi în conducerea C.I.A. Această modificare debutează în primul rînd cu înlocuirea vechiului specialist în informaţii, Helms — fostul şef al faimoasei organizaţii — cu Schlesinger James, hotărît, se pare, să ia măsuri pentru reorganizarea Serviciului secret american.

În legătură cu acest eveniment, iată ce relatează corespondentul la Washington al ziarului „Die Welt", Heinz Barth :

„Richard Helms, care în iunie 1966 a fost numit şef al C.I.A., face acum loc unui nou bărbat care, în contrast cu el, nu are nici o experienţă în domeniul spionajului şi a subversiunii internaţionale.

Alegerea preşedintelui a căzut asupra lui James Schlesinger, om de ştiinţă şi administrator, în vîrstă de 43 ani, pînă de curînd preşedinte al Comisiei americane pentru energia atomică. Fostul profesor de economie naţională, fără să fie în vreun fel rudă cu literatul şi asistentul lui J. Kennedy, Arthur Schlesinger, face parte dintre acele puţine apariţii excepţionale din rîndul tinerei generaţii de republicani, care a făcut o carieră răsunătoare sub administraţia Nixon la Washington. El îşi datorează brusca ascensiune multilateralităţii de care a dat dovadă în toate locurile unde a funcţionat. Este un reuşit amestec de intelectual şi manager.

Cu această schimbare, ia sfîrşit o epocă a Serviciului secret american. Richard Helms, succesor al lui Allan Dulles şi John Mc Cone, a fost şef al C.I.A. mai mult de şase ani. Era considerat braţul nevăzut al Statelor Unite şi aparţinea acelei generaţii care a acumulat experienţă în munca de informaţii în timpul celui de-al II-lea război mondial. Ziarist în tinereţe, după aceea ofiţer de marină, Helms aparţinuse acestei organizaţii de 30 ani. Ca membru al Consiliului Securităţii Naţionale, exercita influenţă asupra multor hotărîri de importanţă internaţională ale Casei Albe, atît sub administraţia Johnson cît şi a lui Nixon, aprecierile lui bucurîndu-se de interes. Acum, Helms merge ca ambasador în Teheran.

Înlocuirea lui Helms cu Schlesinger determină presupunerea că în Langley, unde se află centrala C.I.A. din Washington, pe malul fluviului Potomac, dispare epoca specialiştilor în informaţii şi începe epoca manageratului complex şi multilateral.

În ceea ce priveşte calităţile de conducător ale noului şef, nu încape nici o îndoială : a studiat peste şase ani economia naţională la Universitatea din Virginia, iar după ce şi-a publicat lucrarea «Politica economică şi securitatea naţională» a fost numit de corporaţia RAND, director al renumitei secţii «Studii strategice». După alegerile prezidenţiale din 1968, Nixon îl numise adjunct al biroului buget al Casei Albe, iar doi ani mai tîrziu îl promovase în fruntea Comisiei pentru energie atomică".

(Traducere din „Die Welt" de căpitan **D. Dănău**)

DE CE ŞI TINERI EVREI ?

Cu cîţiva ani în urmă, organele de securitate israeliene au intrat în posesia unor informaţii care indicau existenţa unei organizaţii clandestine „îndreptate împotriva intereselor statului". La puţin timp după aceasta au fost infiltraţi în organizaţie cîţiva oameni care au lucrat la dezlegarea firelor şi planurilor conspirative. Momentul operativ decisiv pentru arestarea „conspiratorilor" a fost considerat

începutul lunii decembrie 1972.

Numărul suspecţilor de activitate conspirativă, împotriva statului Israel — descoperiţi — se ridică la 45. Dar potrivit relatărilor ziarului „Haaretz", în această acţiune sînt amestecate circa 100 persoane.

Organele de securitate israeliene au declarat că aceasta „este cea mai mare, mai periculoasă şi mai organizată reţea de spionaj" lichidată de la întemeierea statului Israel.

Aşa cum informează ziarul „Die Welt", grupul de conspiratori israelieni ar fi fost instruit la Damasc, pentru acţiuni de sabotaj. Coordonatorul reţelei de spionaj a fost Saman Turki, un librar arab din Haifa, în vîrstă de 38 ani. Din reţea făceau parte arabi, evrei, mahomedani, creştini arabi şi drusici.

Celor arestaţi li se aducea vina de a fi făcut spionaj şi de a fi plănuit acţiuni de sabotaj pentru sezonul turistic din perioada Crăciunului. Potrivit unor informaţii, ei ar fi plănuit asasinarea ministrului apărării, Moshe Dayan, şi a altor personalităţi israeliene.

Descoperirea reţelei ar fi provocat opiniei publice israeliene un puternic şoc, deoarece din cercul de conspiratori făceau parte patru israelieni evrei şi doi israelieni drusici.

Aşa cum relata în „Die Welt" din 14.XII. 1972, colaboratorul din Israel al acestui ziar, Francis Ofner, israelienii se întreabă nedumeriţi: „de ce au făcut parte din această organizaţie şi tineri evrei?"

Nu este pentru prima dată cînd cetăţeni evrei au colaborat cu serviciile de spionaj arabe. Însă — aşa cum sublinia ministrul poliţiei israeliene, Shlomo Hillel — este „pentru prima dată cînd au fost pregătiţi evrei pentru executarea unor acţiuni teroriste îndreptate împotriva evreilor din Israel". În acest plan de acţiune, numele lui Moshe Dayan ar fi figurat pe primul loc în listele conspiratorilor, fiind caracterizat „şovinist radical de dreapta".

Surprinderea şi consternarea israelienilor a fost cu atît mai mare cu cît în fruntea acestei organizaţii conspirative s-a aflat Ehud Adiv, unul dintre paraşutiştii de performanţă ai Corpului de elită israelian.

Ehud Adiv este pînă acum exemplul extrem dintr-o grupă de tineri israelieni care resping conceptul unui stat sionist-iudeu. Ei opun acestei concepţii teza unei Palestine iudeo-arabe, în afara oricărui naţionalism, fie el arab sau evreu.

(Comentariu după un articol din „Die Welt" de **căpitan D. Dănău)**

INDEX LEGISLATIV

Continuăm informarea cititorilor asupra principalelor acte normative apărute de la editarea ultimului număr al publicaţiei noastre şi pînă în prezent.

Legea nr. 10 (publicată în Buletinul oficial nr. 140, din 1 decembrie 1972) privind adoptarea Codului Muncii al R. S. România.

Noul Cod al Muncii cuprinde principiile şi normele de bază privind relaţiile de muncă, reprezintă Carta muncii şi consfinţeşte drepturile şi îndatoririle celor ce muncesc din ţara noastră.

●

Decretul nr. 321 (publicat în Buletinul oficial nr. 141, din 2 decembrie 1972) pentru înlocuirea anexei la Decretul nr. 328/1966 privind circulaţia pe drumuri publice, aprobat prin Legea nr. 14/1966 şi republicat în Buletinul oficial nr. 46—47, din 15 mai 1970.

●

Decretul nr. 453 (publicat în Buletinul oficial nr. 150, din 14 decembrie 1972) pentru modificarea Legii nr. 12/1971 privind încadrarea şi promovarea în muncă a personalului din unităţile socialiste de stat.

●

H.C.M. nr. 1453 (publicată în Buletinul oficial nr. 150, din 14 decembrie 1972) pentru aprobarea Acordului dintre guvernul R. S. România şi guvernul Republicii Populare Bulgaria privind colaborarea şi cooperarea în domeniul folosirii energiei atomice în scopuri paşnice.

●

H.C.M. nr. 1525 (publicată în Buletinul oficial nr. 153, din 20 decembrie 1972) pentru aprobarea Acordului de colaborare culturală şi ştiinţifică dintre guvernul R. S. România şi guvernul Regatului Grecia.

●

H.C.M. nr. 1512 (publicată în Buletinul oficial nr. 154, din 21 decembrie 1972) pentru aprobarea Acordului dintre guvernul R. S. România şi guvernul Marelui Ducat de Luxemburg privind cooperarea în domeniul turismului.

Ordinul nr. 710 al Ministerului Sănătății (publicat în Buletinul oficial nr. 154 din 21 decembrie 1972) privind stabilirea normelor de igienă referitoare la combaterea poluării aerului și reducerea zgomotului în zonele locuite.

●

H.C.M. nr. 1560 (publicată în Buletinul oficial nr. 157, din 27 decembrie 1972) privind introducerea sistemului informațional pentru urmărirea prețurilor de producție și de livrare din industrie.

●

H.C.M. nr. 1552 (publicată în Buletinul oficial nr. 158, din 27 decembrie 1972) privind unele măsuri pentru asigurarea cu documentații tehnico-economice a lucrărilor de investiții.

●

Legea nr. 14 (publicată în Buletinul oficial nr. 160, din 29 decembrie 1972) privind organizarea apărării naționale în R.S. România.

●

Legea nr. 15 (publicată în Buletinul oficial nr. 161, din 29 decembrie 1972) cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și sociale.

●

Decretul nr. 544 (publicat în Buletinul oficial nr. 162, din 30 decembrie 1972) privind apărarea locală antiaeriană a R. S. România.

●

Decretul nr. 545 (publicat în Buletinul oficial nr. 162, din 30 decembrie 1972) privind executarea măsurii educative a internării minorilor infractori într-un centru de reeducare. Potrivit acestui decret, măsura educării minorilor care au săvîrșit infracțiuni, se execută în centrele de reeducare ale Ministerului de Interne, unde sînt internați minorii infractori față de care toate celelalte măsuri educative folosite de societate nu au avut eficiență.

●

Decretul nr. 546 (publicat în Buletinul oficial nr. 163, din 30 decembrie 1972) privind recunoașterea vechimii în muncă juridică a absolvenților cu diplomă ai facultăților de drept care ocupă unele funcții în sistemul organelor puterii și administrației de stat, precum și în organizațiile obștești.

●

Decretul nr. 548 (publicat în Buletinul oficial nr. 163, din 30 decembrie 1972) pentru modificarea Decretului nr. 106/1950 pentru înființarea ajutorului familial de stat și a Decretului nr. 258/1956 pentru reglementarea acordării de ajutoare soțiilor militarilor în termen lipsite de posibilități materiale de existență.

●

H.C.M. nr. 40 (publicată în Buletinul oficial nr. 7, din 25 ianuarie 1973) pentru aprobarea Regulamentului cuprinzînd norme cu privire la navigația civilă.

În regulament sînt prevăzute, printre altele, și sarcini pentru organele Ministerului de Interne privind participarea cu delegați în comisia pentru stabilirea limitelor incintei portuare.

●

Decretul nr. 29 (publicat în Buletinul oficial nr. 8, din 31 ianuarie 1973) privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor.

Comanda nr. 0111